

Høgskulen på Vestlandet

Samfunnsfag 3, emne 4 - Masteroppgave

MGBSA550-O-2023-VÅR2-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	02-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR2
Sluttdato:	15-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Masteroppgave		
Flowkode:	203 MGBSA550 1 O 2023 VÅR2		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	221
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	32854
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja

Jeg bekrefter at jeg har Ja registrert oppgavetittelen på norsk og engelsk i StudentWeb og vet at denne vil stå på vitnemålet mitt *:

Jeg godkjenner autalen om publisering av masteroppgaven min *

Ja

Er masteroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er masteroppgaven skrevet ved bedrift/uirksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

MASTEROPPGAVE

En sammenlignende innholdsanalyse av læreplanen i samfunnsfag i Texas og Massachusetts

A comparative content analysis of social studies curriculum in Texas and Massachusetts

Victoria Skjoldal Dagestad

MGBSA550

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett.

Veileder: Hilmar Mjelde

Innleveringsdato 15.05.2023

Jeg bekrefter at arbeidet er selvstendig utarbeidet, og at referanser/kildehenvisninger til alle kilder som er brukt i arbeidet er oppgitt, jf. Forskrift om studium og eksamen ved Høgskulen på Vestlandet, § 12-1.

Sammendrag

Denne masteroppgaven tar for seg læreplanene i delstatene Texas og Massachusetts i USA. Jeg har valgt å se på læreplanene i samfunnsfag fra grade 3 til grade 5 i de to delstatene og sammenligne innholdet opp mot hverandre. Masteroppgavens problemstilling er som følger: Hva er innholdet i samfunnsfaget for små/mellomtrinnet («3-5» grade i USA) i to utvalgte amerikanske delstater? Videre følger underspørsmål som omhandler hvilke likheter og forskjeller som finnes, hvordan vi kan forstå eventuelle likheter og forskjeller og om det er noe som er utelatt fra fagområdet. For å undersøke problemstillingen vil jeg bruke kvalitativ innholdsanalyse i kombinasjon med en komparativ casestudie som metode. Det teoretiske rammeverket tar for seg teori om læreplaner og læreplaner i USA. I tillegg vil det også inneholde ulike aspekter ved forskningen på spesielt minoritetsperspektivet i utdanningen i USA, og hvor dette står i dagens utdanning. Jeg vil bruke Goodlads teori om læreplannivåer som analytisk rammeverk.

Funnene er kategorisert i kategoriene; Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen, Hvordan verden utenfor USA er presentert i læreplanene, patriotisme og slaveri i USAs Historie: den bortgjemte siden av amerikansk historie. Jeg vil også sammenligne oppbygningen av læreplanene, i tillegg til kategoriene over. Hovedfunnene i analysen er at læreplanene er ulike på mange aspekter. Urbefolkning og andre kulturer får ulikt fokus i de to ulike læreplanene, verden utenfor USA får sjelden oppmerksomhet i både Texas og Massachusetts, Texas er svært patriotisk i forhold til Massachusetts, og kunnskapene om slaver og slavehandel i USA er svært ulikt representert med kun én benevnelse i Texas, i motsetning til Massachusetts grundige gjennomgåelse av tema. I konklusjonen diskuterer jeg implikasjoner av analysen for den norske skolen.

Abstract

This master thesis deals with the curricula in the states of Texas and Massachusetts in the USA. I have chosen to look at the curricula in social studies from grade 3 to grade 5 in the two states and compare the content in them. The Master thesis' question is as follows: What is the content of social studies for pupils in grade 3-5 in two selected American states? Furthermore, sub-questions consist of the similarities and differences that exist, how we can understand any similarities and differences and whether there is anything that has been left out from the subject area etc. To investigate the issue, I will use qualitative content analysis in combination with a comparative case study as a method. The theoretical framework deals with theory about curricula and about curricula in the United States. In addition, it will also contain various aspects of the research on the minority perspective in education in the USA. Further, where this stands in today's education. I will use Goodlad's theory of curriculum levels as an analytical framework.

The findings will be presented in the following categories; Native Peoples and Other Cultures' Representation in the Curriculum, How the World Outside the United States is Presented in the Curricula, Patriotism and Slavery in US History: The Hidden Side of American History. In addition, I will compare the structure of the curricula. The main findings of the analysis shows that the curricula are different in many aspects. Native peoples and other cultures receive different focus in the two curriculums, the world outside the US rarely receives attention in both Texas and Massachusetts. Texas is very patriotic compared to Massachusetts, and knowledge about slaves and the slave trade in the US is very differently represented in the two states where Texas only mentions it once, while Massachusetts has a detailed review of the subject. In the conclusion, I discuss the implications of the analysis of the Norwegian school.

Forord

Etter fem flotte og lærerike år går studietiden min mot slutten. Disse fem årene har vært utrolig fine, til tross for stressende eksamensperioder, praksisperioder og mye usikkerhet knyttet til pandemien. Likevel har disse årene skaffet meg venner for livet og en haug med ny kunnskap og inspirasjon! Med denne mastergraden er dette slutten på min studenttilværelse, og det er vemodig, men også deilig at all den harde jobbingen har resultert i en mastergrad som har vært utrolig spennende for meg å arbeide med.

Det er mange som fortjener en takk. Takk til min mamma og mormor som har vist stor støtte og interesse for alt jeg gjør, og for at dere har lært meg god arbeidsmoral og at det er viktig å alltid stå på, selv om det er vanskelig og utfordrende. Dere er min helt egen heiagjeng som alltid er der for meg, noe jeg setter enormt stor pris på! Jeg vil også takke vennene mine, spesielt Martine, Malene og Oda Eline, som har hjulpet meg igjennom hele studietiden. Studietiden hadde ikke blitt den samme uten dere. Jeg vil også takke kjæresten min Mathias som har vært der for meg og motivert meg igjennom året, og gitt meg trygghet og oppmuntring i en stressende og annerledes masterperiode.

Jeg vil rette en spesielt stor takk til min veileder Hilmar Mjelde som har gitt meg god hjelp og motivasjon for å utforske og se nærmere på et fagområde jeg synes er enormt interessant. Takk for alt faglig innspill og spennende lærerike samtaler. Ditt engasjement for masteroppgaven min gav meg mye inspirasjon som jeg vil ta med meg videre. Jeg vil også takke Erlend Eidsvik for god hjelp som veileder i startfasen av masterprosjektet mitt, og for at du tok deg tid til å gi meg en siste hjelpende hånd i slutfasen. Takk for spennende og inspirerende samtaler og for at du hjalp meg alt du kunne selv om jeg skiftet til et tema som var langt utenfor ditt fagområde. Uten begge deres veiledning hadde masteroppgaven min ikke blitt slik den er nå.

Setter utrolig stor pris på all hjelp fra familie, venner, kjæreste og ikke minst flinke veiledere som har bidratt til å gjøre dette studiet, og spesielt dette siste året til fine og lærerike år.

15.05.2023.

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	1
1.1 Formål	4
2.0 Bakgrunn	4
2.1 «Culture wars» - en kulturkrig i USA.....	5
2.2 Føderalisme: delstatlig selvstyre og utdanningspolitikk.....	10
3.0 Metode	13
3.1 Valg av metode	13
3.2 Kvalitativ innholdsanalyse	14
3.3 Utvalgsmetode.....	16
3.4 Komparative studier/sammenlignende casestudier	19
3.5 Fremgangsmåte.....	21
3.6 Bruk av engelskspråklige sitater	23
4.0 Teori	23
4.1 Læreplaner	24
4.1.1 Hva er en læreplan?	24
4.1.2 Læreplanens jobb i det norske samfunn	25
4.1.3 Læreplan VS Curriculum.....	26
4.2 Forskning på læreplaner i USA.....	27
4.2.1 Forskning på læreplaner i USA.....	27
4.2.2 Læreplaner og føderalisme	28
4.2.3 Social studies	30
4.2.4 «Americanism»	32
4.2.5 Et uheldig fravær i læreplanene	35
4.2.6 Dekolonisering av den offisielle kunnskapen i Texas.....	36
4.2.7 USAs etniske identitet: er USA et «hvitt» land?	37
4.2.8 Kunnskapshull i tidligere forskning	38
4.2.9 Analytisk rammeverk og mitt bidrag.....	39
5.0 Empirisk analyse	40
5.1. Oppbygning av læreplanene.....	40

5.1.1 Massachusetts.....	40
5.1.2 Texas	41
5.2. <i>Analyse delstat for delstat</i>	43
5.2.1 Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen	43
5.2.1.1 Texas	44
5.2.1.2 Massachusetts.....	47
5.2.2 Hvordan verden utenfor USA er presentert i læreplanene	55
5.2.2.1 Texas.....	55
5.2.2.2 Massachusetts.....	57
5.2.3 Patriotisme	60
5.2.3.1 Texas.....	61
5.2.3.2 Massachusetts.....	63
5.2.4 Slaveri i USAs historie: den bortgjemte siden av amerikansk historie	63
5.2.4.1 Texas.....	64
5.2.4.2 Massachusetts.....	65
5.3 <i>Sammenligning</i>	68
5.3.1 Likheter mellom læreplanene	70
5.3.2 Forskjeller mellom læreplanene	72
6.0 <i>Konklusjon</i>	77
6.1 Oppsummering	77
6.2 Implikasjoner for den norske skolen.....	80
6.3 Videre forskning	82
7.0 <i>Litteraturliste</i>	83

1.0 Innledning

Skolen har en rekke ulike komplekse oppgaver og er en svært viktig samfunnsaktør. Skolen skal hjelpe elevene til å bli utdannede voksne mennesker og til å bli aktive medborgere. Dette gjelder skoler over hele verden. Jeg har opp igjennom årene fått et inntrykk av at utdanningen i USA, helt fra barneskolen, har vært ulik, avhengig av i hvilken delstat i USA man befinner seg i. Det amerikanske utdanningssystemet er altså unikt; og ganske ulikt det norske. Dette gjorde meg interessert i å finne ut om det er ulikt innhold i skolen i ulike delstater, og da spesielt i samfunnsfaget, som er det faget som er mest allsidig, og viktig for å lære om samfunnet og verden rundt oss. Har det da noe å si hvor i denne verdensmakten (USA) man befinner seg for hvilket innhold samfunnsfaget har? Derfor har jeg valgt følgende problemstilling: Hva er innholdet i samfunnsfaget for små/mellomtrinnet («3-5» grade i USA) i to utvalgte amerikanske delstater? Videre har jeg også fokus på underspørsmål som hvordan innholdet blir uttrykt: hva er likt og hva er ulikt, hvordan kan vi forstå eventuelle ulikheter og om det er noe som er utelatt fra fagområdet blant annet. Jeg vil fokusere mest på likheter og ulikheter innenfor utvalgte kategorier og fokusere på språkbruk, omfang og tema o.l. For å svare på problemstillingen har jeg valgt å gjøre en kvalitativ innholdsanalyse/komparativ casestudie hvor jeg sammenligner læreplanene med hverandre i ulike kategorier i samfunnsfagslæreplanen i utvalgte årstrinn. Jeg vil bruke relevant teori om læreplaner, om læreplaner i USA, og ta et minoritetsperspektiv på forskning på utdanningen generelt i USA. Dette vil jeg komme mer tilbake til senere i oppgaven. I analysen vil jeg gå igjennom læreplanene og se nærmere på innholdet i utvalgte kategorier i begge mine utvalgte delstater. Analysen vil også inneholde en tabell¹ som oppsummerer funnene mine, men da jeg kun har en tabell/figur i oppgaven har jeg ikke laget en tabelloversikt. Gjennom min masteroppgave har jeg også gjort et bevisst valg på å ha engelske sitater, i all hovedsak i analysen, men også i teorikapittelet. Dette valget vil jeg komme tilbake til og gjøre rede for i metodekapittelet 3.6. Jeg vil også komme tilbake til de implikasjonene som handler om den norske skolen senere i delkapittel 6.2.

I samfunnsfagets læreplan i LK20 i Norge legger stor vekt på at samfunnsfaget har en sentral

¹ Tabell 1 Likheter og forskjeller i læreplanene i Texas og Massachusetts, side 67-69.

plass i skolen og at faget skal bidra til at elevene skal bli engasjerte, deltakende og kritisk tenkende medborgere i samfunnet. Samfunnsfaget skal også bidra til å styrke elevenes forståelse av seg selv, av samfunnet og av hvordan de selv kan påvirke sitt eget liv og sin egen fremtid (Utdanningsdirektoratet, 2020). Norske elever skal lære om den globale verden, om land rundt om i hele verden, og om hvordan disse landene henger sammen. Da den norske skolen har et slikt fokus på at elever skal få lære om land verden over utenfor landegrensene, burde også et av de største landene i verden, altså USA, være vell så nøye med å lære om å bli gode verdensborgere, og samfunnsfaget burde være sentralt også i den amerikanske skolen. Da den norske skolen ofte blir påvirket av amerikanske strømninger titt og ofte da USA har en sentral rolle i det store verdensbildet, og elever kommer i kontakt med amerikanske strømninger på en jevnlig basis. Den amerikanske virkeligheten er en virkelighet som er veldig annerledes enn den norske, men likevel påvirker den amerikanske virkeligheten vår, på mange ulike måter. For eksempel har Black Lives Matter (BLM) bevegelsen og «Woke» bevegelsen, som er amerikanske bevegelser som har spredt seg globalt, preget det norske samfunnet, da disse temaene om rasisme og diskriminering av minoriteter ble diskutert og fanget opp i norske medier og har blitt en stor debatt også i det norske samfunnet. Det kommer også amerikanske ord og uttrykk stadig opp i den norske skolen og i samfunnet, både på grunn av media, men også på grunn av spill og andre faktorer som sammenkobler norske elever med amerikanske, på ulike måter og i alle aldre.

I USA pågår det en såkalt «kulturkrig» hvor skolen er den viktigste kamparenaen. Denne kulturkrigen er en kulturell strid som omhandler hva lærere skal undervise om, og hvilke kunnskaper som er viktig. Dette vil jeg komme mer tilbake til i kapittel 2.1. Denne kampen er pågående i skrivende stund, og er en kamp som like gjerne kan komme til Norge, på en eller annen måte. Vi har tidligere sett amerikanske strømninger påvirke debatten i Norge med bevegelser som for eksempel Black lives matter bevegelsen, som også har blitt omtalt i norske medier og berører temaer norske skoleelever skal lære om i henhold til LK20. For eksempel oppstod det sommeren 2020 en offentlig debatt i Norge om fjerning av statuer av kontroversielle historiske personer, inspirert av og parallelt med en slik debatt i USA. Denne debatten reiser spørsmål som er direkte relevant for både historie og samfunnskunnskap. Det som skjer i USA har altså relevans for Norge og hvilke strømninger som kommer opp i det norske samfunnet og ikke minst i den norske skolen, som eksempelvis hvordan håndtere

utfordringer i det multikulturelle samfunnet. USA er et land som det er viktig å forstå, på grunn av denne enorme påvirkningskraften det har, ikke bare på Norge, men også på hele verden. USA er den ledende stormakten i verden både politisk, økonomisk, militært og kulturelt, og er et av de største landene geografisk sett. Et innblikk i amerikanske læreplaner er derfor i seg selv interessant, men kan også belyse større politiske og kulturelle stridstema i amerikansk samfunnsliv – tema som iblant finner veien inn i den norske samfunnsdebatten og undervisningen i skolen.

Vi må i denne studien forstå de amerikanske læreplanene på bakgrunn av USAs statsmodell: føderalismen. Poenget her er at føderalismen fører til en stor variasjon i utdanningspolitikken i USA, og dermed også en stor variasjon i læreplandokumentene i hver delstat. Dette er en viktig bakgrunnskunnskap for å forstå hvorfor læreplanene kan i teorien være svært ulike. Dette er også noe jeg har tatt med meg i gjennomlesingen og utvalget av datamaterialet i denne masteroppgaven. USA har da et helt spesielt system, hvor alle delstatene er langt på vei suverene på flere politiske ansvarsfelt, hvor de føderale myndighetene ikke kan blande seg inn. Jeg vil her sammenligne USA med EU. Vi kan forestille oss at hver delstat i USA er et land i EU, mens Washington DC, altså hovedstaden i USA, er Brussel, EUs hovedkvarter. Her gir Washington DC retningslinjer til resten av landene, her delstatene, men det er fremdeles opp til delstatene selv å bestemme mesteparten av lover og regler, og hvordan ting skal utføres. Dette er på bakgrunn av hver delstats suverenitet, at ingen enkelt statsmakt føderalt eller på delstatsplan skal bli for sterk. Washington DC (EU i denne sammenligningen) kan her ikke bestemme lover for hver delstat, men de kan foreslå retningslinjer som er generelle for landet. Dette er likt som EU, som kan foreslå lover for medlemslandene, men ikke uten videre bestemme hvor/når eller om disse lovene skal innføres.

Når vi ser på USA på kartet, kan vi se at USA er et enormt stort land. Da jeg gjorde en uhøytidelig sammenligning av areal med Norge og USA fant jeg ut at USA er ca. 25,5 ganger større enn Norge i areal. Som vi kan se bare på dette tallet er Norge et svært lite land i forhold, og USA har også en enormt mye større befolkning enn Norge. Bare i Texas alene bor det ca. 30 millioner mennesker (Nordlie et.al, 2023), sett i forhold til Norges befolkning på ca. 5,5 millioner (Thuesen, Thorsnæs & Røvik, 2023). USA er, som vi har sett, et enormt stort og mektig land, og dermed enda viktigere å forstå. Alle disse faktorene ved USA, at det er et unikt og annerledes land, deres rolle i verden, deres politiske styringsmodell og deres generelt store

areal og befolkning, gjør at landet er viktig å forstå. Norge har et tett forhold til USA som vår viktigste allierte, og som jeg har forklart over er de amerikanske påvirkningene mange, også potensielt i den norske skolen. USA påvirker Norge på mange måter, og gjennom denne masteroppgaven vil jeg prøve å forstå noen aspekter ved det amerikanske skolesystemet.

1.1 Formål

Formålet med min masteroppgave er å finne ut om det er en forskjell på hva amerikanske elever på småtrinnet/mellomtrinnet (3-5 grade) lærer om i samfunnsfag, avhengig av hvor i USA de bor. USA har et helt annet skolesystem enn Norge, hvor Norge har en felles læreplan som alle skoler i hele landet skal forholde seg til, uavhengig av hvor man befinner seg. Dette står i motsetning til det amerikanske skolesystemet, hvor hver enkelt av de 50 delstatene i landet har ansvar for å lage sin egen læreplan, med noen felles trekk de må ha med, men med mye frihet. Hver delstat har ansvar for sine skoler og hvordan læreplanen her er utformet. Jeg ønsker da å finne ut om det har noe å si hvor man bor og hva som er eventuelle forskjeller eller likheter, hvordan vi kan forstå de eventuelle forskjellene og om det er noe som er utelatt fra en læreplan, men ikke i en annen for eksempel. Jeg ønsker også å finne ut hva som er hovedfokuset i det amerikanske faget samfunnsfag (History and social science) og eventuelt prøve å undersøke hvorfor det er slik. Jeg tror at det å sammenligne to utvalgte læreplaner innenfor samfunnsfaget kan være nyttig for å se hvordan de amerikanske skoleelevene lærer om viktige tema som blant annet historie, samfunnskunnskap og geografi. En slik sammenligning vil også være nyttig når det kommer til å forstå hvorfor utdanningen i USA er slik, og hva dette kan bety for det amerikanske samfunnet. Som nevnt tidligere er det hele tiden amerikanske strømninger som gjør seg gjeldende i det norske samfunnet, og potensielt i den norske skolen, så kanskje vi kan forstå disse strømningene bedre om vi forstår hvordan utdanningssystemet i USA fungerer, og finner ut om det er så forskjellig som først antatt.

2.0 Bakgrunn

Denne oppgaven må sees i lys av ulike faktorer som preger samfunnet i USA. Spesielt viktig er det at det pågår en såkalt «kulturkrig» i USA i skrivende stund, det vil si en stor og nasjonal kulturell strid hvor skolen er den største kamparenaen i denne krigen. Denne kulturkrigen er

en viktig faktor å se på som bakgrunn for hvor viktig skolen og innholdet i skolen i USA er og har blitt de siste par årene, og hvor viktig dette kommer til å være videre også i det neste presidentvalget i USA. Kulturkrigen preger samfunnet og skolen, og dette er en viktig bakgrunnsfaktor når jeg skal se på to nåværende læreplaner i to ulike delstater i USA. For det andre må vi se på hvordan skolesystemet er bygget opp og hvem som har ansvaret for utdanningen, og på hvilke nivå dette ligger. Her er det avgjørende å se på føderalismen, som er USAs statsmodell, for å få en forståelse for hvorfor USAs utdanningssystem er oppbygd slik det er i dag.

2.1 «Culture wars» - en kulturkrig i USA

I 2021 ble republikaneren Glenn Youngkin valgt til ny guvernør i delstaten Virginia; i USA. Dette var et omstridt valg, mye på grunn av følgene dette valget fikk og diskusjonene og debattene som fulgte. En av grunnene til at guvernørvalget i Virginia var så omstridt, var at mange så på valget som en slags folkeavstemning om spørsmålene om kritisk raseteori (CRT) og Covid-19 styring (Hilu, 2022). Tidligere Guvernør i Virginia, Terry McAuliffe, som tapte kampen om guvernørembete i 2021 til Youngkin, kom i valgkampen med følgende klønete uttalelse: "I'm not going to let parents come into schools and actually take books out and make their own decision," (Brooks, 2021) og "I don't think parents should be telling schools what they should teach." (Brooks, 2021). Disse påstandene kom som en respons til Youngkins uttalelser om at foreldre burde ha en viss innflytelse over hva skoledistriktet lærer barna. McAuliffes uttalelse er også en av de største grunnene til at Youngkin vant guvernørvalget (Impelli, 2021). Etter dette valget var en ny type kamp opphøyet i media over hele USA. Her kan man nesten datofeste denne delen av kulturkrigen til denne uttalelsen til McAuliffe, da utdanning ble det kanskje mest opphetede temaet i samfunnsdebatten i USA. Tema som kritisk raseteori (CRT), skolens makt og covid 19 styring var i vinden og dette er en kamp som er like aktuell i skrivende stund. I en artikkel i *EducationWeek* blir det uttalt at «As clashes over COVID-19 waned in in the 2021-22 school year, debates over critical race theory, the rights of lesbian, gay, and transgender students, and the books used in classrooms and school libraries increased.» (Superville, 2023). Her blir det påpekt at etter Covid 19 debatten, ble debatten om hva CRT og LGBTQ+ samfunnets rettigheter, og innholdet i lærebøker og klasseromsundervisning, gjort om til hoveddebatten i samfunnet og en kampsak for mange. Denne kampen blir kalt en

kulturkrig eller som de kaller den i amerikanske medier «culture wars». Dette er en stor og omfattende strid, hvor skolen er den viktigste kamparenaen.

En artikkel publisert i *The Washington Post* presenterer hva denne kulturkampen innebærer, og hvem den rammer.

“Over the past three academic years, legislators in 45 states proposed 283 laws that either sought to restrict what teachers can say about race, racism and American history; to change how instructors can teach about gender identity, sexuality and LGBTQ issues; to boost parents’ rights over their children’s education; to limit students’ access to school libraries and books; to circumscribe the rights of transgender students; and/or to promote what legislators defined as a “patriotic” education.”(Natanson et.al., 2022)

Av disse 45 delstatene har 25 delstater innført en eller flere lover som sier noe om hva lærere ikke kan undervise om innen tema som amerikansk historie, rase, seksualitet, LGBTQ-rettigheter med mer. Populasjonen i disse 25 delstatene tilsvarer 42% av USAs befolkning, noe som vil si at dette gjelder litt under halvparten av hele landet, inkludert Texas som er en av de to delstatene denne masteroppgaven omhandler. Dette har skapt sterk debatt da temaene som blir tatt opp er viktige tema, som er svært relevante i dagens samfunn, ikke bare i USA, men også i hele verden. Houman Harouni, en lærer på Harvard som underviser om utdanning, sier at de nye lovene rundt kulturelle og samfunnsmessige problemer er enestående (Natanson et.al., 2022). Harouni uttaler videre til *The Washington Post* at for han virker denne kulturkrigen mer som en PR kampanje, og at den først og fremst ikke egentlig handler om utdanning, selv om effektene av denne kommer til å påvirke millioner av amerikanske barn i offentlig skolesektor (Natanson et.al., 2022).

Selv om culture wars egentlig ikke handler om utdanning, er hovedmomentene foreldres rett til å skjerme barn fra undervisning/materiale som handler om rase, seksualitet, LGBTQ+ samfunnet, og ikke minst å velge vekk ting fra historieundervisningen som man ikke ønsker å snakke om. Denne foreldrestyringen har blitt mer og mer viktig for folk, spesielt i sørstatene, og i Texas som jeg tar for meg i denne masteroppgaven. Foreldre vil gjerne ha full kontroll over hva barna lærer på skolen, og når de skal lære om dette. Denne styringen gjør at lærerne

får mindre autoritet, og at lærerne må tilpasse enda mer etter foreldres ønsker, rundt mange ulike tema der spesielt seksualitet som er det mest diskuterte tema i denne kulturkrigen. Natanson et.al (2022) skriver at på samme tid som denne «krigen» pågår, har tre konservative organisasjoner begynt å sette søkelyset på lærere og helsepersonell. Disse organisasjonene mener «...educators and health-care workers are attempting to convert children to become transgender or queer, ultimately convincing Republican legislators nationwide to file hundreds of bills that restrict the rights of LGBTQ youths” (Natanson et.al, 2022). Noen av disse lovene er rettet spesielt mot skolen, men de fleste gjelder helsepersonell. Altså er skolen en arena som påvirkes av denne kulturkrigen til en stor grad. Noe som også er verdt å merke seg med disse lovene, er at en majoritet av disse var lagt frem, godkjent og signert av republikanere, og at de fleste delstatene denne kulturkrigen gjelder er republikanske delstater.

Hvis vi ser på analysen av lovene som inngår i «culture wars» i Natanson et.al (2022) sin artikkel ser man at den type lov som det er mest av er «race education laws». Et eksempel Natanson et-al (2022) bruker er en lov som ble innført i delstaten Idaho i april 2021. Loven hindrer offentlige skoler i å overbevise elever om lovforslaget om prinsippene for «critical race theory», inkludert ideen at ” ...individuals, by virtue of sex, race, ethnicity, religion, color, or national origin, are inherently responsible for actions committed in the past...”(Natanson et.al., 2022). Dette er bare et eksempel på en «race education law», men det er også mange lignende som er innført i andre delstater. Som et resultat av disse lovene har mange lærere, ifølge Natanson et.al. (2022), begynt å selvsensurere hva de underviser om og begrenser/utelater hva de underviser elevene om når det kommer til rase og de «mørkere» delene av USAs historie. En annen undersøkelse *The Washington Post* har gjennomført viser at mer enn 160 lærere har mistet jobben på grunn av «culture wars». (Natanson & Balingit, 2022). Lærerne som er inkludert i undersøkelsen mistet jobben da de i klasserommet eller utenfor klasserommet prøvde å snakke om tema som er kontroversielle om kulturelle, politiske, rasemessige eller pandemiske problemer. Med andre ord var lærerens egne synspunkter en faktor for at læreren måtte gå, da dette strider mot skolens synspunkter. Et par eksempler på disse utfordringene kan vi se i Natanson & Balingit (2022) sin artikkel der de skriver at en lærer i Florida mistet jobben for å ha et Black Lives Matter flagg over klasserom døren sin i tillegg til at læreren belønnet student-aktivisme. En lærer i Massachusetts mistet

jobben for å ha postet en video som fordømte kritisk raseteori (CRT). En lærer i Missouri mistet jobben for å ha gitt elevene et arbeidsark om privilegier, og til slutt en lærer i California mistet jobben for å ha kritisert maskebruk på sin egen private Facebook-side (Natanson & Balingit, 2022). Som vi kan se på disse eksemplene er det mange grunner som har fått lærere sparket, både handlinger som har blitt gjort på skolen, men også lærernes privatliv brukes som grunn til at de har mistet jobben. Alt på grunn av denne kulturkrigen som pågår i USA.

Texas, som er en av to delstater jeg tar for meg i min masteroppgave, har vedtatt 3 av disse lovene. Den ene loven handler om transpersoners rettigheter til å delta i sport (som inngår i en lov om LGBTQ+ samfunnet generelt) og to lover som handler om rase i undervisningen. Dette står i motsetning til den andre delstaten jeg tar for meg, Massachusetts, som ikke har vedtatt en eneste lov i denne kulturkrigen. Det vil ikke si at ikke kulturkrigen har noe å si i Massachusetts, men at de ikke har innført noen lover mot dette. Ifølge Schwart (2023) har delstaten Texas i mai 2021 vedtatt en lov, som senere har blitt oppdatert, som går ut på at de forbyr lærere i å engasjere seg i rase eller kjønnsstereotyper, og forbyr skoler å kreve at lærere skal ta opp kontroversielle spørsmål i undervisningen. «The Texas Education Agency has required that all new charter schools submit a "statement of assurance" that they will follow the new law» (Schwartz, 2023). Det betyr at alle friskoler i tillegg til de offentlige må signere på at de også skal følge disse lovene. Loven gjelder da for alle skoler i Texas som ikke er privatstyrt. Dette vil si at den gjelder mesteparten av skolene i Texas.

Lindsay Marshall, en tidligere lærer som nå er professor i historie på universitetet i Oklahoma, uttalte til Neuman (2022) følgende: "It was very clear to me in the classroom that I was not only engaging with my students, I was engaging with their whole world,". Videre snakket hun om at når politikk blir blandet inn i klasserommene, bryter dette ned relasjonen mellom studenter, lærere og foreldre. Politikk splitter folk, også i skolesammenheng. Når politikken blir blandet inn, slik den blir i denne kulturkrigen, skaper det større forskjeller, ikke mindre forskjeller. Det er da samfunnet blir mer og mer polarisert. På grunn av dette kan vi også si at hele kulturkrigen påvirker skolene, hva som blir lært bort og hva som holdes igjen. Nauman (2022) skriver også at det å diskutere nylige hendelser i undervisningen er et minefelt for lærere. Man vet aldri når man som lærer sier for mye/sier noe som skolen eller foreldre ikke liker. Det er rett og slett ikke lett for lærere å vite hva man kan eller ikke kan snakke om, noe som kan vise at denne kulturkrigen går ut over demokratiet.

I en artikkel publisert i en universitetsavis ved Case Western Reserve University kommer det frem meninger om den amerikanske historieundervisningen fortalt av en tidligere student. Jain (2021) forteller at hun som skoleelev ved den amerikanske skolen merket en manglende kunnskap om fargede personers historie i USA.

“Even in my past history classes, the achievements of white men like George Washington or Thomas Jefferson were often glamorized. But I learned little of, say Black freedom fighters like Frederick Douglass, W.E.B DuBois, or Ida B. Wells. It was eye-opening when I realized that the atrocious realities that marginalized groups faced are neatly glossed over in history books for the pursuit of preserving a white America.”
(Jain, 2021)

Her skildrer hun hvordan hvite menn har blitt glorifisert i undervisningen, og at hun kun hadde lært om de aller mest kjente fargede frihetsforkjemperne. Hun skildrer også at hun har merket i ettertid at utdanningen hennes har vært preget av den «hvite» delen av historien, og utelatt alle de andre marginaliserte gruppene i samfunnet. Dette er kun et eksempel på tidligere studenter som i ettertid merker en manglende kunnskap i USA om andre grupper mennesker enn «hvite amerikanere», og hvordan livet var for denne gruppen utelatende. Hun er nok ikke alene i sin mening om akkurat dette; at det har vært manglende undervisning om «people of color».

Vi kan se at ideologiske uenigheter om pandemien inviterte til en debatt om hva som blir undervist om i skolen, og hva lærebøkene inneholder (Segers, 2023). «Critical race theory, an educational framework for understanding how racial discrimination is embedded in American social and political systems, has increasingly become a boogeyman of the right and a purported example of indoctrination in public schools» (Segers, 2023). Kritisk raseteori (CRT) har splittet folket, og som sitatet over viser, blitt som et usynlig monster som kritikere ser som en indoktrinering, altså et forsøk på å systematisk påvirke elever i skolen til en meningsendring innenfor tema kritisk raseteori m.m. Noen er veldig imot kritisk raseteori og oppfatter den som en radikal teori som vil endre samfunnet slik vi kjenner det, og at det utgjør en trussel, mens andre er veldig for og positiv til den. Dette er en del av den offentlige debatten i kulturkrigen, men ikke det eneste tema. Denne debatten er viktig ikke bare for USA, men også for andre land og nasjoner som Norge. Vi kan se at det er en splittende debatt, hvor

noen prøver å viske ut eller legge til informasjon som ikke alle er enige om. Det er en debatt/bevegelse som er viktig å følge med på for oss i Norge, i og med at tidligere bevegelser i USA slik som Black Lives Matter (BLM), hvor en studie utført av Retriever (2020) for *Fritt Ord* viser at dette også ble en debatt i Norge. Denne debatten har også preget hvordan vi snakker om minoriteter og raseproblematikk her i Norge så vel som USA. De amerikanske strømningene kan lett overføres til Norge, eller andre land i Europa, noe som gjør denne debatten/bevegelsen viktig også i et norsk perspektiv.

2.2 Føderalisme: delstatlig selvstyre og utdanningspolitikk

For å forstå hvordan politikken i USA fungerer vil jeg forklare hva føderalisme er og hvordan dette fungerer i praksis. Føderalisme er en politisk intrastatlig modell som sier noe om hvordan en delstat bør være organisert. «... USAs føderalmakt er grunnlagt på ideen om at ingen stat må bli for sterk» (Restad, 2022, s. 49). Hovedpoenget med denne politiske modellen er da, som Restad (2022) skriver at ingen delstat i USA må få for mye makt, derfor finnes føderalstaten som fordeler makten på ulike nivå, der ulike deler har ulike fullmakter. «I det amerikanske systemet må vi skille mellom delstatene og den føderale staten, som gjennom amerikansk historie har utkjempet en maktkamp seg imellom» (Restad, 2022, s. 43). Føderalstaten ble opphavet av USAs første parti: føderalistene. Disse jobbet for like rettigheter for alle og at ingen delstat selv kan ta store beslutninger lokalt, men at de har en viss grad av selvbestemmelse, og er bundet sammen med en felles regjering eller ledelse. Grunnprinsippet om at en delstat ikke må bli for sterk nødvendiggjorde et system der ulike deler av staten har ulike fullmakter i samfunnet. Føderalmakten står på bakgrunn av The Tenth Amendment, eller det tiende grunnlovstillegget. Det lyder som følger «The powers not delegated to the United States by the Constitution, nor prohibited by it to the States, are reserved to the States respectively, or to the people.» (Constitution Annotated, u.å.). Altså slik vi kan forstå det er at den makten som ikke er delegert til USA ved grunnloven, og ikke er forbudt av grunnloven til delstatene, skal gis til/er forbeholdt delstatene selv eller folket. Her er retten til delstatenes selvstyre nedfelt i grunnloven. «Dermed er regionenes selvstyre beskyttet, og avgjørelser som er tatt i regionene, kan ikke lett overprøves av sentrale myndigheter» (Aarebrot & Evjen, 2014, s. 226). Delstatens makt kan ikke fjernes av myndighetene, noe som gjør at hver delstat har en egen makt, som kun avgjøres av delstaten

alene, uten myndighetenes innblandes.

«Dette er ideen om «checks and balances»; at ulike maktgrener kan balansere forskjellige fullmakter mot hverandre slik at ingen enkelt del av føderalstaten blir for mektig. Dette prinsippet hentet grunnlovsfedrene fra Montesquieu (1689-1755), en fransk filosof som formulerte maktfordelingsprinsippet rett før den amerikanske revolusjonen.» (Restad, 2022, s. 49).

Videre skriver Restad (2022) at Montesquieus maktfordelingsprinsipp går ut på at frihet kun kan oppnås dersom ingen har en absolutt makt, men at statsmakten blir delt inn i tre deler: den utøvende makt, den lovgivende makt og den dømmende makt. Dette er en komplisert prosess, men et eksempel kan være at om kongressen vedtar en lov, kan presidenten bruke sin vetorett. Et annet eksempel Restad (2022) bruker er at det er presidenten som nominerer høyesterettsdommere, mens det er Senatet som må godkjenne dem, derav kan man si at dette er et komplekst system som hindrer at noen deler av samfunnet overkjører noen andre. Dette er for å beskytte makten, og å fordele den slik at det blir mest mulig rettferdig for alle som bor i en føderalstat, der det ikke blir en del av samfunnet som avgjør alt som skjer i stor og liten skala. Derfor kan man også si at noen av aktørene også deler ansvaret innenfor noen områder. «Dermed er det riktig å si at det ikke bare er *maktfordeling (separation of powers)*, men også *maktdeling (shared powers)*.» (Restad, 2022, s. 50).

Videre kan vi se på hvilke makt som ligger hos hvilken aktør. I en tabell som viser fordelingen av makt og hvilke makt som ligger hvor vist i Storey (2010, s. 42) forklarer at makt slik som militærmakt, økonomistyring, utenrikspolitikk, konfliktløsning mellom delstater og å regulere handel mellom delstatene, er nasjonale myndigheter sin makt, altså nasjonal makt (myndigheter). Makt som valgadministrasjon, velferdsordninger innad i delstaten og å regulere delstatlig handel ligger i delstatsmakten og de delstatlige myndighetene. Det finnes også noen typer makt som er delt mellom de ulike maktene som for eksempel skatt, lån og fordeling av penger og vedta og håndheve lover. Denne delte makten kaller Storey (2010) for «concurrent powers» noe som jeg oversetter som samtidige krefter eller makt. I et slik todelt system er det også viktig å påpeke at en makt ikke kan gripe inn i den andres ansvarsområdet eller deres virksomhet. Altså kan ikke statsmaktene gripe inn i militærmakten, og de nasjonale myndighetene kan ikke gripe inn i valgadministrasjonen i delstatene etc. «Delstater i

føderasjoner kan ha mange konstitusjonelt garanterte rettigheter, men de mangler rett til å melde seg ut» (Aarebrot & Evjen, 2014, s. 229). Altså kan ikke delstatene melde seg ut av føderasjonen, og delstatene er nødt til å forholde seg til denne styringsmodellen, enten de er enig eller uenig. Dette er et poeng som også er viktig å ta med seg når man tenker på USA, at delstatene er med i denne føderasjonen, enten de ønsker det eller ei, og selv om en delstat kanskje ønsker noe på en annen måte, er det slik samfunnet er styrt og det er slik det fungerer, og har fungert i en lang tid. Som vi kan se er det ulik makt i ulike deler av samfunnet, hvor maktfordelingen ikke kan overlappes. Dette er da føderalismens kjennetegn, og kan være med på å forklare samfunnet i USA på ulike plan.

Dette gjelder også for utdanning og læreplanutvikling. Det er delstatene selv som er ansvarlig for å utvikle og gjennomføre sin egen læreplan i sin egen delstat. Det ligger til grunn noen retningslinjer fra de nasjonale myndighetene som alle delstater må følge, men ellers er all makt og ansvar lagt over i et delstatlig nivå. Det kan bety at hver delstat har ulik utdanning, og fokuset kan ligge på ulike steder i ulike delstater. Dette er et resultat av denne maktfordelingen og på grunn av at USA er en føderalstat. USAs utdanning kan da i teorien være helt forskjellig lagt opp fra en delstat til nabodelstaten, eller til en delstat på helt andre siden av landet. «For young people growing up, where they go to school, what they learn and the resources available to their teachers are mainly determined in their one community.» (Storey, 2010, s. 61). Som eksempelet viser kan dette skape forskjeller, ikke bare i utdanningssektoren, men også i velferdsordninger og ulike lover og regler som gjelder kan da skape store forskjeller fra delstat til delstat, nettopp på grunn av føderalstaten. Et annet eksempel er dette: «It is up to state and local authorities to set the level and quality of public services as well as the level and type of taxes that people have to pay for them.» (Storey, 2010, s. 62). Alle disse faktorene tatt i betraktning kan føderalismen også skape store forskjeller i hele samfunnet, samtidig som den bidrar til at makten fordeles ut nærmere folket, og ikke kun blir gitt «ovenfra og ned» slik noen andre politiske systemer er bygd opp. «Lag på lag med føderalt, delstatlig og lokalt styre kompliserer deltakelse i og resultatene av det amerikanske systemet» (Restad, 2022, s. 65). Altså er det en komplisert prosess som kan være positiv på noen områder, og ikke like positiv på andre områder.

3.0 Metode

I metodekapittelet vil jeg ta for meg metoden jeg har valgt å bruke for å besvare min problemstilling. Her vil jeg presentere hvordan jeg valgte metode for masteroppgaven, selve metoden jeg har brukt, utvalgsmetode og valg av caser, i tillegg til å forklare min bruk av engelskspråklige sitater. I utvalgskapittelet vil jeg forklare hvorfor jeg har valgt datamaterialet jeg har valgt, og hvorfor dette utvalget er det mest relevante for min studie.

3.1 Valg av metode

For å gjennomføre studien, måtte jeg først velge en metode for å klare å samle inn nødvendig datamateriell. Når man skal gjøre valg av metode, legger problemstillingen klare føringer for hvordan dette kan gjøres, og dette gjelder også i min studie. Det finnes mange metoder man kan velge dersom problemstillingen tillater det, som for eksempel observasjon, intervju, dokumentanalyse, spørreundersøkelse osv. I mitt tilfelle har jeg valgt å bruke innholdsanalyse som hovedmetode. Innholdsanalyse gir en forståelse av innholdet i en tekst og man kan få et innblikk i hva som er fokuset i teksten og hva som eventuelt mangler eller ikke mangler, og hva som eventuelt burde være med. Jeg skal bruke en kvalitativ innholdsanalyse, da jeg velger ut to forhåndsbestemte læreplaner for å gå i dybden på disse i en gitt fagdisiplin, her *history and social science/social studies*, eller samfunnsfag som det kalles i den norske skolen. Det samme resultatet ville blitt vanskelig om jeg hadde valgt metoden observasjon for eksempel, da denne metoden ikke kan si noe om hva som generelt står i en læreplan, men kunne heller sagt noe om hvordan et eller flere av kompetansemålene ble undervist om, hvis dette hadde vært det jeg ønsket å finne ut av. Det hadde også vært en utfordring da man kun hadde fått tilgang til å observere et fåtall undervisningstimer i det gitte faget, og da kunne man ikke sagt noe generelt om alle kompetansemålene i fagområdet eller hva som faktisk står der. Jeg kunne også ha brukt intervju for å intervjuere lærere i de gitte delstatene om hvilke tema de mente var mest vektlagt og hva som de savnet, men jeg hadde ikke fått kunnskaper om hva som faktisk står i læreplanene med kun intervju som metode. Intervju kunne vært et fint supplement til innholdsanalysen, men mangelen på tilgang på informanter stoppet muligheten for dette. Jeg har også vurdert standardisert spørreundersøkelse, men hadde da ikke fått samme resultater

da man ikke har mulighet til å gå i dybden og stille oppfølgingsspørsmål dersom noe er uklart. Når alle metodene var vurdert, falt derfor valget på innholdsanalyse, som i lys av problemstillingen er den mest effektive måten å få relevant data som kan være med på å besvare problemstillingen min og underspørsmålene som følger denne.

3.2 Kvalitativ innholdsanalyse

I denne masteroppgaven skal jeg gjøre en tekstanalyse ved hjelp av en kvalitativ innholdsanalyse av læreplanene for to forskjellige delstater i USA, som er Massachusetts og Texas. Jeg har valgt å gjøre en tekstanalyse på grunnlag av at læreplaner sier mye om hva som skal undervises om i skolen, og læreplanen er en viktig tekst lærerne forholder seg til i hverdagen. «Tekster er en vesentlig del av vår menneskelige kommunikasjon» (Stigum & Sæter, 2021, s. 118). Derfor kan vi lese mye om skolesystemet kun ved å analysere læreplanene ved hjelp av tekstanalyse, her i form av en innholdsanalyse. «Tekster er dermed representasjoner, eller framstillinger, som fungerer som vinduer inn i sosiale, politiske og kulturelle prosesser hvor mening skapes» (Stigum & Sæter, 2021, s. 118). Læreplanene gir oss da en innsikt i hva som blir vektlagt i prosessene i skolen, og blir som gitt eksempel på over, et vindu man kan bruke til å se inn i skolesystemet, hva det egentlig handler om og hva som skal bli vektlagt.

Tekstanalyse forutsetter ikke at man alltid bruker en spesifikk analysemetode som for eksempel narrativ, ideanalyse, diskurs eller semiotisk. Det er heller innholdet i tekstmaterialet som gjelder og da ikke hvilken metode som har blitt brukt til å komme frem til den. «I mange analyser er det innholdet og tekstens funksjon, heller enn språklige trekk, som er det viktigste» (Stigum & Sæter, 2021, s. 136). Dette er også min hensikt, å finne ut innholdet og tekstens funksjon, og ikke de språklige trekkene i læreplanene. «Kvalitativ innholdsanalyse bygger på systematisk gjennomgang av dokumenter med sikte på kategorisering av innholdet og registrering av data som er relevante for problemstillingen i den aktuelle studien.» (Grønmo, 2016, s. 175). Da jeg har valgt å bruke kvalitativ innholdsanalyse vil jeg også, slik sitatet forklarer, gjøre en systematisk gjennomgang av dokumentene, her læreplanene, for å få frem innholdet jeg ønsker å undersøke. Jeg vil kategorisere innholdet for så å analysere disse kategoriene, og deretter sammenligne resultatene fra analysen.

Innholdsanalyse som metode er en samlebetegnelse for ulike typer tekstanalyser. Her identifiserer man et eller flere tema eller kategorier i teksten/tekstene som man ønsker å se nærmere på i analysen. Innholdsanalyse er ikke en definert analysemetode i seg selv, noe som vil si at man kan kalle det for en innholdsanalyse, men man bruker ulike betegnelser på disse analysene (Stigum & Sæter, 2021). «For eksempel brukes begrepet dokumentanalyse for å referere til innholdsanalyser av offentlige dokumenter slik som NOU-er (Norges offentlige utredninger), stortingsmeldinger, lovtekster og styringsdokumenter.» (Stigum & Sæter, 2021, s. 137). Innholdsanalyse gir ikke et sett med begreper som kan brukes i analysen, i motsetning til diskurs, narrativ og semiotisk som har gitte forhåndsbestemte begreper. I stede for gitte begreper kan man i en innholdsanalyse velge relevante begreper ut ifra faglitteratur, relevant teori og hva som passer inn innenfor innholdet man skal analysere. Dette har jeg fått god bruk for i min forskning, å heller bruke relevante begreper og teorier for min problemstilling, heller enn å gå etter standardiserte begreper og teorier som ikke helt passer overens med min forskning. Stigum og Sæter (2021) skriver også at innholdsanalyse er en svært aktuell metode dersom man ønsker å si noe generelt om et større felt, som for eksempel læreplaner, som vi skal undersøke i denne masteroppgaven.

Når vi skal gjøre en innholdsanalyse må vi stille spørsmål som vi ønsker å finne ut av ved hjelp av analysen. Det å gjøre sammenligninger mellom læreplanenes innhold og form, som vi skal gjøre i denne masteroppgaven, er også svært sentralt for å kunne finne og tilpasse spørsmål og problemstillinger underveis. Postholm og Jacobsen (2018) refererer til Corbin og Strauss (2008) som skriver at:

«I tillegg til spørsmål som hvem, hva, når, hvor, hvordan og med hvilke konsekvenser kan spørsmål som angår tid og rom, stilles. Dette kan være spørsmål som retter oppmerksomheten mot hyppighet, varighet, mengde, tidsberegning, samt hvor mye plass, hvor begrenset eller ikke, åpen eller lukket fenomenet som studeres, er» (Corbin og Strauss, 2008, referert i Postholm & Jacobsen, 2018, s. 154)

Spørsmål om mengde, hvor mye plass, åpen eller lukket er spørsmål jeg vil spesielt sette søkelys på i denne analysen, men også andre spørsmål som er nevnt over vil bli stilt. Jeg vil sammenligne innhold i den ene læreplanen med innhold i den andre læreplanen for å oppdage eventuelle likheter og forskjeller. Corbin og Straus (2008) referert i Postholm og Jacobsen

(2018) kaller dette for konstante sammenligninger. «Disse sammenligningene kan hjelpe forskeren til å skille en kategori eller tema fra hverandre og til å identifisere egenskaper og dimensjoner for hver enkelt kategori» (Postholm & Jacobsen, 2018, s. 154). Slik kan vi identifisere ulikheter og likheter innenfor en gitt kategori eller et gitt tema. Et eksempel her kan være hvilke tema blir mest vektlagt i historiedelen av læreplanene, eller hvilke kompetansemål står i en av læreplanene, men ikke i de andre etc. Dette kaller man, i følge Corbin og Strauss (2008) referert i Postholm og Jacobsen (2018), for teoretiske sammenligninger. Disse sammenligningene kan brukes i analysen da de frembringer hvilke egenskaper som ligger til grunn i kategoriene og i teksten generelt. I tillegg til teori og egne erfaringer kan sammenligninger og spørsmål gi dypere kunnskaper om en kategori eller et tema. Spørsmålene vi stiller oss mens vi analyserer kan skape nye vinklinger og vi kan se ting vi ikke hadde sett dersom vi ikke hadde stilt disse spørsmålene. Ved hjelp av sammenligning kan vi oppdage likheter og ulikheter vi ikke hadde funnet med mindre vi hadde ulike eller like tekster i analysearbeidet. Det hjelper forskeren med å vite hva han/hun skal se etter og oppdage ting som kanskje ikke var synlig ved første eller andre gjennomgang av datamaterialet. En slik analyseprosess forklarer Stigum og Sæter (2021) slik: « I kvalitative former for tekstanalyse er analyseprosessen fleksibel, og problemstilling og tema kan endres hvis forskeren oppdager nye og mer interessante trekk ved tekstene som analyseres» (Stigum & Sæter, 2021, s. 139). Dette er noe jeg hadde i bakhodet under hele analyseprosessen, og etter hvert som jeg leste læreplanene, reviderte jeg litt på mine tanker og underspørsmål i masteroppgaven. Slik blir det igjennom hele analyseprosessen, små eller store endringer, etter hva man finner ved hjelp av sammenligninger og revideringer. Dette gjør innholdsanalyse til en god metode som tillater disse endringene og revideringene, uten at det er steg man må følge og begreper som må brukes, slik andre metoder ofte krever. Videre vil jeg fortelle mer om komparativ casestudie, som også er en metode jeg bruker som supplement til innholdsanalyse, da jeg har to analyseenheter og ikke en.

3.3 Utvalgsmetode

Når jeg skal gjøre en kvalitativ undersøkelse over innhold i to ulike læreplaner i to ulike delstater i USA er det viktig å tenke på hva man ønsker å finne ut av. Derav har hvilke læreplaner man velger noe å si for hvilke data man ønsker, og hva man ønsker å finne ut av i

læreplanene.

Når man skal gjøre et utvalg til datainnsamling kan man gjøre det på mange forskjellige måter. Ifølge Stigum og Sæther (2021) finnes det to typer utvalg, som er sannsynlighetsutvalg og ikke-sannsynlighetsutvalg (Stigum & Sæther, 2021, s. 38). Sannsynlighetsutvalg er et utvalg der alle enhetene har like stor sannsynlighet eller sjanse til å bli valgt ut. Målet her er å kunne generalisere den kunnskapen man opparbeider til å gjelde en hel populasjon. Denne utvalgsformen brukes mest i kvantitativ forskning (Stigum & Sæther, 2021, s. 41). Den andre formen er ikke-sannsynlighetsutvalg. Denne formen for utvalg brukes både i kvalitativ og kvantitativ forskning, og her er utvalget ikke tilfeldig utvalgt. Selv om dette er gode utvalgsmetoder, passer ikke noen av disse typene helt for min studie. Grønmo (2016) presenterer enda flere utvalgsmetoder, hvor strategisk utvalg blir presentert. Han presenterer også enda flere måter som for eksempel pragmatisk utvalg, utvalget lik universet og strategisk valg av case. Jeg har valgt å fokusere på en blanding av strategisk utvalg og strategisk valg av case, da jeg velger to ulike læreplaner og ikke bare fokus på en enhet, slik det er i utvalgsmetoden strategisk valg av case, og strategisk utvalg med sikte på teori-generalisering eller helhetsforståelse (Grønmo, 2016). Jeg vil da bruke en blanding av begge disse metodene i mitt utvalg da de gir rom for å gjøre den typen utvalg som jeg har valgt. Dette vil jeg komme mer inn på i avsnittene under.

Ifølge Grønmo (2016) er strategisk utvalg veldig ofte mindre enn sannsynlighetsutvalg. «Utvelgingen bygger ikke på tilfeldighetsprinsippet, men derimot på systematiske vurderinger av hvilke enheter som ut fra teoretiske og analytiske formål er mest relevante og mest interessante» (Grønmo, 2016, s. 103). Jeg har systematisk valgt ut enhetene mine ved hjelp av kriterier ut ifra formålet til oppgaven. Dette vil jeg også komme tilbake til senere. Mitt strategiske utvalg er da lite, da jeg kun har to enheter. «Selv om strategiske utvalg jevnt over er relativt små, kan størrelsen variere svært mye fra studie til studie, fra mindre enn ti enheter til hundre eller flere» (Grønmo, 2016, s. 104). Min studie er en mindre studie, med strategisk utvalg. Her er det også en faktor om hvor omfattende studien kan være før den blir for vanskelig å håndtere, avhengig av hvor mye informasjon som samles inn om hver enhet i studien. «Desto mer informasjon som samles inn om hver enhet, desto færre enheter er det mulig å ta med» (Grønmo, 2016, s. 105). Dette er også tilfellet i min studie. Jeg henter veldig mye data inn om hver læreplan, noe som gjør at jeg ikke kan ha flere enn to enheter, ellers

hadde jeg ikke kunne gått like dypt inn i læreplanene, og kunne bare ha sagt litt om hver kategori. Jeg skal gå i dybden og finne ut hva som egentlig står der og hva som kan være grunnen til at det er slik, og da blir et strategisk utvalg med få enheter den beste utvalgsmetoden for min studie.

Jeg har også en casestudie, hvor hver av læreplanene er en case som jeg ønsker å finne en helhetlig forståelse av. Det blir da en komparativ casestudie med et strategisk utvalg. «Utvelgingen av enheter bygger på strategiske vurderinger av hvilke sammenligninger som er spesielt interessante og fruktbare med tanke på studiens begrepsmessige og teoretiske problemstillinger.» (Grønmo, 2016, s. 105). Enhetene, altså læreplanene, studeres på en slik måte at de er sammenlignbare, altså at jeg ser på de samme kriteriene og kategoriene i begge læreplanene. Videre vil jeg begrunne valgene av delstatene i mitt utvalg.

En av grunnene til at jeg valgte Texas og Massachusetts som mitt datamateriale er at de er veldig forskjellige delstater. De har blant annet en veldig forskjellig historie, hvor Massachusetts var en av de 13 første delstatene i USA, og har alltid vært en del av USA. Dette er ikke tilfellet med Texas. Texas ble den 28ende delstaten av unionen USA i 1845 (McNamee et.al, 2023). Tidligere var Texas en del av Mexico som i 1824 ble opprettet som delstat kalt «...Coahuila y Tejas («Coahuila og Texas».)» (Nordlie et.al., 2023). Etter denne opprettelsen gjorde nordamerikanere som var bosatt i denne delstaten av Mexico opprør som førte til texasrevolusjonen i 1835-1836. «Konflikten resulterte i Texas' uavhengighet fra Mexico og opprettelsen av Republikken Texas.» (Skatvik, 2021). Texas var så en republikk frem til tilslutningen til USA i 1845. «Texas er ofte kalt *The Lone Star State* fordi delstaten hadde en enslig stjerne i flaggene da den var selvstendig som Republikken Texas. Det siste av disse flaggene er identisk med delstatsflagget Texas har i dag.» (Nordlie et.al., 2023). Mye av historien til Texas er synlig, slik som flagget, og ikke minst ekstremt viktig for innbyggerne der. Massachusetts har som nevnt alltid vært en del av USA, helt fra opprettelsen av landet, mens Texas har blitt en del av det mye senere. Også Massachusetts har et kallenavn, som representerer deres historie, nemlig at Massachusetts blir «...ofte kalt *The Bay State* etter de to første koloniene The Massachusetts Bay Colony (1630) og The Plymouth Colony (1620).» (Kristiansen, 2023). Dette gjør at de har en ulik historie, både i sammenheng med hverandre og USA generelt. Jeg valgte en delstat som var en av de 13 første delstatene, siden uavhengighetserklæringen 4.juli 1776 (Sirevåg, 2022), og en delstat som kom med i ettertid,

nesten 70 år senere i USAs historie. Dette er for å se om det har noe å si hvilken historie de lærer avhengig av delstatens historie i USA, og for å se om det er eventuelle forskjeller på bakgrunn av dette.

Texas og Massachusetts har også en ulik politisk kultur. En delstat er demokratisk (Massachusetts) og en er republikansk (Texas). Som en sørlig delstat i USA, står det republikanske partiet sterkt i Texas, noe de har vært de siste 40 årene (McNamee et.al., 2023). I Massachusetts derimot, står demokratene sterkt og har siden 1970-tallet hatt en dominant posisjon innenfor politikken (Congressional Quarterly inc, 2010). Her kan vi se at delstatene er på hvert sitt ytterpunkt i politikken, Texas er det vi kan kalle en «blodrød» delstat mens Massachusetts er en veldig blå delstat, altså helt motsatt av hverandre. Dette er for å se om det er noen forskjell hvilket politisk parti som styrer i delstaten, og om det da er eventuelle forskjellige lover og regler som gjelder skolepolitikken i delstaten.

Det er også en stor geografisk forskjell mellom disse to delstatene. Massachusetts ligger nordøst i USA, mens Texas ligger i sør, altså er det en stor geografisk avstand mellom delstatene. Jeg ønsket å velge delstater som var langt fra hverandre, og av ulik størrelse arealmessig. Texas er USAs nest største delstat i areal, mens Massachusetts er den 45 største, altså i helt andre enden av skalaen når det kommer til størrelse (State Symbols USA, u.å.). Altså ville jeg ikke ha noe nabodelstat eller en for lik delstat i areal. Om jeg hadde valgt en nabodelstat for eksempel, kunne det hende at delstatene hadde preget hverandre i større grad da de var nabodelstater, enn om de hadde en større geografisk avstand. Jeg tok alle disse faktorene i betraktning når jeg skulle velge delstater som var mest mulig forskjellige, for å skape et godt og spennende utvalg i min masteroppgave.

3.4 Komparative studier/sammenlignende casestudier

Min innholdsanalyse er altså også en sammenlignende casestudie hvor jeg undersøker likheter og ulikheter i to ulike amerikanske delstaters læreplaner i samfunnsfag (history and social studies). «En komparativ casestudie er ikke noe annet enn at det er flere caser som studeres, og dernest sammenlignes» (Postholm & Jacobsen, 2018, s. 68). I denne masteroppgaven blir hver av de to læreplanene en case, og så skal jeg sammenligne funn i disse casene, som i dette

tilfellet er læreplanene. Jeg vil, etter jeg har analysert hver enkelt læreplan se på forskjeller og likheter og sammenligne innholdet i analysekapittelet. Hensikten med komparative casestudier er rett og slett at jo flere caser, i dette tilfellet læreplaner, jo bedre innsikt vil vi få i de eventuelle forskjellene og likhetene som kan finnes innenfor tema/området vi har valgt å se på (Postholm & Jacobsen, 2018, s. 68). Jeg har valgt ut to ulike delstater som skal være med i min studie, der en av delstatene kan regnes som et progressivt utdanningsentrum (Massachusetts) versus et område som ikke er like kjent i forhold til utdanning (Texas). Likevel må det nevnes at Texas er en ledende delstat når det kommer til forskning, her spesielt romfart. Selv om Texas ikke er like kjent for sin utdanning som Massachusetts, er Texas fortsatt opptatt av utdanning, men kanskje ikke, som vi kan se, på samme måte som Massachusetts som har prestisjeuniversiteter og er kjent som et progressivt utdanningsentrum.

I følge Barlett og Vavrus (2017) hjelper komparative studier oss i å oppdage likheter, forskjeller og detaljer som man ellers ikke hadde oppdaget dersom man ikke hadde gjort denne sammenligningen (Barlett & Vavrus, 2017, s. 6). Vi sammenligner ulike caser som omhandler samme fenomen, som kan sees på som egne caser hver for seg, men som kan gi betraktelig mye mer informasjon dersom man sammenligner casene med hverandre. Jeg ønsker å se på om det er ulike perspektiver og standpunkt i de to ulike læreplanene og kontekstualisere om det er en eventuell forskjell på disse to eller ikke. De funnene jeg gjør i mitt analysekapittel vil jeg se på i sammenheng med den andre læreplanen i en overordnet sammenheng. Dette er noe man bruker komparative casestudier til, altså etter at man har samlet inn data ved hjelp av innholdsanalyse som jeg skal bruke som metode i min masteroppgave.

Mulige utfordringer med denne typen studie kan være at ikke alle analysene-/læreplan-innholdet er like, og da ikke alltid like lett å sammenligne. Likevel kan vi se på essensen i læreplanene i History and social studies (samfunnsfag), altså hvilket innhold som blir vektlagt, når vi skal sammenligne analysene. Vi kan også finne ut hva som er hovedfokus i en læreplan, og sammenligne om de samme tendensene er å se i den andre for eksempel. Selv om disse mulige utfordringene er til stede, er det fortsatt mye vi kan si om læreplanene kun ved hjelp av innholdet i læreplanene, selv om de ikke er helt like i alle kategorier eller på alle plan. Videre vil jeg forklare min fremgangsmåte for å finne datamaterialet mitt.

3.5 Fremgangsmåte

Når jeg skulle velge datamateriale måtte jeg bruke ulike søkemotorer for å finne frem og sjekke hvilke læreplaner som var tilgjengelig, og hvilke som var den offisielle læreplanen som gjaldt for året 2022 – 2023, som da gjelder i skrivende stund. Jeg ville analysere den nyeste læreplanen, da dette gir best bilde på hva elever i dagens skole i USA lærer om, og den er den som er mest oppdatert, både i forhold til ny forskning, og i forhold til samfunnets utvikling generelt. For å finne frem til riktige læreplaner vurderte jeg ulike søkemotorer, og søkte med ulike søkeord, noe som gav varierende resultater. Jeg fant frem til ulike læreplaner, men fikk ikke alltid opp den nyeste læreplanen i samfunnsfaget. Ved hjelp av disse ulike søkene fant jeg frem til utdanningsdepartementene sine nettsider i delstatene jeg har valgt ut og fant de nyeste læreplanene her. Når jeg hadde funnet disse kunne jeg laste dem ned og starte å lese igjennom dem, og å undersøke dem nærmere. Med andre ord, var det et arbeid med å identifisere riktige dokumenter, da alt ikke var like enkelt å finne frem til eller var like tilgjengelig.

I første gjennomgang av datamaterialet mitt gjorde jeg først en kvantitativ organisering av innholdet i læreplanen i samfunnsfag (History, geography, civics og economics etc.). Her sortere jeg læreplanmålene etter tema som rene historiemål, geografimål, samfunnsfag (civics) og økonomimål etc. Deretter så jeg på innholdet i disse og så på hvilke/hvilket tema som var mest interessant å sammenligne og hvor det er mest data å analysere.

«Under datainnsamlingen foretar forskeren en kategorisering av det relevante innholdet i tekstene.» (Grønmo, 2016, s. 179). Gjennom første gjennomlesning av datamaterialet (læreplanene) identifisere jeg gjennom organiseringen av kompetansemål noen overordnede tematikker som jeg ønsket å se nærmere på. Dette var tematikker jeg tolket som viktige og som jeg la spesielt merke til også videre i andre og tredje gjennomlesning. Disse tematikkene ble gjort om til kategorier, som jeg videre sorterte kompetansemålene under, men alle kategoriene ble ikke avgjort på forhånd. Her har jeg brukt analytiske data, som blir brukt av forskere for å ordne et datamateriale (Aase & Fossåskaret, 2014). «I en del studier kan kategoriene være valgt ut og definert på forhånd, med utgangspunkt i problemstillingen eller mer generelle begreper og teorier» (Grønmo, 2016, s. 179). Jeg hadde kun tenkt meg frem til noen kategorier som jeg kunne tenke meg å se på, men jeg hadde ikke valgt ut alle kategoriene

på forhånd. «I andre undersøkelser blir nye kategorier generert og definert på bakgrunn av det faktiske innholdet i de tekstene som analyseres. (Grønmo, 2016, s. 179). Jeg hadde som nevnt noen kategorier jeg ønsket å se på før jeg startet å lese datamaterialet, men jeg hadde også noen kategorier som ble tilpasset og laget i datagjennomgangen, slik som kategoriene om *Verden utenfor USA*, og *Patriotisme*. Disse kategoriene ble tilpasset i gjennomgangen, mens kategoriene om *Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen og slaveri i USAs historie*, var noe jeg ønsket å se på allerede før prosessen startet. «Innholdsanalyse går da ut på å sammenligne ulike elementer av teksten med sikte på å gruppere dem i de ulike kategoriene som etter hvert blir utviklet og avgrenset» (Grønmo, 2016, s. 179). Dette er noe jeg gjorde da jeg leste igjennom læreplanene, jeg kategoriserte læreplanmål inn i ulike kategorier hvor de passet inn, for så å analysere og sammenligne dem. Her la jeg særlig vekt på hva læreplanmålene egentlig handlet om og hvilke ord som ble brukt. «For hver kategori er forskeren særlig opptatt av hvilke tekstelementer som er mest typiske, og som kan avklare det sentrale innholdet i kategorien, samt hvilke tekstelementer som ikke passer inn, og som kan klargjøre grensene for kategorien» (Grønmo, 2016, s. 179-180). I min gjennomgang ble det tydelig hvilke kompetansemål som passet inn under hver kategori, og hvilke kompetansemål jeg ikke skulle ta med. Dermed fikk jeg avgrensede kategorier ved hjelp av å kategorisere og revidere underveis i gjennomgangen, og igjen under analyseprosessen, hvor jeg gikk over kategoriene enda en gang for å revidere og legge til kompetansemål. Som vi kan se er det ulike ting som spiller inn på hvordan man kategoriserer innhold. Mine endelige kategorier ble da *Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen*, *verden utenfor USA*, *patriotisme* og *slaveri i USAs historie*. Under kategoriseringsprosessen så jeg etter både spesifikke ord og innhold som fortalte noe om kategorien, slik som i for eksempel *Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen* har jeg tatt utgangspunkt i de læreplanmålene som faktisk har ordene *urbefolkning* og *andre kulturers* navn i seg. I et annet eksempel er kategorien *patriotisme* hvor jeg så etter innhold som ikke nødvendigvis hadde ordet *patriotisme*, men heller det jeg tolket som patriotisk innhold eller tendenser. Som vi kan se er kategorisering en viktig prosess for å sortere innholdet i en tekst, og får å kunne analysere innholdet på en systematisk måte.

I fortsettelsen vil jeg gjøre rede for og diskutere disse overordnede tematikkene, både i teorikapittelet og i analysekapittelet, hvor jeg vil se på tematikkene/kategoriene en etter en,

og så diskutere ved hjelp av teorikapittelet. Disse tematikkene jeg har valgt er noen av mange tematikker jeg kunne valgt, men det var disse jeg identifiserte som fremtredende og viktige/interessante for min studie.

3.6 Bruk av engelskspråklige sitater

I min masteroppgave har mye av teorien og hele datamaterialet mitt vært på engelsk. Jeg har brukt læreplaner på engelsk, slik at all min data er nettopp på engelsk. Derfor har jeg gjort et valg angående sitering. Jeg har bevisst valgt å bruke sitater på engelsk av to grunner. Den første grunnen er at jeg hadde brukt svært mye tid på å oversette alt datamaterialet mitt til norsk da dette er en tidkrevende prosess som krever nøyaktighet. Dette er også et plasshensyn jeg har gjort da engelske setninger ofte oversettes til mye lengre norske setninger på grunn av språket. Den andre og kanskje viktigste grunnen er at jeg ville unngå feil oversettelse og å unngå misforståelser. Det er ikke alle ord på engelsk som har en god/direkte oversettelse på norsk. Da hadde jeg vært nødt til å bruke lignende ord/ord som betyr tilnærmet det samme, noe som kunne skapt feil oversettelse og kanskje også feil betydning i hele sitatet. Derfor er mitt datamateriale sitert på engelsk, altså på originalspråket den ble utgitt som, uten at jeg har tolket eller oversatt innholdet.

For å finne datamaterialet mitt måtte jeg søke på engelsk. Jeg fant frem til datamaterialet mitt ved hjelp av å bruke nøkkelord i Google, og fant frem til utdanningsdepartementene i hver delstat sin offisielle nettside. Her står også alt naturligvis på engelsk da det er en amerikansk nettside, noe som også gjorde det naturlig for meg å både lese og sitere på originalspråket.

4.0 Teori

I teorikapittelet mitt vil jeg først ta for meg teori om læreplaner generelt, for så å gå videre til forskning på læreplaner i USA. Under forskning på læreplaner i USA vil jeg ta for meg hvordan læreplaner blir utviklet i USA, hva samfunnsfaget (social studies) inneholder og forskning på dette, og læreplaner i et minoritetsperspektiv. I delkapittel 4.2 vil jeg ha et minoritetsperspektiv, da dette er relevant for min forskning, og det kan være med på å belyse

mine funn i analysen senere i oppgaven. Til slutt i teoridelen vil jeg presentere det analytiske rammeverket for oppgaven og tidligere forskning, i tillegg til mitt bidrag til forskningen på dette området.

4.1 Læreplaner

4.1.1 Hva er en læreplan?

En læreplan fungerer som et slags overordnet rammeverk som angir retning og intensjon for arbeidet i skolen (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 153). Når man hører eller tenker på hva en læreplan er, tenker man kanskje på en bok, et dokument eller et hefte som sier noe om hva som skjer i skolen. Et grunnleggende forhold når det kommer til læreplaner og læreplanforståelse, er om læreplanen kun er dokumentet i seg selv, eller om det også gjelder all praksis i skolen. «Faktisk varierer forståelsen av hva som er en læreplan, fra en snever forståelse som i hovedsak omfatter en beskrivelse av lærestoffet i et læreplandokument, til en vid forståelse som omfatter omtrent alt som er relevant for undervisnings- og læringssituasjonen» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 154). Marsh (2009, referert i Lyngnes & Rismark, 2014) skriver at det ikke er en fullstendig dekkende definisjon av hva som skal inngå i en læreplan. Derfor er det vanskelig å si med sikkerhet hva læreplan som begrep betyr. Men det er mange som har prøvd å definere hva en læreplan betyr likevel.

Ifølge Gedde-Dahl (2002) er læreplanen en ordre, en definisjon og en lovnad. Læreplanen gir altså svaret på hva skolen «er». At læreplanen er en ordre vil si at den er et direktiv til lærerne over hva de skal gjøre, at det er en definisjon vil si at det er en slags kvalifisering over hva skolen er, og at læreplanen er en lovnad vil her si at den lover foreldre og elever hvilke innhold som skal læres og hva de skal få ut av skolen. Altså ifølge Gedde-Dahl (2002) er læreplanen en spesiell tekst som inneholder det skolen lover å utføre og den definerer hva skolen er og skal være. Gjennom læreplanen blir vi gitt et løfte om hva barn og unge skal få ut av utdanningen i Norge. Derfor er det viktig å forstå læreplanen, dens innhold og formål da det er et viktig dokument for å forstå hva den norske skolen er.

4.1.2 Læreplanens jobb i det norske samfunn

«Læreplanarbeidet i Norge er styrt fra sentralt hold. Departementet tar vanligvis initiativ for å få utviklet læreplaner som skal gjelde for opplæringen i skoler over hele landet». (Engelsen, 2015, s. 21). Læreplanen blir utviklet og vedtatt av utdanningsdepartementet i Norge, og gjelder for hele Norge, uansett sted. Engelsen (2015) skriver at læreplanen i Norge blir brukt som et sentralt styringsdokument for å nå målet om å kunne gi alle elever, uansett sosial eller geografisk bakgrunn et godt og likeverdig skoletilbud. Dette målet blir sett på som et statlig ansvar hvor læreplanen blir brukt som et middel for å nå dette målet. «I et land med spredt bosetting og store ulikheter fra landsdel til landsdel så man på skolen som en sammenbindende faktor.» (Engelsen, 2015, s. 21). I Norge skal som nevnt alle elever få et likeverdig skoletilbud, noe skolen kan bidra med. Det er skolen som blir det sammenbindende leddet for alle som bor i Norge, og skolen som kan hjelpe til med å utjevne noen av forskjellene i samfunnet. Engelsen (2015) skriver videre at utdanning ofte blir betraktet som et middel for fornying og forandring i samfunnet. Derfor blir læreplanen i denne sammenhengen et viktig dokument for samfunnet. «Opplæringstiltak skal virke mot samfunnsproblemer som misbruk av narkotika, miljøforurensing, trafikkulykker, framtidspessimisme og tiltakende vold.» (Engelsen, 2015, s. 22). Med andre ord kan vi si at samfunnets problemer blir skolens problemer, og her kommer læreplanen inn for å forebygge disse samfunnsproblemerne fra tidlig alder.

Ross (2000, referert i Lyngnes & Rismark, 2014) skriver at læreplaner er normative og at de utgjør en forhåndsbestemt plan over hva som skal læres på skolen. Læreplanene sier noe om hvilke trinn som skal lære hva, fagenes innhold og form, hvilke mål skolen skal jobbe mot, hvordan man skal jobbe mot målene og hvordan målene skal vurderes. Læreplanen er som en forhåndsbestemt plan, som alle lærere i hele Norge må følge, for å sikre god og likeverdig utdanning til hele befolkningen. Uten denne hadde ikke skoler og lærere hatt et felles utgangspunkt for kunnskap, og det kunne skapt store forskjeller på hva man hadde lært, avhengig av hvor man bodde, og hvem som hadde bestemt. Det er et nødvendig og godt middel for utdanningssystemet, og læreplanens jobb i det norske samfunnet er å sikre god og lik kunnskap til alle barn og unge over hele landet. «I tillegg til den samfunnsmessige betydningen læreplanen har, skal den også utgjøre en individuell garanti for at den enkelte elev får en god og relevant opplæring.» (Rønning, Skogvold & Solstad, 2008, s. 19). Altså er

det en lovnad til hver og en av alle elever i hele Norge at de skal få en god og relevant utdanning. Læreplanen er gjort til en forskrift i Norge, noe som gjør at skolene er pliktig til å følge den, og elever kan, om de ikke mener de har fått en relevant og tilfredsstillende utdanning, stille skoleeier juridisk ansvarlig. «På grunn av sin forskriftstatus er altså læreplanen forpliktende for skoleeier, og dermed også for skoleledere, lærere og lærebedrifter.» (Rønning, Skogvold & Solstad, 2008, s. 19). Norge er altså ved hjelp av læreplanen, pliktig til å gi alle elever lik, tilfredsstillende og relevant opplæring, uansett bakgrunn, bosted og utgangspunkt. «En læreplan forplikter, den viser alle som vil lese den, hva ambisjonene for norsk skole er – både når det gjelder konkrete kompetansemål for enkeltfag og mer overordnede verdier og prinsipper for opplæringen.» (Blikstad-Balas, 2020). Læreplanen er som vi har sett mange ting, men viktigst av alt et forpliktende dokument som forteller hva elever i norsk skole skal lære.

4.1.3 Læreplan VS Curriculum

«I nordisk og tysk tradisjon er det vanlig at begrepet læreplan betyr selve *læreplandokumentet*, slik det er utformet og vedtatt» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 154). I en amerikansk og engelsk sammenheng er det annerledes, der kalles det for Curriculum. begrepet Curriculum gis bredere innhold enn i læreplanbegrepet. «I tillegg til selve dokumentet omfatter curriculum-betegnelsen også det som faktisk skjer i skolens virksomhet» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 154). I denne forståelsen blir det lagt vekt på at det er elevenes erfaringer og læringsutbytte som ligger til grunn for opplæringen, og ikke det som står i selve dokumentet. Curriculum inneholder altså retningslinjer for opplæringen som læreren skal bruke, men forståelsen inneholder også det som faktisk skjer hver dag i skolen ulikt det læreplanbegrepet betyr som er kun retningslinjer. Lyngnes & Rismark (2014) trekker frem at man kun kan si hva den reelle læreplanen er etter man har sett hva som faktisk skjer i skolen, og hva som blir vektlagt og lært når vi snakker om læreplanen i curriculum-forståelsen. Skoler er ulike, lærere er ulike og elever er ulike, og læreplanen kan tolkes på så mange ulike måter (Lyngnes & Rismark, 2014). Med andre ord er curriculum en vid forståelse av læreplanen der praksisen også er en stor del av innholdet. Curriculum er den definisjonen vi tar utgangspunkt i denne oppgaven, da curriculum er det de amerikanske delstatene tar utgangspunkt i.

«Hos oss er det et særtrekk ved skolen at den i hovedsak er offentlig og utformet for å gi et likeverdig skoletilbud til alle elever» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 154-155). I Norge gjelder læreplanen alle elever, over hele landet uavhengig av hvor du befinner deg, og det er noe alle skoler er forpliktet til å følge. Dette er ulikt i for eksempel USA, der hver av de femti delstatene har hver sitt eget curriculum, utviklet av delstaten selv, mer eller mindre uavhengig av hva de andre delstatene har i sitt curriculum. Dette er en stor forskjell, som vi kommer til å se mer av i analysekapittelet, hvor jeg vil analysere hver læreplan som en egen læreplan, selv om begge læreplanene gjelder i samme land, men ikke i samme delstat.

4.2 Forskning på læreplaner i USA

Videre vil jeg gjøre en gjennomgang av forskning og teori på og om læreplaner i USA. Jeg vil også komme inn på annen teori som er relevant for å forklare USAs utdanningssystem. I dette delkapittelet vil jeg også ha et minoritetsperspektiv, grunnet dets relevans til mine funn i analysekapittelet. Dette er på bakgrunn av at minoritetsperspektivet er lite fremme i utdanningen i USA, og fordi forskningen viser at minoriteten i USA føler seg undervurdert i utdanningssamfunnet og i læreplanene. Dette vil jeg vise til videre i delkapittelet.

4.2.1 Forskning på læreplaner i USA

Lærere er forpliktet til å følge den offisielle læreplanen, i USA som i Norge. Ifølge den amerikanske universitetslektoren og forfatteren Joseph (2011) må vi fjerne tanken på læreplanen som et objekt, den er langt mer enn det. Læreplanen skal bli forstått som en prosess for å oppnå pedagogiske mål og praksiser i tillegg til kompetansemål som støtter opp under det elevene skal lære. Læreplanene er med andre ord en dynamisk prosess. Hun skriver også at med en innsikt i læreplanens teori og oppbygning, kan vi som lærere få et rikere og bedre perspektiv på innholdet i læreplanene, i tillegg til at man blir mer kritisk til innholdet. «In that way, they can become «critically conscious of what is involved in the complex business of teaching and learning...» (Joseph, 2011, s. 4). Det er altså viktig at læreplanene blir forsket på, og tolket av lærerne selv, slik at lærerne forstår hvilke aspekter som skal til i læringsarbeidet når man skal følge læreplanene.

Joseph (2011) presenterer Elliot Eisner's (1985) konsept om tre læreplaner skolen underviser.

Dette konseptet beskriver tre måter skolene underviser læreplanen på; eksplisitt, implisitt og det han kaller for «null». Den eksplisitte læreplanen er manifestert i offentlige mål og retningslinjer som for eksempel at elevene skal lære om amerikansk historie eller at de skal lære grunnleggende matematikk. Disse målene står skrevet eksplisitt i den offisielle offentlige læreplanen og på skolens nettsider osv. og er ikke mulig for skolene eller lærerne å komme unna. Den implisitte læreplanen elevene blir undervist i er den ikke-offisielle læreplanen, ofte kalt den «gjemte» læreplanen. Dette innebærer interaksjonen mellom elevene og lærerne i læringsarbeidet og på skolen generelt. Det kan også bety at læreren underviser elevene i noe utenfor læreplanen, som for eksempel om læreren underviser i et sterkt konservativt miljø der foreldre ikke liker at elevene lærer om visse ting, at læreren underviser elevene om dette likevel, men uten å si dette til foreldrene. Den implisitte læreplanen kan også bety sosial læring om sosiale verdier i en gruppe eller i klasserommet etc. Til slutt har vi den læreplanen som blir kalt «null», retttere sagt den ikke eksisterende læreplanen som skolen ikke underviser. «Null» læreplanen innebærer at vi for i historiefaget underviser innholdet som «the true story» som utelukker mange ofte viktige perspektiver. Alt som vi ikke inkluderer i undervisningen da vi ofte velger et perspektiv eller et synspunkt. Konseptet om «null» læreplanen er overbevisende som en påminnelse om alle valgene vi tar når vi skal undervise om et tema. Det er mye vi velger og ikke velger, og dette er viktig å tenke på som lærere som skal følge en læreplan som gir rom for tolkning og valg (Joseph, 2011, s. 5).

4.2.2 Læreplaner og føderalisme

Læreplaner i USA blir, i motsetning til Norge, vedtatt i hver delstat og ikke nasjonalt. Hill (Goodlad, 1979) beskriver det tiende grunnlovstillegget slik: "The tenth amendment to the Constitution of the United States grants to the states the right to make educational decisions". (Goodlad, 1979, s. 101). Med andre ord så lager delstatene sin egen læreplan uavhengig av hverandre. Her har de fått en fullmakt av myndighetene som gjør dem ansvarlig for egen utdanning. Hill (Goodlad, 1979) skriver at i mange tilfeller beholder delstatens lovgivere denne autoriteten ved å lovfeste en slags utdanningskode, men i noen tilfeller har noen delegert noe av denne myndigheten til fullmakter til lokale utdanningsstyrer innad i byer, som igjen kan ha delegert noen fullmakter til skoleadministrasjoner og lærere. Dette vil si at selv om makten er fordelt ut til delstatene, har ofte delstatene delegert noe av denne makten videre nedover i

systemet, noe som igjen tyder på en tydelig føderalstat, slik USA er og har vært i lang tid, og at ingen har den absolutte makt innenfor utdanningsfeltet. Det er her da samfunnet innad i delstaten som er med på å avgjøre hva som skal være med i utdanningen. Men det som kan være viktig å påpeke er at de største og viktigste avgjørelsene i dette utdanningssystemet er gjort av utdanningsdepartementene. En annen ting som kan være verdt å nevne er at selv om dette kan bli sett på som en styrke, at alle i samfunnet har en stemme med i hva som skal med, kan det faktisk at det ikke er noen klare og generelle retningslinjer for feltet fra nasjonalt hold være problematiske ifølge Hill (Goodlad, 1979, s. 102). Det kan være et behov for å oppklare hvem som har hvilke makt i utdanningen da det på grunnlag av en økende drivkraft mot desentralisering sammen med en økende bekymring for at lærere og andre stilles til ansvar for elevenes læring, både for innhold og metodebruk, ifølge Hill (Goodlad, 1979). Dette er på grunn av at lærere i USA står fritt til å bestemme noen typer avgjørelser innenfor rammeverkene gitt av utdanningsdepartementene i delstatene. Her kunne det nok vært lurt med et strammere rammeverk fra nasjonale myndigheter som gav mindre valgfrihet fra lærerne, og å skape en likere utdanning både innenfor delstatsgrensene og nasjonalt, slik jeg ser det fra et norsk perspektiv. Altså er det mye som avgjør hvilke kvalitet på utdanningen man får, avhengig av hvor man bor innenfor en delstatsgrense, og hvilken delstat i USA man er.

Klein (Goodlad, 1979) forklarer at om utdanningsdepartementene bestemmer at noe skal undervises om skal dette bli fulgt av lærere.

" Certainly, if the ministry or board of education decides that caluing a plurality of cultures is to be one of the educational aims of schools, and that study of Spanish and black cultures should be included as part of the elementary school social studies curriculum, teachers must pay attention to these decisions." (Goodlad, 1979, s. 178).

Som Klein (Goodlad, 1979) skriver er det opp til departementene å inkludere for eksempel spansk og afroamerikansk kultur i læreplanene. Dette er noe som er viktig å tenke på når man leser læreplanene, at det er opp til delstatene å inkludere minoriteter og andre kulturer og det er de som er ansvarlig om det er en kunnskapsmangel innad i delstaten om et tema, med andre ord: det er ikke myndighetenes ansvar. Dette er noe jeg vil ha i bakhodet videre i delkapittelet.

Noe som også er litt annerledes enn i en norsk sammenheng er når læreplanene starter å gjelde. Læreplanen starter å gjelde allerede i det som blir kalt Pre-kindergarden, noe som tilsvarer førskolen i en norsk sammenheng. I førskolen i Norge gjelder fortsatt Rammeplanen for barnehagen, men det blir ikke gitt noe læreplan i en skolesammenheng før elever starter i første klasse i Norge. I USA har barn allerede fra førskolen læreplanmål som skal dekkes, selv om disse ofte ikke er så omfattende. Deretter heter det som i Norge heter første klasse kindergarden i USA. Deretter starter elementary school, som tilsvarer barneskolen i Norge, hvor elevene går til de er ferdig i 6th grade (7 klasse i Norge). Etter dette er det secondary school som tilsvarer vår ungdomsskole fra de er 11 år til 14 år og videregående hvor de er 14 år til 18 år. Dermed kan vi se at det er litt annerledes i Norge, i og med at elevene starter på skolen før første klasse (sett i en norsk sammenheng), og dermed er ferdig barneskolen et år tidligere enn elever i Norge. Dette er også noe jeg tok hensyn til når jeg skulle avgrense årstrinn jeg ville se på, da de laveste årstrinnene kun inneholder mindre fagrelaterte kompetansemål, da de går på en slags førskole før de starter på barneskolen når de er 6/7 år (tilsvarende 2. klasse i Norge). Derfor endte jeg opp med å velge grade 3 (4. klasse i Norge) til grade 5 (6. klasse i Norge) som et utvalg der jeg fikk innblikk i de litt eldre trinnene med mer fagrelaterte kompetansemål, og da jeg kun hadde tilgang opp til grade 5 på læreplanen i Texas ble det naturlig å ta de tre høyeste trinnene der, og så å ta de samme i Massachusetts sin læreplan. På bakgrunn av dette har jeg valgt å skrive grade i stede for klassetrinn i denne studien. Det blir da lettere å forstå hvilke årstrinn i de amerikanske læreplanene jeg snakker om, da de ikke samsvarer med de norske årstrinnene. Videre vil jeg forklare hvordan faget social studies er bygget opp og hva det inneholder.

4.2.3 Social studies

Social studies er et fag i den amerikanske skolen med mange forskjellige fagområder likt som samfunnsfag i den norske skolen.

«In most American classrooms, social studies is an amalgam of disciplines largely dominated by history, but depending on the curriculum adopted by a district or school, it also may incorporate geography, political science, economics, religious studies, psychology, sociology, and archaeology “(Stearns, 2019).

Det amerikanske faget social studies er som beskrevet over en blanding av ulike fagdisipliner, noe som gjør faget ganske unikt i forhold til andre fag. Social studies inneholder nemlig flere «fag» eller «fagretninger», noe som gjør at hvert «fag» eller hver disiplin dermed får mindre fokus enn om for eksempel historie som fag hadde stått alene. Lærerne blir da tvunget til å lære elevene til å bli «Jack of all trades, master of none», altså at elevene kun lærer litt om alt, men ikke har tid eller ressurser til å få en dybdekunnskap om noe innenfor faget. Av denne grunnen har ofte elevene en begrenset historiekunnskap og en begrenset evne til kritisk tenkning (Stearns, 2019). «...social studies curriculum is heavily dependent on not just teacher preferences (or preparation) but also the priorities of the government” (Stearns, 2019). Fagets innhold og hver delstats læreplan eller curriculum bestemmes på bakgrunn av både disiplinenes innhold generelt og prioriteringer fra føderalt og delstatlig hold. Dermed blir faget endret, og innholdet tilpasset nåtidens prioriteringer på lærernivå, skolenivå, delstatsnivå og fra nasjonalt nivå. Dermed kan social studies curriculum ha ulikt innhold, alt etter hvilke forhold som ligger til grunn.

“According to the most recent Schools and Staffing Survey, conducted in 2011, third graders in American schools spent less than 10 percent of their academic week learning social studies. By the eighth grade, students spent only 4.2 hours per week in a history or social studies class—as compared to 6.5 hours in English or Language Arts, 5 hours in math, and 4.3 hours in science.” (Stearns, 2019)

Disse tallene, som er hentet fra en undersøkelse fra 2011, viser at social studies er det faget som blir lagt minst vekt på av alle fag generelt i den amerikanske skolen. Dette faget er et viktig fag som skal lære barna om historie, samfunn og geografi, viktige kunnskaper som man trenger i dagens samfunn og for å bli gode medborgere i samfunnet. På grunnlag av at faget får så lite oppmerksomhet generelt, er innholdet desto viktigere i de få timene i uken elevene har det. Kanskje var en av grunnene til fagets lille oppmerksomhet *No Child Left Behind* (NCLB) undersøkelsen fra 2001, der det var stort fokus på matematikk og lesing, og da gav fagene som fokuserte på disse kunnskapene enda mer plass i skolen. På grunn av fagets fokus i den amerikanske skolen har jeg derfor valgt å se på to ulike delstaters læreplaner og innholdet i samfunnsfaget (social studies/history and social science). Hva lærer elevene om, og er det eventuelle ting som har blitt utelatt fra faget som burde være med?

Stearns (2019) skriver i sin artikkel at på grunn av fagets lave timeantall, har det blitt et mindre viktig fag og dermed også det faget som det stjeles/lånes mest timer og minutter fra når andre fag som matematikk og språk krever mer timer. Social studies blir rett og slett nedprioritert eller glemt helt til fordel for alle andre fag som blir sett på som mer «viktige» av de amerikanske lærerne. (Stearns, 2019). Et bekymringsfullt funn referert i Nauman (2022) er at over 163 000 amerikanske lærere er enten ikke utdannet, eller bare halvveis utdannet til å undervise i det faget de underviser i. Denne dataen i seg selv er ikke helt rett da tall fra mange delstater ikke kunne innhentes, noe som vil si at det kan også være store mørketall ifølge studiet (Nauman, 2022). Selv med disse mulige mørketallene, er det fortsatt et enormt stort tall, og det vil påvirke elevene i den amerikanske skolen i alle fag. Dette gjelder da også social studies, og elevene kan få mangelfull undervisning i et ellers lite fag, med stor betydning.

En ting som har vært positivt med «kulturkrigen», som jeg har drøftet i bakgrunns kapittel 2.1, er at faget har blitt løftet frem igjen som et viktig fag. Faget har også kommet opp på den politiske agendaen, i og med at innholdet blir diskutert og debattert i skrivende stund. Selv med fagets lave timeantall som nevnt over, har faget fått ett nytt løft og en større betydning i dagens skole i USA, og kanskje faget også får et større timeantall etter hvert på grunn av denne «kulturkrigen». Likevel er faget viktig, både i USA og i Norge, og kanskje «kulturkrigen» kan hjelpe fagets status fremover.

4.2.4 «Americanism»

En av de mest kjente spørsmålene i amerikansk historie har vært Roosevelts spørsmål «What does it mean to be an american?» (Dorsey, 2007, s. 14). Svaret på dette spørsmålet i de tidlige dager av USA var enkel: amerikanere var folk som trodde på «americanism». Ifølge Dorsey (2007) var amerikanismen den praktiske og politiske forpliktelsen et individ gjorde om til moralske verdier, sosiale normer og demokratiske prinsipper som de identifiserte med USA. «Americanism were thought to embrace ideals such as freedom, liberty, rule of law, democracy, and love for their unique country.» (Dorsey, 2007, s. 14). Amerikanisme er at Amerika blir fremstilt som et unikt land, hvor deres verdier er de eneste rette. Dette er noe også Thompson (2011), professor i statsvitenskap ved universitetet ved Clemson University, skriver i sitt debattinnlegg i *cato unbound*. «Defined most broadly, Americanism is that

political philosophy which identifies and defines the way of life and moral character most unique to the people of the United States of America» (Thompson, 2011). Her også blir amerikanismen beskrevet som noe unikt, noe som ingen andre har enn amerikanerne. Dette er en slags ideologi, eller et sett med felles normer og verdier som lager en kollektiv amerikansk identitet for USA. Det handler også om at amerikanere føler de er spesielle i sine verdier og normer, og at de er det rette og beste. Ifølge Thompson (2011) finner vi svarene på hva «americanism» egentlig er i den amerikanske uavhengighetserklæringen, også kalt The Declaration of Independence. Uavhengighetserklæringen var det teoretiske og praktiske symbolet av denne nye ideologien. «It represented both a heroic action (i.e., a formal declaration to the world of American independence from Great Britain) and a revolutionary idea (i.e., the doctrine of individual rights) » (Thompson, 2011). Dette veldige fokuset på eget land har da siden uavhengighetserklæringen vært svært tydelig, og dette gir uttrykk for at amerikanere som tror på/bruker denne ideologien, også mener at det er kun USA som er unikt og ulikt fra andre land.

Amerikanisme i dag er veldig annerledes ifølge Thomson (2011). Han skriver at bruken av begrepet har blitt endret og tuklet med av høyre og venstresiden (politisk). «The Left most often identifies Americanism with multiculturalism, relativism, environmentalism, regulation, and welfarism—in other words, with progressivism.[4] The Right typically identifies Americanism with Christianity, school prayer, tradition, family values, and community standards—in other words, with social conservatism.” (Thompson, 2011). Sett i en internasjonal sammenheng er ingen av disse verdiene unik for kun USA. Thompson (2011) skriver videre at han tolker at disse, i en eller annen form, har europeisk herkomst, og at de er det stikk motsatte til de amerikanske innfødtes betydning tidligere. Amerikanisme i praksis og som filosofi har ikke alltid gjeldt likt for alle amerikanere til alle tider på alle måter derimot. Et eksempel på dette presenterer Thompson (2011) også i sitt debattinnlegg/artikkel: «More importantly, the wicked and tragic history of chattel slavery in America followed by the institutionalized discrimination of African-Americans after their emancipation are the most obvious examples of how Americans have not always lived up to the ideal of Americanism.» (Thompson, 2011). Dette eksempelet er et godt eksempel på å vise at amerikanisme ikke a d har gjeldt for alle amerikanere, og at afroamerikanere ikke alltid ble sett på som amerikanere og at det kun var de «hvite» i befolkningen som kunne leve opp til denne standarden av moral

og verdier. Til slutt i sin artikkel skriver Thompson (2011) at å se på begrepet og ta det tilbake til sin egentlige mening er viktig og avgjørende for hvordan amerikanere ser på fortiden, nåtiden og fremtiden, og på hvordan det amerikanske samfunnet skal få igjen disse «rene» amerikanske idealene som skal gjelde for alle amerikanere. Vi kan si at i dag blir amerikanisme sett på som et slags *mainstream* syn på USA, om at USA er best, uten rom for diskusjon, og at den beste måten er «The American way».

Noen har også tatt denne amerikanismen til helt nye høyder, som for eksempel Ku Klux Klan, som tror på at amerikanisme inkluderer dette med rase, og ønsker derfor et renraset hvitt USA. Denne gruppen har eksistert i lang tid, og er fortsatt aktiv. Dette er selvsagt et ytterpunkt, men viser at denne ideen fortsatt er like aktuell i dagens USA. Man kan si at før i tiden ble amerikanisme sett på som kun de hvite amerikanerne, og utelukket alle minoriteter fra dette amerikanske idealet, mens i dag har dette minoritetsperspektivet blitt tonet ned, og man har gått vekk fra utelukkende «hvithet» når det kommer til amerikanisme. Likevel står denne amerikanismen sterkt når det kommer til tilhørighet til USA, og de amerikanske verdiene står fortsatt sterkt hos befolkningen, både den hvite og den multikulturelle delen av USA.

I dagliglivet til amerikanerne har de ulike måter å synliggjøre prinsippene og fellesverdiene for denne amerikanismen. Blant annet:

«... Grunnloven og uavhengighetserklæringen – som daglig hilses i ærbødighet av tusenvis amerikanere som har gjort sin «pilegrimsreise» til hovedstaden for å se disse riksklenodiene – til flagget som hilses av millioner skolebarn hver dag med sin *Pledge of Alliance*, bildene av The Founding Fathers, samt riksvåpenet med inskripsjonen *E Pluribus Unum*.» (Moen, 2009, s. 74-75).

Disse metodene er fulle av patriotiske symboler, og inngår ifølge Moen (2009) i denne sivilreligiøse ideologien som utgjør «det nasjonale limet» i USA. Dette limet sikrer den samstemte enigheten i det nasjonale felleskapet, noe som er ganske spesielt. Dette er noe unikt «... tatt i betraktning nasjonens kulturelt svært sammensatte befolkning.» (Moen, 2009, s. 75). Disse patriotiske handlingene er en sammenbindende faktor i samfunnet i USA, og er med på å bidra til at denne amerikanismen fortsatt står sterkt den dag i dag.

4.2.5 Et uheldig fravær i læreplanene

Au, Brown og Calderón (2016) starter sin bok med å sitere Du Bois (1903) som omhandler konseptet om en dobbeltbevissthet. Du Bois (1903, referert i Au, Brown & Calderón, 2016) forklarer denne dobbeltbevisstheten som en kamp som afroamerikanere må kjempe for å bevare «black culture» samtidig som man tilpasser seg det dominerende hvite samfunnet i USA. Denne dobbeltbevisstheten forteller at ens erfaringer, kultur, identitet og ens historier er normert i konseptet om den allmenn-nærværende forestillingen om hvithet eller «american-ness» (Au, Brown & Calderón, 2016). Den offisielle læreplanen i USA har vært med på å påvirke livene til unge fargede studenter og å reprodusere en slags «peculiar sensation» der følelsen av ens historier, erfaringer og kunnskaper ikke er verdsatt av systemet, og at man ikke blir anerkjent i læreplanen. “To open the pages of textbooks and school curriculum and find out that your experiences are either nonexistent or presented in a manner that produces what Du Bois calls “amused contempt and pity” is unfortunately a perennial issue of schooling.” (Au, Brown & Calderón, 2016). Her legger de frem problemet at man som en afroamerikaner eller «people of color» i USA ikke har blitt anerkjent som en del av det USA man lærer om i skolen. Ideer som progressivitet og kritisk teori har blitt presentert i læreplanhistorie, men her har ikke erfaringene og historiene til afroamerikanere eller «people of color» blitt representert, og om de ble representert har de blitt presentert i den grad at de opprettholdt «hvithet» på en eller annen måte. Altså ble all representasjon av denne gruppen endret til å passe inn i en læreplan som representerte hvithet. Læreplanen i USA kan sies å ha båret dette preget av at alt har blitt forhvitet i en lang tid, og det er først i de senere årene at denne gruppen har fått en større plass i amerikanske læreplaner. Men dette gjelder kanskje ikke alle delstatene i USA.

Denne læreplanutviklingen som Au, Brown og Calderón (2016) snakker om kan deles opp i synlig og usynlig fravær i læreplanshistorie i det historiske narrative (curricula history). Det usynlige fraværet handler om et konstant fravær av mange av ideene, historiene og teoriene som har vært til stede i samfunnet. Disse tingene har vært diskutert og til stede når læreplanen skulle lages, men ikke inkludert i sluttproduktet, altså læreplanene. Et eksempel på dette er et nært totalt fravær av curricula historier av amerikanere med asiatisk bakgrunn. Igjennom alle curriculum historiene ville du vært god om du fant hvilke som helst historie eller referanse

til kinesiske eller japanske amerikaneres historier, til tross for det store antallet immigranter fra disse landene (Au, Brown og Caledrón, 2016). Det usynlige fraværet er altså et bevisst fravær man kan se at mangler i de ulike læreplanene landet over. Det andre fraværet er synlig fravær. Med synlig fravær, mener Au, Brown og Caledrón (2016) den prosessen som velger ut hva som skal inkluderes. Her er den additive karakteren av inkludering fortsatt opplevelsen av forskjellige samfunn og kulturer som utenfor de vanlige baner og debatter i de amerikanske læreplanene. Man kan her se at det som er inkludert er satt på utsiden av alt det andre i læreplanen, som om det ikke hører til resten. Det er egne punkter i stede for at det blir inkludert i en sammenheng med resten av samfunnet.

Selv om Au, Brown og Calderón (2016) sin bok baserer seg på curriculum studies, og ikke kun på læreplanen i seg selv, vil jeg bruke mye av tankene og ideene som blir presentert i min masteroppgave. Jeg vil blant annet se på dette synlige fraværet og hvordan dette kan forklare den mulige dobbeltbevisstheten de presenterer som noen kan oppleve. Disse to typene fravær er noe jeg ønsker å finne ut om er i de to utvalgte læreplanene, og se hvordan ulike kulturer og ulike folkegrupper er presentert, eller ikke presentert og/eller om det er et synlig fravær, altså en slags eksotifisering eller et utenforskap når det gjelder andre folkegrupper/kulturer. Au, Brown og Calderón's (2016) bok presenterer som nevnt over egne funn i curriculum studies, og jeg ønsker å se om dette er noe som gjenspeiles i dagens læreplaner, selv om denne boken baserer seg på tiden før 2016.

4.2.6 Dekolonisering av den offisielle kunnskapen i Texas

Texas har lenge hatt problemer med å dekolonisere den offisielle kunnskapen i delstatens curricula i social studies (Valenzuela, 2019). Dette handler for det meste om mexican american studies (MAS) og hvordan denne folkegruppen blir fremhevet i læreplanen, men også om dette problemet generelt med at folkegrupper blir utelatt fra offentlig pensum og curricula. Valenzuela (2019) henviser til et sitat av Apple (1993) som med henvisning til delstatlige læreplaner I USA uttaler at "The decision to define some groups' knowledge as the most legitimate, as official knowledge, while other groups' knowledge hardly sees the light of day, says something extremely important about who has power in society" (Valenzuela, 2019). Her påpekes det noe viktig med utdanningen I USA at noen grupper blir sett på som mer viktig.

Selv om dette sitatet er fra 1993, er det like gyldig den dag i dag, det er fortsatt spor etter denne holdningen i samfunnet, spesielt i Texas, som er fokuset i denne artikkelen. En måte å arbeidet med denne dekoloniseringen er i følge Valenzuela (2019) "...to continue advocating for the rights of all communities to explore their local knowledges, opportunities, values, and ways of knowing and being in the world in order to make schools and educational settings meaningful, nurturing, and relevant to youth". Ungdommen trenger denne kunnskapen for å skape en bedre kunnskap til de ulike gruppene i samfunnet, ikke bare de som delstaten ser på som viktig, men alle gruppene, spesielt i sammenheng med Mexican American studies (MAS), da mye av Texas sin befolkning har røtter fra, og er Mexican Americans selv. Det er også viktig å si at denne dekoloniseringen er mer enn bare en utvidelse av kunnskap innenfor læreplanene i Texas i MAS, men heller en arv eller et ettermæle og en inter-generasjonell agenda for en ny type bevissthet i samfunnet. Dekoloniseringen i Texas er og har vært en pågående prosess, og jeg ønsker å se om jeg kan finne noe i Texas sin læreplan som kan vise tendenser til denne dekoloniseringen. Denne prosessen er spesielt viktig da det amerikanske folket, og spesielt folket i Texas er og blir mer og mer mangfoldige med mange ulike kulturer og etnisiteter.

4.2.7 USAs etniske identitet: er USA et «hvitt» land?

Hvem er egentlig det amerikanske folket? Dette spørsmålet er stadig i endring, på grunn av at USAs demografi er i endring. Ifølge Restad (2022) var det i 1980 hele 83 prosent av USAs befolkning som var hvit. Denne prosentandelen går stadig nedover og hun viser til Pew Research Center som påstår at innen 2060 vil hvite amerikanere være i mindretall med 43 prosent. «Under Obamas andre periode ble USAs demografiske sammensetning evig forandret: I 2014 var det ikke lengre et flertall amerikanere som var *hvite kristne* (47 prosent).» (Restad, 2022, s. 223). Dette vil si at den hvite kristne amerikanske befolkningen som før har vært en majoritet i samfunnet, ikke lengre er det, det er blitt til en minoritet. De som er Hispanic (amerikanere med latinamerikansk, portugisisk eller spansk bakgrunn) var i 1980 6 prosent, men har i dag gått opp til 17 prosent, noe som betyr at Hispanics, eller latinos, vil utgjøre bortimot en tredjedel av USA i 2060 med denne enorme veksten over kort tid, som også sannsynligvis vil fortsette å vokse. Denne veksten gjelder også for amerikanere med asiatisk bakgrunn der det i 1980 var 2 prosent, og i dag er det 8 prosent, og til en estimert 15

prosent i 2060. «Dette vil da også være en større andel enn svarte, som er (og antageligvis vil forbli) cirka 12-13 prosent av befolkningen.» (Restad, 2022, s. 224). Men denne gruppen kan også vokse mer enn antatt, og da igjen vise at den hvite amerikanske befolkningen blir en mindre og mindre minoritet i det tidligere «hvite» Amerika.

En stor studie utført av Center for American Progress, henvist i Restad (2022), viser til at i flere og flere delstater utgjør minoritetsbefolkning en større andel enn hvite amerikanere, altså det som kalles *Majority-minority-states*. «I dag er disse California, Hawaii, New Mexico, Texas, Maryland og Nevada.» (Restad, 2022, s. 224). Videre viser hun til flere delstater som kommer til å få en større minoritetsbefolkning enn hvite amerikanere etter hvert. Hun skriver også at innen 2060 vil nesten halvparten (22) av USAs delstater være majoritet-minoritet-delstater. På bakgrunn av dette, en stor og pågående økning av den fargede befolkningen, altså ikke-hvite amerikanere eller amerikanere med en annen bakgrunn, er det også desto viktigere å lære om historien til denne voksende gruppen. Det er da viktig å inkludere disse i skole og utdanning for alle, til å bli representert og undervist om til alle delstater, ikke bare i en eller to delstater med stor minoritetsbefolkning, men at alle delstatene underviser om denne delen av amerikansk historie, i og med at de er en så stor del av selve USA. Denne endringen i hele det amerikanske samfunnet er også mye av grunnen til at jeg har valgt å se på skolene, da skolen er ansvarlig for opplæringen av det nye og mangfoldige USA, fremtidens USA.

4.2.8 Kunnskapshull i tidligere forskning

Når jeg startet med å søke etter tidligere forskning på tema merket jeg et fravær av forskning på social studies curriculum i Texas og Massachusetts, og ikke minst i USA generelt. Det jeg fant når jeg gjorde søk gjennom akademiske søkemotorer var artikkelen til Valenzuela (2019), som omhandler dekoloniseringen av kunnskapen innenfor delstaten Texas, og at dette er en prosess som pågår også den dag i dag, som jeg har henvist til tidligere i teorikapittelet (4.2.6). Derimot fant jeg mye forskning på andre fag, og på høyere utdanning, slik som for eksempel matematikk, engelsk og high school- og universitetsfag. Jeg finner heller ingen sammenligning av social studies i Texas og Massachusetts. Slik jeg kan se det er det en mangel på denne forskningen på dette skolefaget kalt social studies, og ikke minst på sammenligninger innenfor USA. Derfor ser jeg på det som relevant å forske på dette gjennom min masteroppgave da

dette er, etter mitt ståsted, et kunnskapshull i forskningen om social studies i USA. Det finnes for lite litteratur og kunnskap rundt social studies i USA, og det finnes etter mine søk, ingen sammenligning av noen delstaters læreplaner heller.

4.2.9 Analytisk rammeverk og mitt bidrag

Jeg skal i denne masteroppgaven bruke Goodlad (1979) sin teori om læreplannivåer. Goodlad (1979) opererer med fem ulike læreplannivåer; Ideenes læreplan, den formelle læreplanen, den oppfattede læreplanen, den gjennomførte læreplanen og den erfarte læreplanen. Ideenes læreplan går ut på de ideene som fremmes før utformingen av læreplanen om skole, utdanning og fag i samfunnsdebatten. Den formelle læreplanen er det faktiske læreplandokumentet som har blitt vedtatt. «Denne læreplanteksten vil være det forpliktende grunnlaget for arbeidet i skolen» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 155). Den oppfattede læreplanen er forskjellig for alle, både lærere, skoler, politikere, foreldre etc. Denne går ut på hvordan de ulike aktørene oppfatter den offisielle læreplanen da den gir rom for tolkning av ulik grad. Den gjennomførte læreplanen går ut på hva som faktisk blir gjennomført med henhold til læreplanens dokument. «Den gjennomførte læreplanen gjenspeiler lærerens forståelse og tolkning av læreplanen» (Lyngnes & Rismark, 2014, s. 156). Helt til slutt har vi den erfarte læreplanen som er det elevene selv erfarer og opplever i henhold til hvordan læreplanen blir presentert for dem gjennom tolkning og gjennomføring av lærerne. Ofte kan det også være stor forskjell på hva lærerne tror de underviser elevene i eller hva de gjør, og hva elevene tror lærerne gjør og lærer dem. Det kan også være forskjell på hvordan gutter og jenter blir behandlet i undervisningssituasjonen eller forskjell på elevenes forkunnskaper som gjør at elevene får en ulik erfaring i læringen (Lyngnes & Rismark, 2014).

Jeg vil fokusere på de to første nivåene av Goodlad (1979) sin læreplanteori da dette er de to nivåene jeg klarer å se på da jeg kun tar utgangspunkt i selve læreplanen og ikke har tilgang til elever, lærere eller andre som kan si noe om hvordan det blir oppfattet, gjennomført eller erfart. Goodlad (1979) sin teori er en god teori å bruke og jeg har valgt å ta utgangspunkt i denne da den gir et innblikk i ulike deler av læreplanen, ikke bare hva som står i det faktiske dokumentet, men også hva som ligger eller kan ligge bak innholdet i denne. Goodlad (1979) sine nivåer er også mye brukt i forskning på læreplaner, og egner seg godt til å svare på min

problemstilling.

Etter denne gjennomgangen av teori og analytisk rammeverk vil jeg ta med meg et særlig blikk på minoritetsperspektivet i utdanningen i USA. Teorikapittelet har hjulpet meg med å få et bredere blikk på hva som skjer i utviklingen av læreplaner i USA, hva som er eller har vært en utfordring i samfunnet i USA med et særlig blikk på utdanning. Jeg vil ta med meg teorien inn i empirien min når jeg skal analysere læreplanene, og jeg vil ta alt dette med meg videre i gjennomgangen av datamaterialet og analysen. Jeg vil også ta Goodlad (1979) sine læreplannivåer med meg i analysekapittelet som et analytisk rammeverk, hvor jeg vil fokusere på de to nivåene jeg har gjennomgått i avsnittene over.

Mitt bidrag kan bli sett på i lys av tidligere forskning, hvor jeg har funnet ut at det er manglende forskning innenfor læreplanene i mine valgte delstater, og generelt lite til ingen sammenligninger av læreplanene i delstatene i USA. Dette er et forskningsbidrag som ikke vil tette kunnskapshullene innenfor dette feltet, men jeg vil prøve å bidra til å tette en liten del av dette kunnskapshullet og forhåpentligvis inspirere andre til å også ta tak i lignende tema da det er lite tidligere forskning.

5.0 Empirisk analyse

5.1. Oppbygning av læreplanene

Jeg vil i analysen først beskrive kort hver av læreplanene jeg har analysert. Her legger jeg vekt på oppbygning, hvem den gjelder for, hvem som har laget den og annen nyttig informasjon å vite om. Her vil jeg også sammenligne oppbygningen til de to ulike læreplanene.

5.1.1 Massachusetts

Massachusetts sin læreplan i *history and social science* ble satt i bruk i 2018 og vedtatt av Massachusetts department of elementary and secondary education. Læreplanen er bygget på de tidligere læreplanene fra 2003 og 1997 *Massachusetts history and social science curriculum frameworks*. «... it represent the contributions of members of the history and social science curriculum framework review panel, scholars who served as content advisors, and the more than 700 individuals and organizations who provided comment during the period in early

2018” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 3). Læreplanen inneholder kompetansemål fra pre-kindergarden, som er førskole i en norsk sammenheng, til grade 12, som tilsvarer 13. klasse eller tredje videregående i en norsk sammenheng.

Denne læreplanen heter “history and social science” og har et sterkt hovedfokus på historie gjennom alle årstrinn, også de årstrinnene jeg fokuserer på i denne oppgaven. I og med at historie står som en egen overskrift og det ikke står «social studies» eller kun «social science» som det også blir kalt, men det er her history og social science, der historiedelen er frigjort fra samlebetegnelsen social studies, vil det si at historie har størst fokus i denne læreplanen. Dette er i motsetning til det i andre læreplaner i USA gjør, som for eksempel Texas, hvor faget heter «Social studies», der ikke historie får en egen benevnelse i tittelen på faget.

Faget er videre delt opp i ulike «Topics», eller også kalt emner eller tema. Det hører også til en innledning til hvert årstrinn som forklarer hva som er hovedtemaene, hvilke «topics» som skal bli lært om, hvordan disse henger sammen med tidligere og senere årstrinn og støttende spørsmål til tema for året. Det blir også presentert støttende spørsmål under hvert «topic» som beskriver hva kompetansemålene under skal lære elevene, slik at de kan svare på dette spørsmålet. I hvert årstrinn er det også presentert en standard for praktiseringen av faget for hvordan elevene skal delta. Denne standarden gjelder for alle årstrinn, altså for Pre-K (førskolen) til 12th grade (3. videregående).

Det er en ryddig og oversiktlig læreplan, med mye innhold. Alle årstrinnene i min studie inneholder også hyperlenker til kilder læreren kan bruke og ulike ressurser til å oppfylle læreplanmålene.

5.1.2 Texas

Texas sin læreplan for elementary (kindergarten-grade 5) ble innført 1. august 2020, og ble tatt i bruk i klasserommene fra og med skoleåret 2020-2021. Denne ble utviklet av Texas education agency (TEA) og godkjent av The State Board of Education (SBOE) i 2018. Læreplanen er delt inn i kapitler hvor alle fagene er representert der et kapittel presenterer alle fagene for et årstrinn. Delen vi skal fokusere på er chapter 113. Texas essential knowledge and skills for

social studies, subchapter A. Elementary. Jeg vil ta for meg grade 3, 4 og 5, der jeg kun fokuserer på social studies delen av kapittelet. Hvert trinn har samme oppbygning. Den er delt opp i ulike subemner: Knowledge and skills; history; Geography; economics; government; citizenship; culture; Science, technology and society og til slutt Social studies skills. Alle disse har flere kompetansemål, men det er historiedelen som oftest har flest kompetansemål.

Ulikt læreplanen i Massachusetts heter denne læreplanen «social studies», der historie selvsagt er en del av emnet, men den får ikke en egen benevnelse i tittelen. Her blir alle delene av sosial studies samlet sammen, der ingen av underkategoriene får en større plass i overskriften. Historie har da ikke en like stor og omfattende plass i faget slik som Massachusetts, men er heller en del av et større fag med flere emner som er like viktig i denne læreplanen.

Texas social studies læreplanen er som nevnt delt opp i mange ulike emner, hvor hvert emnet har en eller flere under-kompetansemål. Emnet nevnes først; for eksempel står det emnet culture (kultur), etterfulgt av hva eleven skal lære. Under dette blir det presentert kompetansemål som støtter opp under dette. Hvert årstrinn har også en introduksjonsdel hvor det presenteres hva elevene skal lære dette året. Det er også bemerkelse av ordbruk i læreplanen, det blir beskrevet hvilke ord som blir brukt i kompetansemålene som inneholder eksempler. Der det står «including» i et kompetansemål, er lærerne nødt til å inkludere innholdet som blir presentert etter ordet. Der hvor det står «such as» står lærerne fritt til å velge om de ønsker å inkludere dette innholdet spesifikt, eller finne andre lignende eksempler som ikke er nevnt i læreplanen. Dette er en bemerkelse som står i alle årstrinnene jeg har undersøkt, og noe som jeg antar at følger læreplanen hele veien.

Læreplanen er kort og konsis, men i motsetning til Massachusetts har ikke denne læreplanen hyperlenker eller annet enn eksempler for å hjelpe lærerne med arbeidet i skolen. Læreplanen er ofte på under 7 sider per årstrinn i social studies, og mye informasjon blir presentert på relativt liten plass. Læreplanen kan ligne litt på en lovtekst, hvor alt er sortert under kategorier, men ingenting er uthevet, og hvert kapittel er en paragraf. Eksempel på dette er «§113.14 social studies, Grade 3, adopted 2018.» (Texas Education Agency, 2020a, s. 14). Dette er overskriften for social studies i grade 3, og det kan ligne en lovtekst i og med at det er en paragraf.

Texas sin læreplan er oversiktlig, men kort. Den bærer preg av at den er veldig formell, med hverken farger eller symboler, og den tar kun for seg det mest nødvendige. Det er ingen tekst i læreplanen som er overflødig, da alt står veldig direkte og rett frem. Det bærer preg av at det kun er det mest nødvendige som står skrevet i teksten, og at alt som ikke står der kan se ut til å være irrelevant. Det er sjelden utdypninger av læreplanmålene, og det meste er forhåndsbestemt, altså lite tolkning og endringsrom for lærerne som skal utføre denne læreplanen i praksis.

5.2. Analyse delstat for delstat

Jeg vil i fortsettelsen gjøre rede for de utvalgte kategoriene og diskutere disse i lys av min problemstilling. Jeg vil presentere funn og sammenligne de to læreplanene med likheter og forskjeller som jeg identifiserer gjennom redegjørelsen.

5.2.1 Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen

Når jeg første gang leste igjennom datamaterialet mitt, læreplanene i Texas og Massachusetts, la jeg merke til en ulik fremstilling av urbefolkning og andre minoriteter i USA. Jeg ønsket da å finne ut hvordan urbefolkning og andre kulturer/minoriteter ble representert i læreplanene og finne ut om de ble godt nok representert på årstrinnene jeg har valgt å fokusere på. Siden urbefolkning og andre minoriteter er en såpass stor og viktig del av USA, er deres representasjon i skolen viktig, og ikke minst viktig å vise at de har eksistert og eksisterer i dag, og er like viktig som enhver «hvit» amerikaner. Spesielt etter jeg leste artikkelen til Valenzuela (2019) som henvist til tidligere som handler om hvordan Texas er i en prosess med å dekolonisere kunnskapen i skolen. Også Au, Brown og Calderón (2016), som henvist til tidligere, skriver i sin bok at representasjonen av afroamerikanere, immigranter og urbefolkning lenge har vært lite til stede eller manglende i de offisielle læreplanene. Dette gjorde meg interessert i å finne ut hvordan dette var i dag, da deres studier var fra tidligere læreplaner, og de aktuelle nyeste læreplanene som jeg har fokusert på ikke var tatt i betraktning. Jeg har i dette delkapittelet gjort en uhøytidelig opptelling på noen områder over hvor mange ganger noen ord har dukket opp i læreplanene på de ulike årstrinnene. Vi kan starte med å se på Texas sin læreplan i social studies.

5.2.1.1 Texas

I grade 3 (tilsvarende 4. klasse i norsk skolesystem) var det lite som tydet på å inkludere urbefolkning og andre kulturer. I introduksjonen ble det kort nevnt, inni en lengre tekst om USA, slik "...rich diversity of our nation of immigrants..." (Texas Education Agency, 2020a, s. 15). Her forteller de om at nasjonen, altså USA er en flerkulturell og mangfoldig nasjon bestående av immigranter. Denne delen av setningen ble presentert midt i en lengre tekst angående feiringen av Freedom week. Altså blir det ikke nevnt noe særlig om hvem disse immigrantene er eller hva de representerer, men heller at de er til stede i samfunnet.

Den andre og siste benevnelsen av urbefolkning og andre kulturer i grade 3 blir presentert i dette kompetansemålet under kategorien *Culture*:

"The student understands ethnic and/or cultural celebration of the local community and other communities." (Texas Education Agency, 2020a, s. 17).

Her nevnes det at de lokale samfunnene består av ulike feiringer for ulike etniske og kulturelle miljøer. Her er det også åpent spillerom/tolkningsrom for lærerne å velge hvilke kulturelle eller etniske feiringer de selv ønsker å dra inn, da det ikke blir nevnt hvilke som skal med. Her er det da opp til hver enkelt, noe som gjør at de kan lære om ulike feiringer innenfor samme delstat. I et underpunkt til dette kompetansemålet blir det også nevnt at elevene skal sammenligne disse feiringene med andre samfunn. Her er det også ingen spesifikke samfunn som blir nevnt, og igjen er alt avhengig av hva læreren tenker er viktig. Som vi har sett på i grade 3 har andre samfunn/etnisiteter/kulturer blitt nevnt to steder, mens resten handler om USA. Verden utenfor USA, slik som for eksempel Europa, Asia etc. blir heller ikke nevnt med et eneste ord i grade 3. Dette kommer jeg mer tilbake til i delkapittel 5.2.2.

I grade 4 (tilsvarende 5. klasse i det norske skolesystemet) i social studies blir urbefolkning og andre kulturer nevnt mye mer. Her blir det nevnt til sammen 16 ganger i løpet av alle kompetansemålene i motsetning til 2 ganger i grade 3. Her blir American Indians og "people of various, racial, ethnic, and religious groups" vektlagt. La oss vise til noen eksempler;

"Students identify the contributions of people of various racial, ethnic, and religious

groups to Texas and describe the impact of science and technology on life in the state" (Texas Education Agency, 2020b, s. 14).

Denne setningen er hentet fra introduksjonen av grade 4. Her forklares det at elevene skal lære hvordan ulike grupper og kulturer i Texas deltar i samfunnet. Vi kan tenke oss til at de har brukt betegnelsen «people of various racial, ethnic, and religious groups» for å poengtere og påpeke at det finnes mange ulike grupper og kulturer som er viktig for Texas. Her blir det også litt lagt opp til hver enkelt lærer velger hvilke eksempler som blir lagt frem for elevene, når læreplanen beskriver det så generelt. Ved å betegne andre kulturer og folkegrupper slik, viser de til at det er flere enn 2-3 ulike, og at Texas er et flerkulturelt samfunn bestående av mange ulike folkegrupper, som urbefolkning, religiøse grupper, immigranter og lignende. Dette kompetansemålet er viktig da det viser denne flerkulturaliteten som finnes i Texas, men likevel beskriver den ikke hvem disse gruppene er på en slik måte at noen grupper er større eller mindre en andre og/eller mer viktig for bidraget til samfunnet i Texas. Her kan det også være at noen mindre grupper blir delvis eller helt utelatt, til fordel for de største gruppene i Texas da de ikke blir navngitt konkret, og lærerne står fritt til å velge de som de selv synes er viktig.

Flere eksempler jeg finner i læreplanen i grade 4 handler for det meste om American Indians og deres betydning for Texas:

"The student understands the origins, similarities, and differences of American Indian groups in Texas before European exploration." (Texas Education Agency, 2020b, s. 15)

"Explain the effects on American Indian life brought about by the red river war, building of the U.S. Forts and railroads, and loss off buffalo" (Texas Education Agency, 2020b, s. 16)

Disse eksemplene viser hvor mye plass denne gruppen kanskje har i samfunnet i Texas. I tillegg til disse kompetansemålene blir American Indians nevnt 7 ulike steder på dette årstrinnet. For å kommentere på innholdet i kompetansemålene blir American Indians nevnt så mye, og gitt så stor plass på grunn av at dette er den største gruppen urbefolkning i Texas. Her nevnes historien deres og hvor de stammer fra, og hvilke konsekvenser ulike utviklingsfaser og kriger i USA påvirket dem som gruppe. American Indians er en viktig del av Texas sin historie, og at

dette er gruppen som blir vektlagt mest er da ikke så rart. Et siste kompetansemål som omhandler American Indians er dette:

"Compare how various American Indian groups such as the Caddo and the Comanche governed themselves..." (Texas Education Agency, 2020b, s. 17)

Her blir det spesifikt nevnt ulike urbefolkningsgrupper som blir nevnt som et eksempel til lærerne. Det at de bruker ordene «such as» betyr i denne læreplanen at det er lagt til som eksempler, men at lærerne står fritt til å også bruke andre ting enn det som står. Her er det også spesielt fokus på hvordan de styrte seg selv før i tiden, hvordan de hadde det, og hvilke bidrag denne gruppen har gjort for/i samfunnet i Texas, som man kan se igjen i dag.

Grade 4 har da som vi har sett et stort fokus på urbefolkning og hvem de er/var. Samtidig kan vi se at de har lite til ingen fokus på andre folkegrupper utenfor Texas. Dette kan vi se da jeg i en uhøytidelig opptelling telte antall ganger Texas ble nevnt. Jeg telte at det sto Texas 74 ganger på 6 sider kun i grade 4. Fokuset på urbefolkning og andre kulturer ser da ut til å være, som vi også har sett på i kompetansemålene, kun lokale innenfor delstatsgrensene.

I grade 5 (tilsvarende 6. klasse i det norske skolesystemet) går fokuset litt mer vekk fra urbefolkning og andre kulturer. Her blir andre kulturer og urbefolkning nevnt 6 ganger. Her er også mye av det samme som de tidligere eksemplene våre:

«Students describe the cultural impact of various racial, ethnic, and religious groups in the nation and identify the accomplishments of notable individuals in the fields of science and technology.» (Texas Education Agency, 2020c, s. 13)

Her blir det igjen presentert som "various racial, ethnic, and religious groups" der de viser til pluraliteten i samfunnet i Texas. Det eneste som er annerledes her er at her handler det om ulike gruppers bidrag til forskning og teknologi. Texas er en delstat som er kjent for å drive med forskning og teknologiutvikling, og at dette blir knyttet til hvordan andre grupper bidro til å utvikle dette viser en god utvikling ut fra hva vi vet om tidligere læreplaner i USA. Her kan vi trekke inn igjen Au, Brown og Caledrón (2016), der tidligere læreplaner over hele USA kun handlet om hvordan hvite menn bidro til å utvikle USA slik vi ser den i dag. Her vises det at det er i dagens læreplan viktig å få inn hvordan også andre grupper enn kun de hvite har bidratt

på en så viktig plattform som teknologi og forskning er for Texas.

Et siste eksempel vi kan se på fra grade 5 snakker om American Indians og immigranter:

“Identify the challenges, opportunities, and contributions of people from various American Indian and immigrant groups such as the settlement of the frontier and building of the transcontinental railroad” (Texas Education Agency, 2020c, s. 15).

Selv om dette kan virke likt som de eksemplene fra grade 4, inneholder dette kompetansemålet også ordene immigrant grupper og ulike American Indian grupper, noe som vil si at vi åpner horisonten enda litt mer enn i de forrige årstrinnene. Her blir det presentert utfordringene til disse gruppene, og hvordan de bidro til å utvikle den transamerikanske jernbanen, en jernbane som hadde stor betydning for store deler av landet. Likevel får de mindre plass i læreplanen, med få benevninger og lite fokus generelt.

Likevel ser vi at de fleste av kompetansemålene over alle årstrinnene vi har sett på i Texas handler mest om den amerikanske folkegruppen (det amerikanske folket), og ikke like mye andre kulturer og grupper. Selv om urbefolkning og andre kulturer blir representert i historien, er det mye spillerom der lærerne får velge hvem og hva som blir inkludert. Som nevnt tidligere kan da mindre, men viktige folkegrupper, religioner eller etnisiteter med et lite folkeantall bli utelatt eller glemt til fordel for de større gruppene. Også kan vi se at dette fokuset på at andre folkegrupper har vært med på å bygge opp samfunnet har blitt mye bedre. Fokuset har blitt rettet mot hva denne gruppen gjorde, mulighetene de hadde, utfordringene og hvilke bidrag som kom fra nettopp denne gruppen.

5.2.1.2 Massachusetts

I Massachusetts er det et signifikant større fokus på urbefolkning, ancient civilizations, immigranter og slaver (slavenes historie i det amerikanske samfunnet og hvordan denne gruppen har påvirket samfunnet) enn i Texas sin læreplan. Dette vil jeg drøfte i avsnittene under.

I motsetning til Texas har Massachusetts delt opp kompetansemålene sine i «topics» (tema). I starten av presentasjonen av hvert årstrinn presenteres her temaene for året. Her er de fleste temaene historierelatert, men også noen er geografirelatert eller politisk rettet. Under hvert

tema (topic) er det et «supporting question», altså et spørsmål som knyttes til tema som kan svares på når man er ferdig med tema, eller et undringsspørsmål som skal samle kompetansemålene.

I grade 3 i Massachusetts læreplan er overskriften «Massachusetts, Home to many different people» (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 52). Her er fokuset som det står, forskjellige mennesker i delstaten. Dette kan vi se igjen i temaene for året, der mye av fokuset er på native peoples (urbefolkning), kolonier og ulike andre samfunn i delstaten. Noen eksempler på tema er topic 2: the geography and native peoples of Massachusetts og Topic 4: The pilgrims, the Plymouth colony, and native peoples. I motsetning til Texas, ser det ut til at Massachusetts har mye fokus på urbefolkning i grade 3, med stort fokus gjennom hele årstrinnet. La oss se på noen eksempler.

"Research the demographic origins of the town or city (e.g., the native people originally lived there or still lived there, the people who established it as a colonial town, its founding date, and the free, indentured, and enslaved woman and men who contributed to the well being of the town). Explain that before the mid-19th century most of the settlers were of native American, northern European, or African descent; describe the current population and immigrant groups of the 20th and 21st centuries and interview family members, friends, and neighbors to obtain information about living and working there in the past and present" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 53).

Kompetansemålet er under topic 1: *Massachusetts cities and towns today and in history*, og forklarer at elevene skal lære om byens demografi og urbefolkningen som har levd der, og lever der den dag i dag. Dette kompetansemålet inkluderer urbefolkning og andre kulturer, og at de kom fra ulike steder, immigranter kom fra ulike deler av verden for å bosette seg i Massachusetts. Dette er gjennomgående i hele årstrinnet: at de er opptatt av å forklare at native peoples og immigranter har kommet fra ulike nasjoner og land, og det er dette som gjør Massachusetts mangfoldig. Her blir urbefolkningen, her kalt native peoples, og andre kulturer fremstilt som viktig, og det får stort fokus.

Videre kan vi se på et annet eksempel under et av de andre temaene (topics). I *topic 2: The geography and native peoples of Massachusetts* finner vi flere kompetansemål som omhandler urbefolkning.

"Explain the diversity of native peoples, present and past, in Massachusetts and the New England region.

a. the names of at least three native groups (e.g., Abenaki/Wabanaki, Massachusetts, Mohican/Stockbridge, Narragansett, Nipmuc, Wamanoag)"

(Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 54).

Her har jeg inkludert et av de flere underpunktene til et av kompetansemålene. Dette er for å vise at her nevnes det eksempler på flere ulike grupper med urbefolkning, der også flere av disse gruppene holder til utenfor delstatens grenser, i det tidligere New England området. Også dette kompetansemålet viser at de er opptatt av at elevene skal lære om ulike grupper mennesker som lever med, og rundt dem, både før og nå.

Et siste eksempel jeg vil trekke frem fra grade 3 er et *supportive question* under *topic 5: The puritans, the Massachusetts bay colony, and the native peoples*.

"Supporting question: how did the interactions of native peoples, the Europeans, and enslaved and free Africans shape the development of Massachusetts?" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 56)

Her blir urbefolkningen og deres rolle for å bygge opp Massachusetts satt i fokus, sammen med frie og ufrie slaver og europeere. Her er det også spennende at både frie og ufrie slaver blir tatt med, da slaveri var en stor del av fortiden for mange amerikanere, og er en viktig del av amerikansk historie som ofte blir utelatt. Dette vil jeg også se nærmere på senere i analysen.

Et interessant funn i grade 3 var at jeg fant en forklaring på hva som blir lagt i begrepet *native peoples*, som blir mye brukt gjennom alle årstrinnene jeg har undersøkt i Massachusetts sin læreplan:

"The term *native peoples*, as used in this framework, refers to the people who

historically lived in the Americas/Western hemisphere for centuries before the Europeans arrived and who still live there today. Other terms used for this group are first people, indigenous people or tribes, native Americans, and Indians". (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 54).

Videre følger mange hyperlenker som lærerne kan bruke som ressurser for å fortelle om native peoples. Her er det linker som viser til kart og mer informasjon om ulike grupper av urbefolkning. I forklaringen tydeliggjør de hvilke folkegruppe/folkegrupper de henviser til når de bruker et så «vidt» begrep som native peoples. Dette viser også at de har tenkt over hva de legger i begrepet og hvem som blir inkludert når ordet brukes. Dette har de for eksempel ikke i Texas sin læreplan, der er det ingen forklaring på hva TEA (Texas education agency) har lagt i begrepet når de bruker dette. Dette kan vise en forskjell på hva som synes å være viktig å presisere, og hva som er viktig å få frem i læreplanene, og hvor fokuset ligger. Fokuset til Massachusetts ser ut til å ligge på native peoples og deres rolle i samfunnet i USA, mens Texas kanskje ikke har dette fokuset like sterkt, da denne gruppen får mindre plass i Texas sin læreplan.

I grade 4 i Massachusetts læreplan er overskriften "North American geography, history, and peoples" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 61). Her er også, i likhet med grade 3, fokuset på folkene som lever i Massachusetts, men her er også fokuset på geografi og historie generelt i hele Nord-Amerika. Dette er en utvidelse av geografien man har lært om i de tidligere trinnene (lokal geografi), og her retter man søkelyset utover mot resten av det store landet Amerika. Her blir også urbefolkning inkludert og representert i de ulike delene av USA.

I topic 2 i grade 4: «Ancient civilizations of North America» (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 62) blir urbefolkning nevnt, og ulike grupper av urbefolkning blir representert.

"Using maps of historic Native Peoples' culture regions of north America and photographs, identify archaeological evidence of some of the characteristics of major civilizations of this period (e.g., stone tools, ceramics, mound-building, cliff dwellings)
" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 62)

Under dette kompetansemålet er det også med et «clarification statement» som nevner at elevene skal lære at Nord-Amerika har vært bebodd i tusenvis av år, av ulike grupper urbefolkning, og at disse har hatt samfunn her lenge før europeerne kom til landet. Her blir det også gitt eksempler på ulike samfunn man kan som lærer bruke som eksempler til kompetansemålet. Dette kompetansemålet går ut på at elevene skal se på historiske kart som inneholder informasjon om gamle samfunn og urbefolknings territorier, og se på hvilke funn, og bevis på at de har levd der. Her blir urbefolkningen representert som en del av landets historie, og som en viktig kilde til kunnskap om gamle samfunn i USA.

Videre kan vi se på andre eksempler som viser denne utvidelsen av kunnskaper om urbefolkning og andre kulturer. Som tidligere nevnt er fokuset i grade 4 vendt utover delstatsgrensene og mot resten av USA. Topic 4 "The expansion of the united states over time and its regions today" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 63) er videre delt opp i undertema: The north east, the southeast, the Midwest, the south west og the west. Disse delene er ganske like når det gjelder hvilke kompetansemål som skal læres under hver del, men de varierer litt da det gjelder ulike delstater og folkegrupper. Derfor har jeg valgt ut to av de for å se nærmere på hvordan native people blir presentert her.

The Southeast:

"Describe the diverse cultural nature of the region, including contributions of native peoples (e.g., Powhatan Chiefdom, Seminole, Cherokee, creek), African Americans, Europeans (e.g., the early Spanish settlements in Florida) and immigrant groups from other regions of the world" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 65)

The Midwest:

"Describe the diverse cultural nature of the region, including contributions of native peoples (e.g., Sioux, Mandan, Ojibwe/Chippewa), African Americans, Europeans and immigrant groups from other regions of the world" (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 65)

Over er det to eksempler hentet fra undertemaene The southeast og the midwest. Her kan vi

se at de er opptatt av å få frem at det er ulike kulturer i hver region, noe som også gjelder alle de andre undertemaene. I eksemplene over kan vi se at det er nevnt ulike grupper av urbefolkning i hver region. For eksempel i The Southeast blir gruppene Powhatan Chiefdom, Seminole, Cherokee og Creek nevnt. Dette er grupper som har tilholdssted i sørøst-delen av USA, og er en viktig del av det kulturelle mangfoldet her. Det samme gjelder The Midwest, her er eksemplene andre grupper som Sioux, Mandan og Ojibwe/Chippewa, som også er grupper av urbefolkning som holder til i midt-vest området av USA. Dette går igjen i resten av regionene gjennom hele grade 4. Her blir ulike grupper presentert i ulike regioner for å vise hvilke grupper som holder til hvor og for å vise at disse har en stor påvirkning på det kulturelle fellesskapet og mangfoldet, sammen med immigrantene, afroamerikanere og europeere i samme region.

I grade 5 i Massachusetts sin læreplan er overskriften “United States History to the Civil War and the Modern Civil Rights Movement” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 71). I motsetning til de forrige trinnene har fokuset rettet seg mer mot spesifikke tema, her den amerikanske borgerkrigen og om rettigheter og ulike bevegelser i samfunnet rundt denne tiden. Her kommer også rettighetene til native peoples og afroamerikanerne sterkt til uttrykk, da dette er en viktig del av historien om borgerkrigene og om rettighetsbevegelser i USA. Ingen av temaene (topics) inneholder native peoples eller afroamerikanere i overskriftene, men det gjør derimot kompetansemålene. I grade 5 kommer en viktig del av historien til den afro amerikanske befolkningen frem, men også inkludert urbefolkningens historie. La oss se på noen eksempler:

“Explain that many Americans remained loyal to the British Crown or remained neutral in the conflict and that Native Peoples and free and enslaved Africans fought on both sides in the revolution.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 74).

I eksempelet over forklarer kompetansemålet hvordan native peoples og afrikanske slaver kjempet på begge sider av den amerikanske revolusjonen. Her blir native peoples og slaver presentert som to grupper med mennesker som måtte velge side i revolusjonen, i motsetning til amerikanere som kunne holde seg nøytrale eller holde seg på den ene siden. De blir, etter min tolkning, presentert som om at de ikke kunne holde seg nøytrale, men at de kjempet

sammen med begge sidene (den britiske siden og den amerikanske siden) og at det var denne gruppen mennesker som ble brukt til å kjempe kampen om britisk frihet for amerikanerne. Her blir da native peoples presentert som en egen gruppe utenfor det amerikanske samfunnet, sammen med de afrikanske slavene, som ikke hadde de samme mulighetene som amerikanerne.

I og med at afroamerikanere har hatt en lang historie med en kamp om like rettigheter og ulike folkebevegelser har denne gruppen fått stor plass i dette årstrinnet i Massachusetts. La oss se på noen eksempler som omhandler afroamerikanere.

“Explain the ideas and roles of some of the people of the pre-Civil War era who lead the struggle against slavery (abolitionism) and for voting and property rights for African Americans (e.g., Harriet Tubman, Nat Turner, Sojourner Truth, Frederick Douglass, William Lloyd Garrison, Harriet Beecher Stowe).” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 77)

Dette kompetansemålet tar opp afroamerikanernes rettigheter og deres kamp om å få eiendom og stemmerett. Her blir historien til afroamerikanerne presentert, og det er lagt til mange eksempler som læreren kan bruke til å underbygge dette kompetansemålet og for å skape forståelse. Det er også flere eksempler på dette:

“Describe living conditions for African Americans following the Civil War, during the Jim Crow era, including limited educational and economic opportunities, separate public facilities (e.g., segregated schools and colleges, neighborhoods, sections in buses, trains, restaurants, and movie theaters) the organized perpetuation of white supremacist beliefs and the threat of violence from extra-legal groups such as the Ku Klux Klan. Describe the role African Americans churches, civil organizations, and newspapers played in supporting and unifying African American communities.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 77)

Dette er et stort kompetansemål som inneholder mye informasjon. Dette inneholder også afroamerikanernes liv, måten de ble segregert fra samfunnet på, hvordan livet deres var etter borgerkrigen og deres utfordringer generelt på den tiden. Det jeg merket meg spesielt med dette kompetansemålet, og som gjorde at jeg ble spesielt interessert i å undersøke det

nærmere, var benevnelsen av den høyreekstreme organisasjonen Ku Klux Klan (KKK) i kompetansemålet. KKK har vært en mørk del av historien til afroamerikanere i USA, men det er derfor også like viktig å lære om handlingene som har blitt gjort mot det afroamerikanske samfunnet av denne høyreekstreme organisasjonen. Det at Ku Klux Klan blir nevnt viser at Massachusetts setter fokuset på å lære av historien, og at de ikke ønsker å gjemme eller undertrykke denne delen av historien. Her setter de afroamerikanere på dagsorden, og at elevene skal lære om hvordan denne gruppen, til tross for alt dette pluss mye mer igjennom historien, har vært med på å forme det amerikanske samfunnet slik vi kjenner det den dag i dag. Jim Crow, som blir vektlagt i kompetansemålet, er en betegnelse på segregeringen som foregikk i USA mellom de hvite og svarte borgerne som var lovfestet og institusjonalisert fra tiden etter den amerikanske borgerkrigen frem til 1950-årene (Mæhlum, 2020). Dette er en svært viktig del av historien til afroamerikanere, og er viktig å lære om for dagens og fremtidens elever, slik at dette, eller noe lignende, ikke gjentar seg i fremtiden. Massachusetts har med disse benevnelsene, altså Jim Crow og KKK blant annet, vist at de finner denne kunnskapen viktig for dagens elever i den amerikanske skolen.

Et siste eksempel jeg ønsker å trekke frem i grade 5 er et kompetansemål som omhandler ulike bevegelser i det amerikanske samfunnet som har blitt som en modell for de nyere folkebevegelsene i dagens samfunn.

“Explain how the 20th century African American Civil Rights Movement served as a model for other movements for civil rights (e.g., the second phase of the women’s movement in the 1960s and 1970s, the disability rights movement, the LGBTQ movement).” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 78)

Dette kompetansemålet viser at alle de tidligere afroamerikanske bevegelsene har skapt en modell for alle de nyere bevegelsene ikke bare i USA, men også verden over. Som eksempel som de bruker; 1960-70-tallets kvinnebevegelser, rettigheter for folk med funksjonshemming og LGBTQ+ bevegelsen. Alle disse bevegelsene er globale bevegelser som har oppstått på grunn av tidligere afroamerikanske bevegelser. Dette kompetansemålet viser, i likhet med de forrige jeg tok for meg, at den afroamerikanske historien får stor plass i læreplanen til Massachusetts, og at denne gruppen får stor plass, sammen med native peoples

(urbefolkningen).

Oppsummert har jeg funnet at det er gitt mye plass til urbefolkning og andre minoriteter, spesielt afroamerikanere, i Massachusetts sin læreplan, gjennom de trinnene jeg har tatt for meg i min studie.

5.2.2 Hvordan verden utenfor USA er presentert i læreplanene

I dette delkapittelet vil jeg ta for meg kompetansemål som handler om hvordan verden utenfor USA er presentert i læreplanene. Her vil jeg legge vekt på andre land og nasjoner, og fokusere på hvor mye fokus verden utenfor landegrensene får i forhold til fokuset på USA innad.

5.2.2.1 Texas

I grade 3 i Texas blir ikke verden utenfor USA, altså andre land, nevnt en eneste gang, her ligger fokuset på USA og spesielt på Texas som delstat. Her var det da ingen benevnelser, og dermed viser dette at det kun er USA, og da spesielt delstaten Texas, som er viktig å lære om i grade 3 i Texas.

I grade 4 blir andre land slik som Mexico, Spania og kontinentet Europa nevnt. Men som vi skal se på i eksemplene, blir ikke selve landene i seg selv nevnt, men heller ting som skjedde i landet eller en koloni styrt av et annet land, eller en krig;

«Students identify motivations for European exploration and colonization and reasons for the establishment of Spanish settlements and missions” (Texas Education Agency, 2020b, s. 14)

“Explain when, where, and why the Spanish established settlements and catholic missions in Texas as well as important individuals;...” (Texas Education Agency, 2020b, s. 15)

Ved å se på disse to kompetansemålene kan vi se at de spanske bosetningene i Texas blir nevnt. Her er det kun fokus på at de er spanske, og at de er katolske, og man har ingen informasjon om landet de kommer fra. Altså lærer man ikke noe om hvor i verden denne

gruppen kommer fra geografisk sett, kun at de endte opp i USA, og her i Texas. Europa er også nevnt i det første kompetansemålet. Europeisk utforskning av det store landet i vest, altså USA, og deres kolonier her er i fokus. Her snakkes det også bare om europeere, og ikke mer spesifikt hvem de var eller fra hvilket land i Europa de kommer fra. Kanskje henger europeere sammen med den spanske bosettingen som også nevnes i de to henviste kompetansemålene.

“Identify Texas role in the Mexican war of independence and the war’s impact on the development of Texas...” (Texas Education Agency, 2020b, s. 15)

I dette kompetansemålet nevnes Mexico, men kun om den meksikanske krigen, ikke noe om landet Mexico i seg selv. Dette er gjennomgående i alle trinn jeg har sett på i denne masteroppgaven. Landene i seg selv nevnes ikke, men krig, innvandrergupper og hendelser nevnes i sammenheng med andre land. Det er også relativt få ganger andre steder/grupper som ikke er amerikanske blir nevnt, jeg telte 12 ganger i grade 4. Mexico er et av nabolandene til USA, og det at elevene skal lære noe om naboland, annet enn at USA har vært i krig med dem er viktig. Det at landene kun blir nevnt i sammenheng med kriger og kolonier kan si noe om hvordan USA ser på seg selv, og at andre land kan se ut til å være mer uviktig å lære om i elementary school.

Mine funn fra de to tidligere trinnene i Texas sin læreplan har vært at land utenfor Amerika har blitt nevnt kun i sammenheng med kolonier og kriger i og utenfor Amerika, men med sammenheng til landet i alle benevnelsene. La oss se om dette også er tilfellet i grade 5.

“The student understands how conflict between the American colonies and Great Britain led to American independence and the formation of the United States” (Texas Education Agency, 2020c, s. 15).

Dette kompetansemålet viser igjen at andre land, her Storbritannia, blir nevnt i sammenheng med historien til USA. Her er det lite rom for at læreren kan undervise elevene om landet i seg selv, da fokuset her er på den amerikanske historien med landet og hvordan dette påvirket USAs fremgang.

“Analyze the causes and effects of events prior to and during the American revolution, including the taxation resulting from the French and Indian war and the colonist

response to taxation such as the Boston Tea Party.” Texas Education Agency, 2020c, s. 14)

“Explain the economic patterns of early European colonies...” (Texas Education Agency, 2020c, s. 16)

Disse to kompetansemålene kan vi se på sammen, da de understreker mine tidligere funn i Texas sin læreplan. Her blir blant annet Frankrike, India, og Europa nevnt, men også her blir de nevnt som kolonier og kriger. Ingenting i disse kompetansemålene tilsier at man skal lære noe om landene som nevnes, kun om denne krigen som disse landene hadde mot eller med USA.

Gjennom alle årstrinnene jeg har tatt for meg i Texas sin læreplan har ingen land blitt nevnt, utenom at det har vært i sammenheng med en koloni eller en krig i sammenheng med USA og hvordan dette har påvirket USA, men aldri andre veien. Det er ingen implikasjoner om at man skal lære om for eksempel den franske krigen som var nevnt over, og følgene denne hadde for Frankrike. Mine funn i Texas sin læreplan er at de viktigste landene å nevne etter min tolkning, har vært land som har påvirket USA som følge av en krig, en konflikt eller en koloni. Landene i seg selv ser ikke ut til å være viktig å lære om, iallfall ikke i elementary school, som er mitt fokusområde. La oss se om denne tendensen også kan finnes i Massachusetts.

5.2.2.2 Massachusetts

Når jeg leste igjennom læreplanene for å finne analysepunkter til studien, la jeg merke til et fravær av innputt fra andre land, og at andre land sjeldent ble nevnt.

I topic (tema) 3 i grade 3 i Massachusetts sin læreplan fant jeg et kompetansemål hvor Europa ble nevnt, og da ikke i sammenheng med en krig eller en koloni.

“Locate North America, the Atlantic Ocean, and Europe on a map, explain how Native Peoples first came into contact with Europeans, and explain why Europeans in the 16th-17th centuries sailed westward across the Atlantic (e.g., to find new trade routes to Asia and new supplies of natural resources such as metals, timber, and fish).” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 55).

Kompetansemålet over er et blandet kompetansemål som inneholder litt geografi og litt

historie. Her skal elevene bruke kart og lokalisere Europa, og Atlanterhavet på kartet. Her blir Europa som verdensdel nevnt, og ikke i sammenheng med en krig eller en koloni, slik som i Texas sin læreplan. Asia blir også nevnt her som en verdensdel, og det blir også nevnt hvorfor Asia var en viktig handelspartner for verden. Det at andre verdensdeler blir nevnt er viktig, elevene skal også lære at det er en verden også utenfor sitt eget land eller kontinent, noe som vi kan se ikke var tilfellet i Texas sin læreplan.

I Topic 5 i grade 3 dukker et kompetansemål opp som har likhetstrekk med kompetansemålene i Texas sin læreplan, og kun inkluderer kolonier fra andre nasjoner.

“Explain that in the 17th and 18th century slavery was legal in all the French, Dutch, and Spanish and English colonies, including Massachusetts and that colonial Massachusetts had both free and enslaved Africans in its population.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 56)

Her blir andre nasjonaliteter presentert, men i forbindelse med kolonier, slik vi så i eksemplene fra Texas. De franske, nederlandske og spanske koloniernes historie i Amerika er i fokus, men det blir ikke rom for å lære noe om selve landene i dette kompetansemålet. Dette er et rent historie-kompetansemål, og har ikke fokus på geografien, så dette er da ikke heller fokuset.

Mine funn i grade 3 er at det er kun naboland som blir nevnt som egne land, og ikke i sammenheng med historiske kolonier eller grupper av annen nasjonalitet som oppholder seg i USA.

I grade 4 står dette i innledningen til året;

“Students learn about north America (Canada, Mexico and the United States) and its peoples from a geographic perspective, expanding map reading, mapmaking, and geographic reasoning skills.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 61)

I dette kompetansemålet blir nabolandene til USA nevnt, altså Canada og Mexico. Elevene skal lære om Nord-Amerika som verdensdel, og dette inkluderer da også nabolandene. Det at man lærer litt om naboland er en viktig del av undervisningen, og burde være noe alle land lærer

om. Dette kompetansemålet viser også at elevene skal bli bedre på å lese kart, noe som kan brukes også videre i skolegangen, når elevene i Massachusetts skal lære om andre land på de høyere årstrinnene (et funn jeg kommer tilbake til). Når elevene leser kart blir de også bevisst på andre land, steder, sjøer og andre ting et kart inneholder, og kan da oppdage flere land/grenser til land som det ikke står man skal lære om spesifikt i kompetansemålet.

“Describe the diverse cultural nature of the region, including contributions of Native Peoples (e.g., Wampanoag, Iroquois, Abernaki), Africans, Europeans, (e.g., the early settlements of the Dutch in New York, French near Canada, Germans in Pennsylvania, the English in Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, Vermont and New Hampshire, subsequent 19th and early 20th century immigration by groups such as Irish, Italian, Portuguese, and Eastern Europeans) and various other immigrant groups from other regions of the world later 20th and 21st centuries (e.g., Puerto Ricans, Dominicans, Mexicans, Salvadorans, Colombians, Guatemalans, Brazilians, Haitians, Vietmanese, Cambodians, Chinese, Indians, and Somalians) (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 64)

I kompetansemålet over blir utrolig mange nasjonaliteter presentert. Her blir nasjonalitetene som bor i ulike delstater i USA nevnt, men heller ikke her blir noe informasjon om selve landene. Selv om ikke landene i seg selv blir nevnt, inneholder kompetansemålet et stort mangfold av ulike nasjonaliteter fra alle deler av verden, noe som viser at USA ikke er et land med kun en folkegruppe, men heller et stort mangfold av mennesker fra hele verden, som enten stammer fra eller kommer fra andre steder, som skaper det USA vi kjenner i dag. Dette kompetansemålet viser at andre land finnes, og at det ikke bare er en nasjon som er tilflyttet til USA. I eksemplene kan vi tolke at de har prøvd å ta med nasjonaliteter fra rundt om i verden, selv om det sikkert finnes mange andre nasjonaliteter enn det som har blitt nevnt her. Kompetansemålet skiller seg ut da det inneholder mange ulike nasjonaliteter, mens våre tidligere funn kun har dreid seg om nabolandene Canada og Mexico, eller andre nasjoner som kolonier eller i forbindelse med kriger med og mot USA.

I grade 5 fant jeg ikke så mye som handlet om andre land eller nasjoner. Jeg har valgt ut to eksempler da mye av det jeg fant var av samme art. Jeg vil starte med å presentere et funn på den første siden, altså på forsiden av grade 5.

“In grade 6 and 7, students will study global geography and ancient and classical civilizations throughout the world. “ (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 71)

Dette var ikke et kompetansemål, men heller en del av innledningen til kapittelet hvor det står om hvordan kompetansemålene til grade 5 kan kobles sammen med de tidligere og de senere årstrinnene. Her blir det presentert at videre i grade 6 og 7 skal elevene lære mer om global geografi, noe jeg tolker som at de skal lære om andre land i et globalt perspektiv, altså land rundt om i hele verden. Dette funnet viser at selv om det er veldig USA-fokusert i de tidligere årstrinnene, skal elevene få utvide blikket sitt globalt i de neste årstrinnene, noe som også viser at resten av verden er viktig å presentere i denne læreplanen.

“Explain the reasons for the French and Indian War and how its costs led to an overhaul of British Imperial policy; explain key British policies and the colonial response to them” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 73)

Den andre gangen andre land ble nevnt var det igjen i en forbindelse med kriger/kolonier. Dette er et gjennomgående funn i begge læreplanene jeg har sett på. Dette kompetansemålet nevner fransk og indisk krig i sammenheng med koloniene, noe som vil si at de nasjonene blir nevnt, men kun i forbindelse med krigen og ikke landene i seg selv eller hvordan den krigen påvirket dem.

Igjennom å se på hvordan verden utenfor USA blir presentert har jeg lagt merke til en trend hvor land/nasjoner som blir nevnt sjelden blir nevnt for å lære om selve landet, men heller for å lære om hvordan dette landet har hatt kolonier eller vært i krig med/mot USA. Dette er spesielt tilfellet i Texas sin læreplan der det eksklusivt kun er nevnt som kolonier eller i forbindelse med kriger. Mine funn i Massachusetts sin læreplan har samme tendenser, men her er det også nevnt flere nasjoner/land og det er også nevnt naboland, der fokuset har vært at man skal lære litt om dette landet i seg selv, og ikke i en historisk forbindelse til USA.

5.2.3 Patriotisme

I denne delen av analysen vil jeg presentere funn generelt for læreplanen (3-5 grade) og ikke ta trinn for trinn slik som de forrige analysepunktene. Jeg vil fortsatt skille Texas fra Massachusetts, slik som tidligere, da dette er to ulike læreplaner med ulik form og innhold.

5.2.3.1 Texas

I Texas sin læreplan for grade 4 fant jeg mye som tyder på et sterkt patriotisk syn. Dette patriotiske synet går igjen gjennom alle årstrinnene i min studie, mer eller mindre eksplisitt. La oss se på noen eksempler.

«(A) explain the meaning of various patriotic symbols and landmarks of Texas, including the six flags that flew over Texas, the Alamo, and the San Jacinto Monument.

(B) sing or recite “Texas, Our Texas”;

(C) recite and explain the meaning of the Pledge to the Texas Flag; and

(D) describe the origins and significance of state celebrations such as Texas Independence Day and Juneteenth. “ (Texas Education Agency, 2020b, s. 18)

Dette er under-kompetansemål under et kompetansemål i tema *Citizenship* (altså medborgerskap i en norsk sammenheng). Jeg har valgt å ta med alle underpunktene da alle er interessante for mitt forskningsbidrag og viser godt det patriotiske i læreplanen. I første del-læreplanmål (A) blir det brukt ordet patriotisk da elevene skal forklare meningen av de patriotiske symbolene og landemerkene i Texas, og inkluderer eksempler på disse. I (B) under-kompetansemålet skal elevene også kunne utenat eller synge en patriotisk sang som omhandler Texas. Dette bygger også opp under det patriotiske, at man skal lære om og snakke om sin egen delstat, og å se på denne som den viktigste/eneste viktige delstaten. Neste under-kompetansemål (C) beskriver at elevene skal kunne utenat og forklare meningen med å «Pledge to the Texas Flag», eller direkte oversatt love allianse til (min oversettelse) Texas sitt eget flagg. Dette er noe elevene skal gjøre i tillegg til å gjøre det samme til det amerikanske flagget, noe som også er nevnt i de aller fleste amerikanske læreplaner jeg har lest. Under-kompetansemålet (D) går ut på at elevene skal lære om delstatens feiringer, noe som er patriotisk med tanke på at fokuset her er kun på delstatens egen feiring, og ikke på andre feiringer nasjonalt.

Gjennom disse under-kompetansemålene beskriver de mye patriotiske handlinger elevene skal gjennomføre og lære om, og denne patriotismen er gjennomgående i alle kompetansemålene, da de er fokusert på egen delstats historie primært gjennom alle årstrinnene jeg har forsket på, og det meste handler om dem selv og svært lite om andre

land/delstater. Jeg gjorde, som jeg har nevnt tidligere i analysekapittelet, en uformell opptelling av hvor mange ganger ordet «Texas» ble nevnt gjennom de tre årstrinnene jeg har analysert og kom frem til at det er nevnt 74 ganger i grade 4 alene. Dette funnet viser i seg selv at dette trinnet tar for seg kun delstaten Texas, og svært lite/ingenting fra andre steder/delstater.

Et annet eksempel vi kan se på er at de har stort fokus på feiringen «Freedom Week» i Texas sin læreplan. Denne feiringen blir nevnt i alle årstrinn i Texas sin læreplan og har fått stort fokus. I et under-kompetansemål under introduksjonen står det følgende:

«Each school district shall require that, during Celebrate Freedom Week of other week of instruction prescribed under subparagraph (A) of this paragraph, students in Grades 3-12 study and recite the following texts from the declaration of independence: “We hold these Truths to be self-evident, that all Men are created equal, that they are endowed by their creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the Pursuit of Happiness—That to secure these Rights, Governments are instituted among Men, deriving their Powers from the Consent of the Governed” (Texas Education Agency, 2020b, s. 15).

I dette under-kompetansemålet er det mye tekst der mye av det er et sitat fra USAs uavhengighetserklæring (The declaration of Independence). Først beskriver under-kompetansemålet at elever fra grade 3 til 12 skal studere og øve på dette sitatet fra uavhengighetserklæringen mens freedom week pågår. Dette sitatet inneholder en rekke verdier i det amerikanske samfunnet, og det forteller etter min tolkning, videre at for å oppnå disse verdiene skal myndighetene (governments), som er stiftet av menn, bruke sin makt. Det at elevene skal lære og sitere denne teksten er igjen en faktor til denne patriotismen. Landets verdier skal læres utenat, og for å gjøre dette bruker de uavhengighetserklæringen, en erklæring som var med på å forme det amerikanske samfunnet og den politikken som er den dag i dag. Akkurat det samme under-kompetansemålet kan vi også finne igjen i de to andre trinnene i min analysedata.

Det er også et tydelig USA fokus gjennom hele mitt datamateriale i læreplanen i Texas. Det er som vi har sett tidligere få ganger nevnt andre land, og om de blir nevnt er det i en amerikansk forbindelse eller sammenheng. Dette viser at de er fokusert på eget land og den kunnskapen

som blir vektlagt er kunnskaper om eget land og spesielt i Texas – egen delstat i hovedfokus. Det er et gjennomgående patriotisk syn på USA, og USA blir fremstilt som det viktigste å undervise om, resten av verden kan se ut til å ikke være like viktig sett i sammenheng med mine funn.

5.2.3.2 Massachusetts

I Massachusetts sin læreplan var det derimot ikke like tydelige patriotiske kompetansemål, slik vi kunne finne i Texas. Her måtte jeg lete litt mer etter innholdet i kompetansemålene og lete i ord/setninger og tolke om det hadde et patriotisk synspunkt eller ikke.

“Read the Declaration of Independence (1776), explain its main argument, the reasons given for seeking independence, the meaning of the key ideas on equality and natural and legal rights and the rule of law.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 74)

Dette kompetansemålet ligner litt på det som vi fant i Texas sin læreplan. Dette viser at elevene her også skal lese uavhengighetserklæringen, og forklare meningen og innholdet i den. Dette forteller litt det samme som Texas, hvor elevene skal lære om de amerikanske verdiene, slik de har vært gjennom århundrer, som forteller noe om hvilke verdier som ligger til grunn i samfunnet og ikke minst i politikken, også den dag i dag.

Et annet analysepunkt jeg la merke til ved gjennomgang av datamateriell i Massachusetts var at de også har et veldig USA rettet synspunkt på læringen. Her er det mye fokus på USA og dens historie gjennom tidene. I likhet med Texas er det også mye fokus på egen delstat og egne verdier og historie. Det blir blant annet nevnt Massachusetts sin historie primært gjennom alle trinn i mitt datamateriale. Dette fokuset på USA, og en ellers lite eksisterende verden utenfor, kan være også på grunn av denne «americanism», også kalt «american patriotism» som preger USA i alle fronter av samfunnet. Dette vil jeg komme mer tilbake til i kapittel 5.3.

5.2.4 Slaveri i USAs historie: den bortjemte siden av amerikansk historie

I min datagjennomgang la jeg merke til at USAs historikk med slaver og slavehandel var ulikt

representert i Læreplanen til Texas og Massachusetts. Dette gjorde meg interessert i å se nærmere på hvilket innhold som fantes om denne delen av USAs historie. Historien til slaveri i USA startet like etter at europeerne slo seg ned i statene, og endte ved president Abraham Lincolns Emansipasjonserklæring i 1863. Dette varte da fra rundt 1619 til 1863, altså over 200 år. Dette vil jeg da påstå er en stor del av amerikansk historie, og spesielt viktig del av historien å lære om slik at dette aldri gjentar seg. Slaveriet i USA er og har lenge vært en uløselig del av USAs historie som land, og slaveriet var forankret i rasisme, som i stor grad fremdeles påvirker både det amerikanske samfunnet, og samfunn verden over den dag i dag. Jeg ser på denne delen av pensum som viktig, og fant det svært interessant at den ikke var likt representert i mine to utvalgte delstater. La oss se hvordan denne delen av historien blir presentert.

5.2.4.1 Texas

I Texas sin læreplan i social studies i mine valgte årstrinn (grade3-5) merket jeg meg et fravær av det jeg anser som en svært viktig del av amerikansk historie. Jeg prøvde å finkjemme læreplanen (grade 3-5) for å finne om det står noe som helst om slaveriet i USAs historie, men dette lyktes jeg ikke noe særlig med. Jeg fant nemlig kun et under-kompetansemål som inneholdt ordet «slavery», men dette var den eneste bemerkningen jeg kunne finne i hele mitt datamateriale i Texas sin læreplan. Jeg fant da ingen flere kompetansemål eller bemerkninger som tilsier at de har med pensum om denne delen av historien. Mye av den viktige historien til USA kommer frem i Texas sin læreplan, men denne delen ser ut til å ha blitt glemt, eller utelatt. Jeg vil videre prøve å belyse hvorfor jeg tror det er slik i sammenligningskapittelet 5.3.

Det eneste kompetansemålet fant jeg i grade 5 under tema *history*. Her skal elevene lære om politiske, økonomiske og sosiale endringer som forekom i USA på 1800-tallet.

“(D) explain the central role of the expansion of slavery in causing sectionalism, disagreement over states’ rights, and the Civil war. “ (Texas Education Agency, 2020c, s. 15)

Dette er den eneste gangen slaveri blir nevnt i Texas sin læreplan (grade3-5). Her blir det nevnt at slaveri var en del av det amerikanerne var uenig om, og at dette var en av grunnene til borgerkrigen. Det blir ikke presentert hvordan de hadde det, hvordan livet til slavene var eller

noe av historien til at amerikanere hadde slaver i utgangspunktet. Dette kan selvsagt være opp til hver enkelt lærer hva de legger i kompetansemålet, men dette er også det eneste kompetansemålet hvor denne delen av historien nevnes, og ikke minst første gang det nevnes, altså nevnes det ikke før elevene går i grade 5 om lærerne følger det som står i læreplanen. Det vil si at elevene ikke hører om dette før de er 10-11 år gammel, i motsetning til Massachusetts som jeg nå skal presentere.

5.2.4.2 Massachusetts

I motsetning til mine manglende/få funn i Texas, fant jeg derimot mange læreplanmål som handlet om slaveriet i USAs historie. Videre vil jeg gå igjennom noen av funnene mine slik jeg har gjort i tidligere kategorier; gå igjennom og presentere funn i hver grade, altså grade 3, 4 og 5. Jeg vil starte med Grade 3.

I grade 3 blir slaveri nevnt et par ganger. Dette kan vi se i kompetansemålet sitert under:

“Research the demographic origins of the town or city (e.g., the native people originally lived there or still lived there, the people who established it as a colonial town, its founding date, and the free, indentured, and enslaved woman and men who contributed to the well being of the town)...” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 53).

Dette kompetansemålet er det samme kompetansemålet som er sitert også under kategorien *Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen*, men her har jeg kuttet vekk en del av kompetansemålet. I tillegg til å nevne urbefolkning inneholder dette kompetansemålet at elevene skal lære om at frie og ufrie slaver, som var både menn og kvinner, bidro til samfunnet i Massachusetts. Her nevnes det både at det fantes frie og ufrie slaver i delstaten, og at disse var en stor del av samfunnet i Massachusetts i kolonitiden. Dette kan vi også se at er tilfellet i kompetansemålet under.

“Explain that in the 17th and 18th century slavery was legal in all French, Dutch and Spanish, and English colonies, including Massachusetts and that colonial Massachusetts had both free and enslaved Africans in its population”. (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 56).

Her, i likhet med kompetansemålet presentert over, blir det presentert at det fantes både frie og ufrie slaver fra Afrika i Massachusetts. Her blir det også presentert at i de franske, nederlandske, spanske og engelske koloniene var slaveri ulovlig. Dette er kolonier som holdt til i områdene rundt og i Massachusetts, men at det fortsatt var slaver i delstaten utenom disse koloniene, både frie og ufrie. Dette er de to kompetansemålene hvor slavene, frie eller ufrie, blir presentert i grade 3, og det blir presentert at de har eksistert og var en viktig del av samfunnet på den tiden.

Når jeg leste videre fra grade 3, fant jeg at slaveri blir mer og mer presentert oppover i årstrinnene. Jeg vil vise til noen eksempler av funn i grade 4 nedenfor.

“Explain that many different groups of people immigrated to the United States from other places voluntarily and some were brought to the United States against their will (as a case of people of Africa).” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 64)

Her blir det, i likhet med i grade 3 presentert at slavene kom til USA fra Afrika, og at de kom dit mot sin vilje. Dette kompetansemålet er ikke direkte knyttet til kun slaver, men det er en stor del av befolkningen som kom ufrivillig til USA. Det er også mange andre grupper som immigrerte, men dette var ofte frivillig, fra andre land enn de som immigrerte fra Afrika, som nesten 100% av tiden var ufrivillig. De fleste slavene i USA kom nettopp ufrivillig fra Afrika. Det at de legger vekt på at det er mot sin vilje i dette kompetansemålet viser at de er villig til å presentere slavehandel slik den foregikk, altså mot slavenes egen frie vilje, og at tvang var en stor del av denne handelen.

“Show understanding that in the middle of the 19th century, the people of the United States were deeply divided over the question of slavery and its expansion into newly settled parts of the West, which led to the Civil War from 1861-1865.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 64)

Videre til et annet eksempel på i grade 4, viser kompetansemålet over at slaveriet var en av de temaene som delstatene var delt om, og en av grunnene til at borgerkrigen i 1861-1865 brøt ut. Dette er også i den perioden som jeg innledningsvis skrev at Abraham Lincoln avskaffet slaveriet i USA. Slaveri var noe mange ville ha slutt på, mens det også var mange som ville

fortsette med dette. Dette tema var så viktig at folk var villig til å sloss for det, noe som førte til at slaveriet endelig ble slutt på i USA etter denne borgerkrigen

I Grade 5 fant jeg mange kompetansemål hvor slaveri var en viktig del av pensum. Jeg skal videre presentere noen viktige kompetansemål.

“Describe the origins of slavery, its legal status in all the colonies through the 18th century, and the prevalence of slave ownership, including by many of the country’s early leaders (e.g., George Washington, Thomas Jefferson, James Madison, George Mason.)” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 72)

I dette kompetansemålet presentert under topic 1 *Early colonization and growth of colonies*, blir slaveeiere presentert. Her blir det også nevnt at tidligere presidenter og ledere som for eksempel USAs første president George Washington m.m. var slaveeiere. Kompetansemålet presenterer også at elevene skal lære om hvordan slaveriet oppsto, hva som var lov og at slaveri var sterkt utbredt i USA. Videre under same topic følger flere kompetansemål om slaveri.

“Compare and contrast the living and working conditions of enslaved and free Africans in the colonies in the 18th century, and explain how some enslaved people sought their freedom.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 72)

Under dette kompetansemålet fulgte 4 (a-d) under-kompetansemål som omhandlet det samme, hvordan slavenes levevilkår var og hvordan livet deres var generelt under slave-tiden i USA. Her setter de stor fokus på at det fantes en stor kontrast i slavenes leve- og jobbvilkår, hvor noen hadde det bra og andre ikke. Det blir også presentert at elevene skal lære at noen slaver klarte å få tilbake friheten sin, at de ble fri fra slavearbeidet og ikke eid av noen lengre.

Topic 5 i grade 5 med overskriften «Slavery, The legacy of the civil war, and the struggle for civil rights for all» (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 76), inneholder blant annet dette kompetansemålet:

“Trace the state-by-state abolition of slavery in the northern states in the 18th and 19th

centuries and the expansion of slavery into western states; explain the effects of the 1808 law that banned the importation of slaves into the United States and explain how robust slave trade nonetheless continued within the United States until the mid-19th century.” (Massachusetts department of elementary and secondary education, 2018, s. 76)

Et siste eksempel her forklarer hvordan slaveriet fortsatte i USA selv om det ble forbudt i 1808 å importere slaver, men at det likevel ble handlet slaver innad i landet. De som hadde slaver her hadde da kun mulighet til å kjøpe noen andre sine slaver eller kanskje bytte slaver, men ingen mulighet til å kjøpe noen nye importerte slaver. Dette kompetansemålet viser også denne kompleksiteten av slavehandelen, og at selv om det var mange internasjonale og nasjonale lover og reguleringer allerede tidlig på 1800-tallet, fortsatte slaveholdet og slavehandelen til mot slutten av 1800-tallet i USA.

Oppsummert har jeg funnet mange kompetansemål med et stort fokus på den delen av amerikansk historie som handler om slaver, slavehold og slavehandel. Massachusetts har et stort fokus på dette, noe som vi kan se på de utvalgte kompetansemålene jeg har analysert over. Texas sin læreplan derimot fant jeg kun et lite kompetansemål gjennom hele datamaterialet som nevnte noe som helst om slaver. Dette kompetansemålet gikk ut på at slaveri fantes og at det var en stor del av grunnen til at den amerikanske borgerkrigen brøt ut. Jeg fant derfor at det er en stor forskjell i representasjon av denne delen av historie, men at den blir nevnt i begge, men til svært ulik grad.

5.3 Sammenligning

Tabell 1. Likheter og forskjeller i læreplanene i Texas og Massachusetts

Tema	Likheter	Forskjeller
Oppbygning	Tematisk gjennomgåelse. Utgitt av utdanningsdepartement	Historie en del av navnet på faget i Massachusetts, noe som viser at det har et stort fokus; over halvparten historie på hvert årstrinn.

		Texas har flere fagretninger representert (eksempel: civics, government, geography, economics osv.)
Representasjon av urfolk og minoritetsgrupper	<p>Urbefolkning og minoritetsgrupper viktig og blir nevnt en del i begge læreplanene</p> <p>Eksempler på ulike folkegrupper hvor lærerne kan velge om de vil bruke disse eller andre grupper i undervisningen.</p> <p>Mangfoldet i USA er viktig i begge læreplanene.</p>	<p>I Massachusetts er det gitt mer plass til ulike grupper, i hele USA, i motsetning til Texas som kun setter søkelys på urbefolkning i sin delstat eksklusivt.</p> <p>Texas setter lite fokus på urbefolkning generelt, men afroamerikanere får mer plass.</p> <p>Massachusetts nevner spesifikke urbefolkningsgrupper det skal undervises om, og ressurser til hvor man kan lære om dem.</p> <p>Massachusetts inkluderer den mer dystre historien til afroamerikanere igjennom USAs historie, noe Texas ikke nevner.</p>
Verden utenfor USA	Andre land/nasjoner nevnt i sammenheng med krig eller kolonier.	Massachusetts nevner mange nasjoner i sammenheng med

		mangfoldet i befolkningen i Massachusetts og USA generelt.
Patriotisme	Likt fokus på uavhengighetserklæringen. Det undervises nesten eksklusivt om USA, og svært lite fokus på verden/land utenfor.	Texas veldig patriotisk gjennom alle årstrinn, stort fokus på Texas spesielt og USA. Massachusetts ikke like patriotisk, ikke noe direkte funn i læreplanmålene slik jeg fant i Texas.
Slaveri i USAs historie	Presenterer at slaveri var en av de viktigste grunnene til Borgerkrigen i USA fra 1861-1865.	Massachusetts går grundig igjennom historien, følgene, levevilkår og ettermæle fra slavene i USA. Texas har kun ett kompetansemål (i hele mitt datamateriale) om Slaveri, i motsetning til Massachusetts som har mange, representert på alle årstrinn.

5.3.1 Likheter mellom læreplanene

Videre skal jeg oppsummere likhetene jeg fant mellom læreplanene (Massachusetts og Texas) ved hjelp av funnene i analysen. Jeg vil ta for meg hvert tema og presentere det jeg har funnet av likheter tematisk. Jeg skal starte med oppbygningen av læreplanene.

Oppbygningen av læreplanene er begge utgitt og skrevet av departementet for utdanning i

delstatene og gjelder begge for dags dato. Den har en tematisk gjennomgang av ulike tema, med under-kompetansemål under hvert tema. Det er også en likhet med oppsettet i læreplanen. Både Texas og Massachusetts sine læreplaner inneholder en intro og et slags sammendrag på hva som skal læres helt i starten av årstrinnet. Ellers ser oppbygningen av læreplanen relativt annerledes ut. Dette skal jeg komme tilbake til senere.

I kategorien *Urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen* fant jeg noen likheter mellom læreplanene. Begge læreplanene hadde fokus på at andre kulturer og urbefolkning var viktig for både delstaten og USA. Begge læreplanene gav altså en del plass til urbefolkning og andre kulturer og nasjonaliteter, og gav eksempler på ulike folkegrupper elevene kunne eller skulle lære om i undervisningen. Mangfoldet i USAs befolkning er viktig i begge læreplanene og det ble gitt et relativt stort fokus på representasjon av mangfoldet.

I kategorien *Verden utenfor USA* fant jeg også noen likheter. Det blir representert lite om andre land og verdensdeler. Fokuset er i begge læreplanene for det meste på USA, noe som går igjen i alle trinn i begge læreplanene. Når andre land og/eller nasjoner blir nevnt er det i begge læreplanene som oftest i sammenheng med en krig eller en koloni, i sammenheng med USA og USAs historie. Vi kan si at ting som har med utlandet å gjøre, alltid ses i lys av det som skjer innlands i USA.

I kategorien *Patriotisme* er det mange likheter når det kommer til patriotisme i læreplanen. I både Texas og Massachusetts er det et likt fokus på uavhengighetserklæringen og hvor viktig denne er å både lese og forstå også i dagens samfunn. Begge læreplanene er skrevet på en svært patriotisk måte, hvor mye handler om USA, hva som er USAs historie og USAs verdier og moral. Læreplanene er begge patriotiske, selv om det er mer tydelig i Texas sin læreplan med flere spesifikke læreplanmål med patriotisk innhold. Dette er en gjennomgående trend i læreplanene, og jeg går ut fra at det også gjelder både i de tidligere og senere årstrinn utover mitt datamateriale. Massachusetts læreplan er patriotisk også, selv om dette ikke skrives like tydelig og direkte i læreplanen. Slik vi kan se i funnene fra kategorien *Verden utenfor USA*, er det lite om andre land enn USA, og de ser ut til å være opptatt av eget land, og at det kan se ut som, ut ifra min tolkning, at de ser på USA som det aller viktigste landet å lære om, og at verden utenfor kanskje ikke er like viktig, iallfall ikke innenfor mitt utvalgsområde som er grade 3-5.

I kategorien *Slaveri i USAs historie* fant jeg kun ett likhetstrekk. Dette likhetstrekket gjelder at det blir presentert at slaveri har eksistert, og at det var en av de viktigste grunnene til at den amerikanske borgerkrigen brøt ut i USA fra 1861-1865. Dette har begge læreplanene med, men dette er også det eneste likhetstrekket innenfor denne kategorien. Det er derimot mange flere forskjeller i denne kategorien, noe jeg vil komme tilbake til i delkapittelet under.

Oppsummert er det noen likheter som går igjen i læreplanene. Læreplanene har noen likhetstrekk når det kommer til oppbygning slik som tematisk gjennomgåelse med underkompetansemål. De har også begge et fokus på at andre kulturer og urbefolkning var viktig for delstaten og nasjonen USA, og gav en del plass til urbefolkning og andre kulturer. Verden utenfor USA har også et relativt likt fokus hvor det nesten eksklusivt kun er nevnt i sammenheng med en koloni eller en krig. Begge læreplanene er patriotiske med et sterkt USA fokus. Til slutt fant jeg at slaveri var nevnt som en av de viktigste grunnene til borgerkrigen, men ellers var det flest forskjeller, noe jeg vil ta for meg videre i delkapittelet under.

5.3.2 Forskjeller mellom læreplanene

I kategorien *Oppbygning av læreplanene* fant jeg noen punkter som var forskjellig. For det første kan vi se på navnet på faget. I Massachusetts er navnet *History and social science*, mens i Texas heter det samme faget *Social studies*. Dette i seg selv er en forskjell i og med at Massachusetts legger så stor vekt på historiedelen at de gir det en egen del av fagnavnet. Mine funn viser også at over halvparten av alle kompetansemålene er historiekompetansemål, og det blir da logisk å se hvorfor de også gir historie en egen plass i navnet på faget. I Texas heter faget som nevnt *social studies*, noe som er det mest vanlige navnet på dette faget i litteraturen, selv om dette ofte varierer fra delstat til delstat. Dette kan også forklares ved at Texas ikke har dette store fokuset på historie, men heller på mange andre subemner innenfor samfunnsfag (i en norsk sammenheng) som ikke kun inneholder historie. For eksempel, som vist til tidligere, har Texas mange kategorier som for eksempel economics; geography; culture; citizenship; Science, technology and society, som vi ikke finner direkte i Massachusetts sin læreplan. Texas fokuserer heller på «mindre» subemner, i tillegg til historie som også er et subemne som ofte inneholder en del kompetansemål, men dette er ikke i samme skala som i Massachusetts, hvor over halvparten av kompetansemålene er historierettet.

En annen forskjell på læreplanene er at Texas sin læreplan i mitt datamateriale kun gjelder fra kindergarden til 5 grade, altså fra 1 til 6 klasse i en norsk sammenheng (barneskolen) mens Massachusetts sin læreplan gjelder fra pre-K til grade 12, altså førskole til tredje klasse videregående sett i en norsk sammenheng. I Massachusetts sin læreplan blir det også nevnt hvordan det ene årstrinnet har en sammenheng med tidligere og senere årstrinn, slik at alt henger sammen, hva de lærer nå, skal de også lære mer om senere, eller er en fortsettelse på noe de har lært om før etc. Som vi har sett er dette to læreplaner som har en noe ulik form, og ulikt hovedfokusområde. Dette skal vi se nærmere på i de neste kategoriene jeg har analysert.

I kategorien *urbefolkning og andre kulturers representasjon i læreplanen* fant jeg noen forskjeller. I læreplanen til Massachusetts er det gitt stor plass til ulike kulturelle grupper og grupper av urbefolkning i hele USA, i motsetning til i Texas sin læreplan som kun setter eksklusivt søkelys på urbefolkning og grupper som lever og kommer fra Texas. Dette kan kanskje forklares av historien til Texas, som tidligere nevnt i metodekapittelet under overskriften utvalg, hvor Texas var et uavhengig land utenfor de forente statene i USA, etter de ble frigjort fra Mexico i 1836 frem til 1845 hvor Texas ble en del av USA. På grunn av Texas sin historie som del av Mexico, som uavhengig republikk og som en del av de forente stater (USA) er det kanskje ikke så rart at de har dette fokuset på sin egen delstat. Texas ble som nevnt ikke en del av USA og USAs historie før 1845, i motsetning til Massachusetts som har vært en del av USA siden USAs dannelse 4. juli 1776. Dette kan være med på å forklare hvorfor de to læreplanene har et ulikt fokus på historie og på omfang av innhold, at Texas kun har med det som er fra innenfor delstatsgrensene om urbefolkning og andre kulturer, mens Massachusetts har med litt kunnskaper fra alle ender av USA, i tillegg til egen delstat som et supplement til den kunnskapen de lærer om egen delstat.

En annen ting som er forskjellig, er mengden plass urbefolkningsgrupper og andre kulturer får. I Texas sin læreplan blir det som nevnt gitt plass til Texas sin urbefolkning eksklusivt, og ikke på urbefolkningsgrupper utenfor delstatsgrensene. Den plassen denne gruppen får er likevel liten, sammenlignet med plassen afroamerikanere får i samme læreplan. Denne gruppen får et større fokus gjennom alle årstrinn, og er representert i flest læreplanmål. Sammenlignet med læreplanen i Massachusetts får urbefolkningsgruppene i Texas liten plass, da Massachusetts gir det som blir kalt native peoples i læreplanen, et stort fokus. Massachusetts

har dette fokuset på urbefolkningsgrupper innenfor delstatsgrensen, men også i resten av USA. De nevner noen grupper fra alle deler av landet, og nevner spesifikke grupper som skal undervises om. Her blir det også tillagt ressurser lærerne kan benytte seg av når de skal undervise om disse gruppene.

Det som også kan være viktig å nevne er at selv om Texas nevner afroamerikanere og andre kulturer utenom urbefolkningen, er Massachusetts den av læreplanene som har størst fokus på dette område. Dette skal jeg også komme litt tilbake til i delen om slaveri i USAs historie. I analysen nevner jeg et kompetansemål i grade 5 i Massachusetts som tar opp tema som Ku Klux Klan (KKK), rasesegregeringen som påvirket den afroamerikanske befolkningen i USA i en veldig stor grad og Jim Crow for å nevne noen. Dette er tema som er en viktig del av USAs og afroamerikansk historie. Disse temaene blir ikke nevnt i det hele tatt i Texas sin læreplan, noe som viser at denne gruppen får en veldig ulik representasjon når det kommer til historien for denne folkegruppen.

Texas er den nest mest mangfoldige delstaten med en score på hele 70.02 i mangfold ifølge World Population Review (u.å). På den samme siden står det videre at Texas scorer som fjerde høyest score på kulturelt mangfold og på sjetteplass når det kommer til religiøst mangfold. Ifølge både World population review (u.å) og Tamir (2021) har Texas den høyeste andelen med afroamerikansk befolkning med over 3.9 millioner mennesker. Texas har også den nest høyeste andelen «Hispanic» og latinamerikansk befolkning med nesten 11.2 millioner. Dette viser at Texas er en av de mest flerkulturelle og mangfoldige delstatene i hele USA. Mine funn i oppgaven viser at det er lite eller manglende kunnskaper om afroamerikansk historie, og lite kunnskap om urbefolkning utenfor Texas sine delstatsgrenser. Dette er et fravær av kunnskap om en stor del av befolkningen i Texas, noe som viser at læreplanen ikke representerer denne delen av befolkningen i læreplanen i Texas på en spesielt omfangsrik måte. Dette velger jeg å tolke som et kunnskapshull eller en kunnskapsmangel. Selv om det er en mangel på kunnskap her kan dette også forklares ved hjelp av Valenzuelas (2019) artikkel som tidligere forklart i teorikapittelet 4.2.6. I hennes artikkel påpekes det at det kan se ut som om at noen grupper i samfunnet er ansett som viktigere enn andre, altså den hvite delen av befolkningen, og at noen grupper, slik som her for eksempel afroamerikanere eller urbefolkningsgrupper ellers i USA blir sett på som mindre viktige/mindre relevant på kunnskapsfronten. Men dette er en prosess som er i endring, og Texas holder sakte, men sikkert på å endre dette ved

dekoloniseringen av den offisielle kunnskapen. Dette tatt i betraktning kan jeg se at dekoloniseringen er i gang, men at det fortsatt er store mangler på representasjon i læreplanen, og det er en lang vei å gå her.

Jeg vil også se det i sammenheng med Au, Brown og Calderóns (2016) bok *Reclaiming the multicultural roots of U.S. curriculum: Communities of color and official knowledge in education* som jeg har vist til i teorikapittel 4.2.5. I denne boken blir det beskrevet hvordan den afroamerikanske befolkningen ikke blir ansett som en del av den amerikanske befolkningen, og som en del av det man lærer om på skolen. De fremmer dette som et problem, at det er hvithet som dominerer læreplanene, og at det ikke er en representativ kunnskap om annet enn det «hvite» USA. Som vi kan se i analysen når det kommer til Texas, er det et fravær. Jeg vil bruke Au, Brown og Calderóns (2016) beskrivelse av synlig fravær når jeg snakker om læreplanen i Texas, på grunn av at det er noe som er blitt inkludert, mens det også er mange ting som er glemt eller utelatt, enten det er bevisst eller ikke fra departementet eller ikke. Det kan se ut som om de har valgt kun det helt nødvendige, men utelatt en stor bit av historien, og en stor del av representasjonen til andre kulturer, afroamerikanere og urbefolkning i USA. Her kan vi også se på et annet poeng jeg har nevnt om amerikanisme i teorikapittelet om at amerikanisme ofte la vekt på det «hvite» USA som den eneste rette, og dette kan også være med på å forklare hvorfor den afroamerikanske befolkningen har fått lite plass i læreplanene i USA tidligere, og kanskje ikke nok plass i dagens læreplaner, spesielt i Texas.

Det er en helt annen sak når det kommer til læreplanen i Massachusetts. Her er en stor del av hvert årstrinn viet til dette mangfoldet kulturer og bakgrunner, og her er viktig historie gitt god plass. Her blir blant annet, som nevnt, den afroamerikanske delen av USAs historie viet god plass, og ulike urbefolkningsgrupper fra hele USA blir representert. Det er en stor forskjell i representasjon, selv om det også finnes likheter, som jeg har tatt for meg i delkapittelet over.

I kategorien *Verden utenfor USA* fant jeg ikke så mange forskjeller. I begge læreplanene blir det generelt nevnt lite om andre land og nasjoner, med mindre det er i sammenheng med krig eller tidligere kolonier. Men en forskjell som var tydelig var at Texas ikke nevnte andre land eller nasjoner med mindre det var i sammenheng med krig eller koloni, men Massachusetts nevner andre kontinenter slik som Europa og Asia, i tillegg til andre nasjonaliteter i forbindelse

med det kulturelle mangfoldet som bor i USA og i Massachusetts. Massachusetts sin læreplan gav litt rom for å lære om andre land og kontinenter, og gav i grade 5 en pekepinn på at elevene skal lære om global geografi videre i grade 6 og 7. Dette er en forskjell fra Texas som ikke gav noe tegn til at dette var et tema, men jeg kan ikke vite om dette er tilfellet videre oppover i årstrinnene, da dette er utenfor mitt utvalg.

Selv om disse benevnelsene av andre kontinent og nasjonaliteter var det fremdeles manglende innhold om andre land også i Massachusetts sin læreplan. Andre land blir ikke gitt mye plass, og hvis det ble nevnt, ble det sjelden tilføyet noe informasjon om selve landet eller kontinentet, kun hvordan de hadde/har påvirket USA som nasjon. Dette var en gjentakende trend i mitt datamateriale. Jeg vil se dette i lys av Americanism, eller på norsk amerikanisme, som jeg har tatt for meg i teorikapittelet. USA er en verdensmakt, og er veldig patriotisk. Denne amerikanismen er dette veldige fokuset på eget land, som noe unikt og ulikt fra andre land. Det kan virke som om dette egenfokuset overskygger all kunnskap for verden utenfor USA, og at det er på grunn av denne egenheten at det er et slikt fokus innad på landet, og ikke utover mot resten av verden. Det kan også påpekes at USA er det fjerde største landet i verden sett i areal, kun slått av Russland, Canada og Kina. Landet er enormt stort, ca. 25,5 ganger større enn Norge etter mine beregninger, så dette fokuset innad er kanskje ikke så vanskelig å forstå med så store areal som skal dekkes igjennom læreplanen, men det er likevel viktig, slik Massachusetts gjør, å vise til den store verden også utenfor USA, ulikt Texas.

I kategorien *Patriotisme* kan vi se noen få forskjeller. Texas, har som nevnt i analysen et veldig fokus på egen delstat, og lite utenfor delstatsgrensene. De er igjennom læreplanen veldig patriotiske til Texas som delstat og til USA generelt. De er veldig opptatt av det amerikanske, og å forsterke dette gjennom skolen. I Massachusetts var det også litt patriotisme, men ikke like tydelig som i Texas. I Massachusetts er det ikke like tydelig gjennom læreplanen, med få kompetansemål som nevner patriotisme eller patriotiske elementer. Dette kan kanskje forklares med hjelp av amerikanisme som jeg tidligere har forklart i teorikapittelet. Amerikanisme er en slags måte å se på eget land som unikt og ulikt fra andre land. Det er et slags *mainstream* syn på USA, og at USA er det beste landet og det eneste viktige landet å ha kunnskaper om. Dette veldige USA fokuset i læreplanen, og den mer eller mindre patriotiske undertonen i læreplanen kan forklares med denne tenkemåten, at USA er unikt og viktigere enn andre land, og at dette er den eneste kunnskapen som betyr noe for det store landet USA.

I kategorien *Slaveri i USAs historie* var det store forskjeller på både innhold og fokusområde. Texas sin læreplan inneholdt kun et kort kompetansemål som handlet om slaveri i USAs historie. Ellers var det ingen andre kompetansemål som kunne tilsa at dette var et viktig tema i skolen for dem. I Massachusetts fant jeg et stort fokus på denne delen av historien, og jeg fant kompetansemål som omhandlet slaveri på hvert av mine tre utvalgte årstrinn. Fokuset i Massachusetts lå ikke kun på at slavehold var en stor del av historien i USA, men også på hvem slavene var, hvor de kom fra, hvordan de hadde det, og hvordan slavehandelen fungerte. Dette er en signifikant forskjell og viser at representasjonen av denne delen av historien er presentert svært ulikt i de to utvalgte delstatene. Texas hadde som alle andre delstater også slaver, og i 1860 var 30% av befolkningen i Texas slaver (Texas State Library, 2017). Jeg vil påstå at her er det et kunnskapshull i denne delen av historien, og kanskje dette også kan forklares ved Valenzuelas (2019) artikkel om at Texas er i ferd med å dekolonisere den offisielle kunnskapen. Kanskje er dette tema på vei til å bli inkludert videre når det skal utvikles nye læreplaner, men det er iallfall svært lite representert i dagens læreplan, sett i motsetning til Massachusetts hvor det blir godt og grundig representert.

6.0 Konklusjon

6.1 Oppsummering

Gjennom denne masteroppgaven har jeg tatt for meg to av muligens femti læreplaner i USA, læreplanen i Massachusetts og læreplanen i Texas. Jeg har svart på forskningsspørsmålet mitt som gikk ut på å finne ut hva innholdet i samfunnsfag for små/mellomtrinnet (3-5 grade) i USA i to ulike delstater. Innholdet i læreplanene har jeg funnet ut at, ved hjelp av denne masteroppgaven, er varierende, avhengig av hvilken delstat du befinner deg i. Det er selvsagt ikke gitt at dette også er tilfellet i resten av USA og de delstatene jeg ikke har sett på, men det kan gi en pekepinn på en mulig trend. Er det forskjellige læreplaner i to delstater, er det en sannsynlighet for at de fleste delstatene er ulike. USA er jo, som nevnt, en føderalstat, noe som gjør at makten er fordelt i samfunnet, noe av makten er på myndighetsnivå, noe er på delstatsnivå og noe er helt ned på bynivå. Ingen makt har da suverenitet, noe som gjør at USAs makt er fordelt til de ulike aktørene i samfunnet. Hver delstat har ansvaret for å lage sin egen læreplan, og det sier seg selv da at ingen blir 100% like i form og innhold. Det vil fortsatt ikke si at noen læreplaner ikke kan ha likt innhold, men det vil fremdeles ikke være helt identisk da

de er skrevet av forskjellige departement. Dette tatt i betraktning har mine to utvalgte læreplaner vært mer forskjellig enn like.

På bakgrunn av den pågående «kulturkrigen» kan jeg se at det er et samfunn i endring, og mye av denne endringen skjer i den amerikanske skolen. Denne kulturkrigen bringer opp viktige tema, også tema slik jeg har tatt opp i denne masteroppgaven som hvilke tema som skal bli undervist om i skolen. Hvilke tema fortjener mer fokus og hvilke tema er det egentlig som står på læreplanene? Denne «kulturkrigen» er pågående i skrivende stund, og denne prosessen kan bli svært spennende å følge med på, spesielt når de nye læreplanene trer i kraft om noen år.

Jeg har igjennom en kvalitativ innholdsanalyse med hjelp av komparativ casestudie studert de to utvalgte læreplanene for å forsøke å finne ut hva elever i den amerikanske skolen lærer i Texas og Massachusetts. Innholdsanalyse har hjulpet meg med å kunne se på innholdet, uten å måtte følge en mal med ulike steg/begreper som må følges. Det at jeg har brukt en innholdsanalyse i sammenheng med en komparativ casestudie har gjort det mulig for meg å sammenligne funnene mine med den andre læreplanen, slik at jeg kunne se hva som var likt eller ulikt i de to læreplanene, som også var formålet med denne masteroppgaven. Jeg har igjennom Goodlads (1979) nivå «Ideenes læreplan» og den «formelle læreplanen», som kunne fortelle meg hva som faktisk står i den formelle læreplanen, i tillegg til at jeg undersøkte hva som kan være grunnen til at det står slik det gjør, og bakgrunnen for denne. Denne forklaringsorienterte delen av diskusjonen har nødvendigvis hatt et drøftende og utforskende preg, uten å gi svar med to streker under, som oppgavens design heller ikke har lagt opp til.

Ved hjelp av teorikapittelet tilegnet jeg meg mye kunnskaper om læreplaner generelt, og spesielt om minoritetsperspektivet på læreplaner i USA. Dette gjorde det mulig for meg å se på funnene mine i sammenheng med relevant forskning, noe som viste seg å kunne kaste lys på mange av mine funn i analysekapittelet. Jeg fikk også ved hjelp av teorien et innblikk i at det var noen områder av kunnskapen som var utelatt fra én læreplan, men ikke fra den andre. For eksempel fant jeg ut at Texas og Massachusetts har en ulik representasjon av urfolk og andre kulturer hvor Texas var kun opptatt av urbefolkning innenfor egne delstatsgrenser, og har lite om for eksempel afroamerikansk kultur, mens Massachusetts inkluderer urbefolkningsgrupper og andre kulturer i hele USA, ikke kun innenfor egne delstatsgrenser. I

denne kategorien fant jeg også ut at de har noen likhetstrekk, som er at de har fokus på USA som et mangfoldig og flerkulturelt land og at urbefolkningen er svært viktig for delstaten og ikke minst landet. I kategorien *Verden utenfor USA* ble andre land og nasjoner nevnt. Begge læreplanene nevner forhold til kriger eller kolonier knyttet til USA, men i Massachusetts nevner de i tillegg til dette litt flere land, og da spesielt naboland, men dette får liten plass. I kategorien *Patriotisme* er det i begge læreplanene likt fokus på uavhengighetserklæringen, og det undervises nesten eksklusivt om USA, på godt og vondt kan man si. Det er likevel en forskjell i patriotismen i læreplanene, hvor Texas er veldig patriotisk med fokus på det patriotiske som for eksempel «Pledge to the Texas Flag», som jeg har nevnt tidligere, og veldig direkte patriotiske elementer. Massachusetts derimot er patriotisk, men da ikke like tydelig da jeg ikke fant noe like direkte patriotisk som jeg fant i Texas sin læreplan.

I min siste utvalgte kategori *Slaveri i USAs historie* fant jeg den største forskjellen. Slaveri, som er en stor del av USAs historie, var kun viet én setning i læreplanen til Texas. Dette er en signifikant forskjell om vi ser det i forhold til Massachusetts sin læreplan med en enormt mye større del om slaveri og dets historie i læreplanen. Læreplanen i Massachusetts går grundig igjennom hele slaveriets historie, følger dette fikk for slaver og befolkningen generelt i USA, og ikke minst slavenes levevilkår og ettermæle i USA. Dette er en grundig gjennomgang, som elevene gradvis skal lære om opp igjennom de ulike årstrinnene. Jeg vet, som nevnt tidligere, ikke hvilke kompetansemål som kommer i årstrinnene over, da dette er utenfor mitt utvalgsområde, men i mitt utvalg er denne forskjellen enormt stor, og viser her at det er et kunnskapshull om slaveri spesielt i Texas. Analysen av alle disse kategoriene viser at det er både likheter, men også mange forskjeller i disse to læreplanene, som gjelder på ulikt sted i samme land.

Et av mine tydeligste funn i min studie er at det er store forskjeller generelt mellom læreplanene, større enn jeg først hadde antatt før jeg startet å lese læreplanene. Den største forskjellen er som vi kan se i avsnittet over hvor fokuset ligger. De to læreplanene legger vekt på ulike kunnskaper som viktige, mens noen kunnskaper ser begge på som verdifull, slik som å lære om urbefolkning, selv om dette ikke er på samme måte i de ulike læreplanene. For eksempel den største forskjellen jeg fant, var mangelen på kunnskap om slaveri i Texas, en viktig del av USAs og ikke minst verdens historie, sett i forhold til Massachusetts som hadde en grundig gjennomgåelse av denne kunnskapen. Gjennom denne masteroppgaven har jeg

undersøkt likheter, forskjeller, og funnet både mangler og ulikheter i læreplanene. Dette har jeg i sammenligningen forsøkt å sette søkelys på og forklare ved hjelp av eksisterende litteratur. Disse funnene kan gi ny kunnskap om læreplanene i USA da dette var en manglende del av forskningen, å sammenligne de eksisterende planene opp mot hverandre. Jeg vil igjen trekke inn sitatet til Engelsen (2015) som forklarer hvilken rolle skolen har i Norge. «I et land med spredt bosetting og store ulikheter fra landsdel til landsdel så man på skolen som en sammenbindende faktor.» (Engelsen, 2015, s. 21). Dette sitatet gjelder for Norge, men jeg vil også si at det kan like gjerne gjelde for USA, et enda større land med mer spredt bosetting og store ulikheter fra delstat til delstat. Skolen burde også her være en sammenbindende faktor, og det burde ikke ha noe å si hvor i landet man bor for hvilke kvalitet og kunnskaper man får ut av utdanningen. Mer forskning innenfor dette området kan kanskje bidra til å utjevne disse kunnskapsforskjellene, og gi en likere utdanning i USA generelt, kanskje ikke helt lik, men at det iallfall blir undervist om de samme temaene.

6.2 Implikasjoner for den norske skolen

Analysen viser mange aspekter som kan være verdt å se nærmere på for den norske skolen. I analysekapittelet så jeg på hvordan USA evner å belyse etnisk mangfold og urbefolkning. Mine funn viser at Massachusetts spesielt evner å løfte frem det etniske mangfoldet i USA på en god og samlende måte. Texas viser også god evne, men er litt mindre inkluderende i forhold til hele landets mangfold, samtidig er de god på å presentere det store mangfoldet innad i delstaten. Her tar Massachusetts spesielt opp mangfoldet på en kritisk og inkluderende måte, og inkluderer også historien til mange av minoritetsgruppene, og ikke minst den mindre lyse siden av afroamerikansk historie. Dette kan være noe å se på i utformingen av norsk læreplanverk i fremtiden, etter hvert som Norge blir stadig mer mangfoldig da flere og flere etnisiteter og kulturer bosetter seg i Norge. Da må dette også speiles i de nye læreplanene. USA er et land som har en lang erfaring med innvandring, i motsetning til Norge som startet sin innvandringsfase på 1970 tallet (Hovden & Mjelde, 2019). På bakgrunn av USAs historie som et land av innvandrere, har USA et stort etnisk mangfold, og dette speiles også i læreplanene når det gjelder representasjon. Her har Norge noe å strekke seg etter, da representasjonen kanskje ikke er like tydelig eller inkluderende for alle typer mangfold i Norge. Samtidig kan vi ikke se bort ifra at USA har lang historie med

innvandring og mangfold, og vi kan håpe at Norge også evner å belyse alt det nye mangfoldet Norge har i de nye læreplanene som kommer i fremtiden, etterhvert som mangfoldet og samfunnet forandrer seg.

Funn i læreplanen viser dessuten et land som er villig til å drøfte sin egen fortid kritisk. Funnene viser at Massachusetts er villig til å ta et oppgjør med fortiden, uansett hvor ubehagelig det kan være. Det kan diskuteres om dagens norske læreplanverk er egnet til å gjøre det samme, eller om vi er for fokusert på nåtiden. Et mulig unntak er det økte fokuset på samene i nyere tid. Norges historie med samene og den samiske kulturen er ikke en solskinnshistorie, men denne delen av historien har i senere tid blitt mer kritisk belyst og tatt et oppgjør med. Til tross for dette er det fortsatt deler av den norske historien som ikke kommer like tydelig frem i læreplanene, slik som for eksempel Norges historie som en del av slavehandelen. Et annet eksempel er jødeparagrafen som fra 1814, da grunnloven i Norge ble skrevet, nektet jøder adgang til riket. Norge har altså slett ikke en plettfriandel i sin behandling av jødene, spesielt ikke under andre verdenskrig (Banki, 2019). Disse eksemplene kommer ikke eksplisitt frem i LK20, med unntak av samene, som har fått mer fokus de senere årene da Norge har startet en prosess med å bearbeide og ta et oppgjør med historien. Kompetansemålene i LK20 er veldig generelle da de gir rom for tolkning, sett i motsetning til kompetansemålene vi har sett på i læreplanene i USA som er ultraspesifikke, og altså går i detaljer innad i kompetansemålet og forklarer eksakt hva som skal læres om. Norge kan fortsatt revidere og se med et mer kritisk blikk på vår egen historie og hente inspirasjon fra USA, noe læreplanverket må og skal reflektere.

Videre belyser de to amerikanske læreplanene spenningen/balansen mellom fokus på eget land og omverdenen. USA er et stort kontinentalt land, og ca. 25,5 ganger større enn Norge i areal etter min beregning. Funnene i denne masteroppgaven viser at USA er opptatt av kunnskap om eget land, og dette kan kanskje forklares med at USA er så stort, og på et vis «har nok med seg selv», men vi kan også tenke oss at denne kunnskapen kanskje er for innadvendt, og for lite inkluderende når det gjelder verden utenfor. Det kan være grunn til å spørre seg hvor bevisst Norge er på dette i eget læreplanverk, og om det er grunn til å problematisere eller revidere hvordan norsk læreplanverk forholder seg til omverdenen, spesielt i en tid med store omskiftninger i internasjonal politikk (Kina som voksende stormakt, et aggressivt Russland, politisk ustabilitet i USA som vakler, m.m.).

En siste faktor det er verdt å nevne er hva denne kulturkrigen kan ha å si for Norge. Generelt viser hele kulturkrigen i USA at skolen kan bli gjenstand for en opprivende politisk konflikt. Selv om tilsvarende ikke er tilfelle i Norge, kan det være grunn til å være bevisst på faren for det samme i ethvert vestlig demokrati, inkludert det norske. USA er ansett som det demokratiske fyrtårnet i verden, så hvis en slik kulturkrig kan skje i USA, kan den i teorien også skje i Norge, eller hvilke som helst annet etablert demokrati. Den norske skolen kan da også bli et opprivende, dagsaktuelt politisk tema, mye på grunn av disse amerikanske strømningene som stadig påvirker det norske samfunnet og den norske skolen. Som vi kan se er det mye den norske skolen kan dra nytte av ved å forske på de amerikanske læreplanene. USA er Norges viktigste allierte, og USA påvirker Norge i den grad at det er viktig å vite hva som skjer, ikke bare i storsamfunnet og rikspolitikken, men også i skolen i USA.

6.3 Videre forskning

Min masteroppgave har kun forsøkt å belyse en liten utvalgt del av social studies curriculum i to delstater i USA, men kan ikke si noe om USAs pensum i sin helhet. Videre forskning fra min oppgave kan være å se på flere delstater i USA, og se om disse tendensene også finnes andre steder enn i Texas og Massachusetts. Man kan også se på innholdet i social studies oppover i årstrinnene, altså høyere enn grade 5, og se om de samme funnene også gjelder i de eldre trinnene, eller om dette gir andre resultater enn mitt forskningsbidrag. Det kan også være interessant å sammenligne flere enn to delstater, eller å sammenligne to eller flere delstater med samme politiske styringsretning, altså demokratiske eller republikanske delstater. En annen mulighet er å gå inn på flere av Goodlads (1979) nivåer, å intervju/observere lærere og/eller barn for å finne ut hva som faktisk blir undervist om i forhold til det som står der, og hvordan elever påvirkes av dette etc. Mulighetene er mange, og det er mange ulike vinklinger man kan ta, mye kan være både likt og ulikt, ikke bare social studies, men kanskje også andre fag som science (naturfag) og engelsk som noen eksempler. Videre forskning kan bidra til en større forståelse og kanskje en mer generalisert kunnskap om læreplanene i USA, om dette er mulig.

7.0 Litteraturliste

- Aarebrot, F. & Evjen, K. (2014). *Land, makt og følelser – stats- og nasjonsbygging*. Fagbokforlaget. Bergen.
- Aase, T. H. & Fossåskaret, E. (2014). *Skapte virkeligheter: Om produksjon og tolkning av kvalitative data* (2. Utg). Universitetsforlaget. Oslo.
- Au, W., Brown, A.L. & Calderón, D. (2016). *Reclaiming the multicultural roots of U.S. curriculum: Communities of color and official knowledge in education*. Teachers college press. New York.
- Banki, V. K. (2019, 28. mars). Jødernes historie i Norge. I *Store Norske Leksikon*.
https://snl.no/Jødernes_historie_i_Norge
- Bartlett, L. & Vavrus, F. (2017). Comparative Case Studies: An Innovative Approach. *Nordic Journal of Comparative and International Education (NJCIE)*, 1(1), 5-17.
<https://doi.org/10.7577/njcie.1929>
- Blikstad-Balas, M. (2020, 21. desember). Godt arbeid med læreplaner sammen. *Utdanningsnytt, Bedre skole*.
<https://www.utdanningsnytt.no/fagartikkel-fagfornyelsen-laereplaner/godt-arbeid-med-laereplaner-sammen/263205>
- Brooks, E. (2021, 29. September). McAuliffe says parents shouldn't tell schools what to teach, handing Youngkin a campaign ad. *Washington Examiner*.
https://www.washingtonexaminer.com/news/terry-mcauliffe-glenn-youngkin-schools-parents-teach-ad-debate?utm_source=yahoo&utm_medium=referral&utm_campaign=yahoo_feed
- Constitution Annotated. (u.å.) Constitution of the United States – Tenth Amendment. Congress.Gov. <https://constitution.congress.gov/constitution/amendment-10/>
- Congressional Quarterly inc. (2010). *National Party Conventions 1831-2008*. CQ Press.
- Dorsey, L. G. (2007). *We are all Americans, Pure and Simple: Theodore Roosevelt and the myth of Americanism*. University of Alabama Press.
- Engelsen, B. U. (2015). *Kan læring planlegges? Arbeid med læreplaner – hva, hvordan,*

- hvorfor?* (7. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Gjedde-Dahl, T. (2002). Å lese læreplanen. I J. L. Tønnesson (red.), *Den flerstemmige sakprosaen* (s. 190 – 217). Fagbokforlaget.
- Goodlad, J. (1979). *Curriculum inquiry – The Study of Curriculum Practice*. McGraw-Hill Book Company.
- Grønmo, S. (2016). *Samfunnsfaglige metoder*. Fagbokforlaget.
- Hilu, C. (2022, 11. Juli). Don't forget about the Culture War. *National Review*.
<https://www.nationalreview.com/corner/dont-forget-about-the-culture-wars/>
- Hovden, J.F. & Mjelde, H. (2019, 26.mars). Increasingly Controversial, Cultural, and Political: The Immigration Debate in Scandinavian Newspapers 1970–2016. *Javnost -The Public*, 26(2), 138-157. <https://doi.org/10.1080/13183222.2019.1589285>
- Impelli, M. (2021, 15. November). McAuliffe Saying Parents Shouldn't Tell Schools What to Teach Big Factor in Election: Poll. *Newsweek*. <https://www.newsweek.com/mcauliffe-saying-parents-shouldnt-tell-schools-what-teach-big-factor-election-poll-1649488>
- Jain, P. (2021, 30. April). Jain: We need to correct America's white-centric education. *The Case Western Reserve Observer*. <https://observer.case.edu/jain-we-need-to-correct-americas-white-centric-education/>
- Joseph, P. B. (2011). *Cultures of curriculum*. Routledge. New York
- Kristiansen, S. (2023, 20.februar). Massachusetts. I *Store Norske Leksikon*.
<https://snl.no/Massachusetts#-Historie>
- Lyngnes, K. & Rismark, M. (2014). *Didaktisk arbeid*. Gyldendal Akademisk. Oslo
- Massachusetts department of elementary and secondary education. (2018). *History and social science framework - Grades pre-kindergarten to 12*.
<https://www.doe.mass.edu/frameworks/hss/2018-12.pdf>
- McNamee, G. L, Reddick, D. C & Wooster, R. A. (2023, 09.april). Texas. *Encyclopedia Britannica*. <https://www.britannica.com/place/Texas-state>
- Moen, O.O. (2009). *USA – Annerledeslandet i en ny tid*. Forlaget Historie & Kultur AS.
- Mæhlum, L. (2020, 15. Juni). Jim Crow. I *Store norske leksikon*. https://snl.no/Jim_Crow

Natanson, H., Morse, C. E., Narayanswamy, A. & Brause, C. (2022, 18. Oktober). An Explosion of culture war laws is changing schools. Here's how. *The Washington post*. <https://www.washingtonpost.com/education/2022/10/18/education-laws-culture-war/>

Natanson, H. & Balingit, B. (2022, 16. Juni). Caught in the culture wars, teachers are being forced from their jobs. *The Washington post*. <https://www.washingtonpost.com/education/2022/06/16/teacher-resignations-firings-culture-wars/>

Neuman, S. (2022, 13. November). The culture wars are pushing some teachers to leave the classroom. *NPR*. <https://www.npr.org/2022/11/13/1131872280/teacher-shortage-culture-wars-critical-race-theory>

Nordlie, H., Askheim, S., Lundal, S. O & Kristiansen, S. (2023, 31. mars). Texas. I *Store Norske Leksikon*. <https://snl.no/Texas>

Postholm, M. B. & Jacobsen, D. I. (2018). *Forskningsmetode for masterstudenter i lærerutdanning*. Cappelen Damm akademisk.

Restad, H. E. (2022). *Det amerikanske paradokset – politikk, samfunn, historie*. Cappelen Damm Akademisk.

Retriever. (2020). *Rasismedebatten i norske medier - En medieanalyse av rasisme i kjølvannet*

av drapet på George Floyd og fremveksten av Black Lives Matter bevegelsen. Fritt ord. <https://frittord.no/attachments/df5001268a86bd38016b977631a4b0b823b857cb/189-20201111070140884343.pdf>

Rønning, W., Skogvold, A. S. & Solstad, A. G. (2008). *Læreplan, læreverk og tilrettelegging for læring, analyse av læreplan og et utvalg læreverk i naturfag, norsk og samfunnsfag* (NF-rapport 2, s. 19-27). Nordlandsforskning. https://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/rapporter/evakl/5/delrapport_1_nordforsk.pdf?fbclid=IwAR31O7j0NR-GS4ZREICArplmXfN1WMQHDgTzEASdjDZ-0eijhLLdoBFfUHE

Schwartz, S. (2023, 17. januar). Map: Where critical race theory is under attack.

Educationweek. <https://www.edweek.org/policy-politics/map-where-critical-race-theory-is-under-attack/2021/06>

Segers, G. (2023, 30. mars). Are Republicans Wining the War on Public Schools? *The New*

Republic. <https://newrepublic.com/article/171469/desantis-youngkin-parents-rights-education>

Sirevåg, T. (2022, 22. august). USAs historie. I *Store Norske Leksikon*.

https://snl.no/USAs_historie

Skatvik, F. (2021, 24. juni). Texasrevolusjonen. I *Store Norske Leksikon*.

<https://snl.no/Texasrevolusjonen>

State symbols USA. (u.å.). *Size of States*. <https://statesymbolsusa.org/symbol-official-item/national-us/uncategorized/states-size>

Stearns, S. (2019, 30. juli). "What changed" in social studies education – A view from the classroom. *Perspectives on history*. <https://www.historians.org/research-and-publications/perspectives-on-history/summer-2019/what-changed-in-social-studies-education>

Stigum, M. & Sæter, E. (2021). *Forskningsmetode for lærerstudenter: å utvikle ny kunnskap i forskning og praksis*. Cappelen Damm Akademisk. Oslo

Storey, W. (2010). *US Government and Politics*. Edinburgh University Press.

Superville, D.R. (2023, 27. januar). 5 Things to Know About How the Culture Wars Are

Disrupting Schools. *EducationWeek*. <https://www.edweek.org/leadership/5-things-to-know-about-how-the-culture-wars-are-disrupting-schools/2023/01>

Tamir, C. (2021, 25.mars). *The growing diversity of black America*. Pew Research Center.

<https://www.pewresearch.org/social-trends/2021/03/25/the-growing-diversity-of-black-america/>

Texas Education Agency. (2020a). *Texas Essential Knowledge and Skills for Grade 3*.

<https://tea.texas.gov/sites/default/files/grade3-teks-082022.pdf>

Texas Education Agency. (2020b). *Texas Essential Knowledge and Skills for Grade 4*.

<https://tea.texas.gov/sites/default/files/grade4-teks-082022.pdf>

Texas Education Agency. (2020c). *Texas Essential Knowledge and Skills for Grade 5*.

<https://tea.texas.gov/sites/default/files/grade5-teks-082022.pdf>

Texas State Library. (2017, 05. desember). *Early statehood – Slavery*. Texas State Library and

Archives Comission. <https://www.tsl.texas.gov/treasures/earlystate/slavery-01.html>

Thompson, C. B. (2011, 23. Mars). Defining Americanism. *Cato Unbound a journal of debate*.

<https://www.cato-unbound.org/2011/03/23/c-bradley-thompson/defining-americanism/>

Thuesen, N. P., Thorsnæs, G. & Røvik, S. (2023, 19. April). Norge. I *Store Norske Leksikon*.

<https://snl.no/Norge>

Utdanningsdirektoratet. (2020). *Fagets relevans og sentrale verdier (SAF01-04)*. Fastsett som

forskrift. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020. <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/om-faget/fagets-relevans-og-verdier?lang=nob>

Valenzuela, A. (2019). The Struggle to decolonize official knowledge in Texas' state

curriculum: Side-stepping the colonial matrix of power. *Equity & Excellence in Education*, 52(2-3), 197-215. <https://doi-org.galanga.hvl.no/10.1080/10665684.2019.1649609>

World population review. (u.å). *Most diverse states in 2023*. Hentet 3. april 2023 fra

<https://worldpopulationreview.com/state-rankings/most-diverse-states>